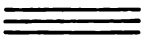

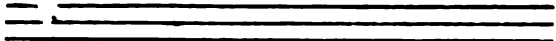
MARTINU LUTHEROVI-ŠACH!

čili odpověď na lutheránské
vnadidlo pro katolíky, nade-
psané :

»Přehled nejdůležitějších
rozdílů mezi církví evan-
gelickou a římsko-katol.
od »Preláta« Dr. K. Lechlera.

Napsal Th. Dr. Karel. L. Řehák.

Cena 1 Kor. 60 hal.

Tiskem družstva Vlast
v Praze. — Nákladem
-- Tiskové Ligy. --

Jednota českého katol. učitelstva v král. Českém

vydává

Vychovatelské letáky:

Číslo 3. **Několik rad rodičům** od Fr. Jelínka. — Cena 2 hal.

Číslo 4. **Na stráž! K obraně!** Cena 4 h.

Číslo 5. **S náboženstvím — do všech škol! S neznabohy ze všech škol!** Cena 4 hal.

Číslo 6. **Volná škola.** Cena 4 hal.

Číslo 7. **Proti náboženské výchově mládeže.** Cena 4 hal.

Číslo 8. **Škola a učitel — poměr k církvi.** Od Jos. Katky. Cena 2 hal.

Na 10 exemplářů dává se 1 zdarma.

Objednávky vyřizuje obratem pošty:

admin. družstva Vlast, Praha, čp. 570-II

Pozn. Č. 1.: »Matka — dítě« — č. 2.: »Dobrá matka — dobrý otec« jsou rozebrány.

Praktický spolkový rádce.

Příruční knížka pro zakladatele spolků, předsedy, jednatele, řečníky, organizatory, agitatory, a vůbec pro každého člena spolků českoslovanských. — Sestavil *T. J. Jiroušek*. — Cena 50 h. Objednávky vyřizuje: *admin. družstva Vlast v Praze, 570-II.*

Martinu Lutherovi-šach!

čili odpověď na lutheranské
vnadidlo pro katolíky, nadepsané

**„Přehled nejdůležitějších —
rozdílů mezi církví evange-
lickou a římsko-katolickou
od »Preláta« Dra. K. Lechlera.“**

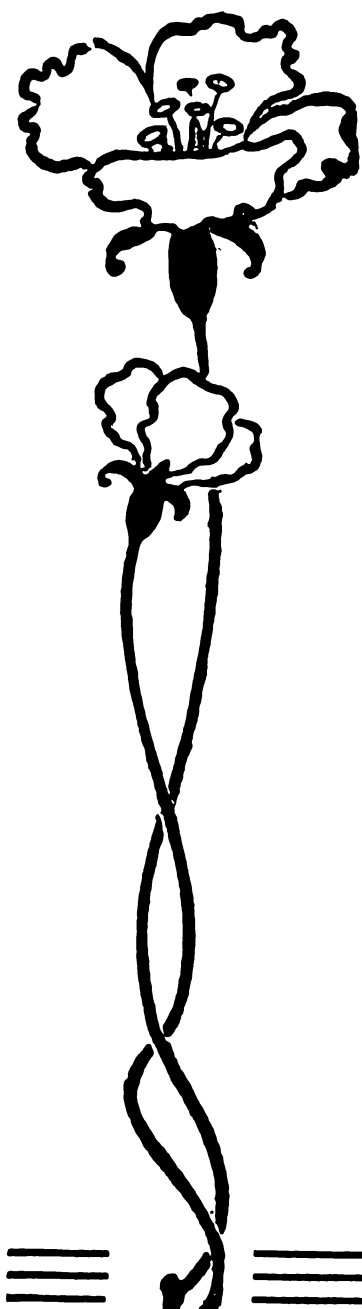
Napsal

Th. Dr. Karel L. Řehák.

Cena 1 K 60 h.

≡≡≡ PRAHA 1906. ≡≡≡

»Vlast« v Praze. — Náklad. Tiskové ligy

Úvod.

Kochaný, nejdůstojnější pane „preláte!“

Představujete se nám jakožto „*prelát*“ -- ale nepovídáte koho? kde? Nesměli bychom toho vědět, ať již katolíci, ať luteráni, čili jak vy podivuhodně česky píšete „evanjelíci?“ Mohlo by to býti pro nás všechny zajímavé. Či ne?

Píšete před své vzácné jméno i tu zkratku „*Dr*“, to snad jako doktor, ne-li? Nu, jest-li doktor, zase jsme zvědaví: Čeho? a kde?

Vidíte! To nebylo od Vás hezké, představit se lidem, kteří o Vás posud *ničeho neslyšeli*, jen tak ledabylo, jako byste nechtěl tak s barvou ven; a jako byste měl k tomu snad i důležité příčiny, proč se vydáváte za „*preláta*“, patrně katolického hodnostáře, kdežto přece celý Vás spisek psán jest *proti* Církvi katolické! A proč se vydáváte za *doktora* čili učenice? abyste si na váze přidal?

Nu odpouštíme. Vždyť nemusí každý všechno vědět; a my také ne! Ale dejte s tou svou skrývačkou pozor, abyste posléze neměl ostudu a posměch!

Povím Vám k tomu hezkou kratochvílnou příhodu.

Jste-li „prelát“ — a „doktor“, četl jste, anebo slyšel jste zajisté vypravovati o proslavené rodině Klinkowströmů. Otec Bedřich Klinkowström byl také z té vaší strany „evanjelické“. Když ale prohloubil se do studií opravdu historických, a pak i důkladně do učení Církve katolické, stal se z přesvědčení upřímným katolíkem, a pak i vůdcem urozených mládenců katolických. Zemřel ve Vídni roku 1835. Jeho synové Josef a Max proslavili se jakožto výteční missionáři — v řádu jezuitském — prosím ne se děsit! nepadat do mdlob!

A nu, tento kněz Max Klinkowström přibyv před lety ze zámorských missií do Hamburku, ubytoval se tam v hotelu, a pak vešel do jídelny. Rozhlédnuv se krátce po místnosti, valně hosty naplněné, přisedl pak ku stolu méně obsazenému, a ukloniv se ledabylo třem tam sedícím hostům, posadil se na prázdnou stoličku, aby povečeřel.

Tři tam sedící hosté byli bohatí obchodníci židi. Poznavše v příchozím spolustolovateli kněze, chtěli se na jeho útraty lacino pobaviti, a proto počali mezi sebou hlasitě hovořiti takto:

Prvý: „Vhíš, kdo já jsem?“

Druhý: „Nevím. Kdo pak?“

Prvý: „Jáh jsem bhiskup!“

Druhý: „Ný, jsi ty bhiskup? Jsem já khar-
dínál!“

Třetí: „Waj, kdo že jste vy? bhiskup? khar-
dínál? Já jsem — phapež!“

I dali se všichni do chechtotu.

Klinkowström všimnuv si, že si ho dobírají, a že jsou to židi, povstal, dvorně se uklonil, a řekl: „Prosím, pánové! za laskavé prominutí, že jsem nebyl dosti k vám zdvořilý! Přišel jsem sem mnoho utýraný. Ale když vy jste se tak pěkně představili, musím tak učiniti i já. I mám tu čest se představit: Já jsem totiž — smradlavý žid!!“

Židi stáhli obočí, zaškaredili se, a odplivli si — ale Klinkowströmovi poděkovat zapomněli! —

Dejte pozor, pane „preláte“ a „doktore“, alyste za své chlubné plíce nemusel si také odplivnouti třebas přede mnou, jenž mám tu čest či nečest, postaviti se v tom velkém zápolišti duchů lidských, v české veřejnosti, proti Vám a představit se jakožto třebas pouhý, ale za to opravdový doktor v bohosloví na vysokých školách v Praze. —

Nu a nyní, když se jaks taks známe, můžeme se také podívati jeden druhému do těch jeho lejster.

Odkud Vy jste učenosti své nasbíral, neudáváte, ale znám ty kalné studánky protestantských pastorů! Ba jako pták po peří se poznává, mním, že i já Vás po peří poznávám jakožto je-

dnoho ze zakutilých pastorů, kteří, aby nepravdivým svým tvrzením více váhy dodali, rádi cizím peřím, čili cizími jmény a tituly se zakrývají.

Já ale chci užívati výroků — a sice nefalšovaných, Vámi zneužívaného Písma svatého, a hodnověrných svědků historických s heslem *»Pravdě volný průchod!«*

Abychom ničeho závažného nepropásli, přidřím se pořadu, v jakém ráčil jste ten svůj *„Krátký přehled — rozdílů mezi církví evangelickou a katolickou“* sestaviti. Kterak do toho rozházeného „přehledu (!) článků *víry*“ patří také „kratičké dějiny (!) křesťanství“, ovšem nenahlížím, ale budiž! Zůstanu při Vaší cestě, věda, že *logika a logická důslednost jsou slabou stránkou pastorů vůbec všech*, byť i háv prelátský anebo doktorský přes rameno přehodili!

Pravím, že nehodlám *ničeho závažnějšího* propustiti, čímž má býti řečeno, že ku Vaším fortelným krouceninám dějin i učení pravé Církve Páně, *všem* nehodlám ba nemohu odpovídati, poněvadž bych musel na vyvrácení nepravd Vašich napsati tlustou knihu, za jakou přece ten Váš ač „prelátský“ a „doktorský“ „přehled“ zajisté — nestojí!

I rozdělují si práci svou ve dvě, z níž v prvném oddělení proklepu ten Váš „*přehled dějin*“, a v druhém ten „*přehled sporných článků víry*“. I hodlám si tak trochu zahráti s Vámi jako na *šachovnici*. Dejte si proto na ty své neprávě omalované figurky dobrý pozor! Budu brát a ze ša-

chovnice směle vyhazovat jednu po druhé; dám opětně a tomu celému Vašemu „muži Božímu!“ *Martinu Luthrovi* — šach, a konečně i *mat!*

Začínám tedy:

Oddělení první.

0) těch kratičkových dějinách křesťanství.

I. 0 začátcích pravé Církve Páně.

1. Tvrdíte správně, že Církev křesťanská založena byla v den seslání Ducha svatého; a že apoštolové Páně byli prvými jejími rozšiřovateli. Vždyť Spasitel před svým nanebevstoupením slavnostně prohlásil: „*Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi*“ (Tedy nikoliv z vůle některého pozemského císaře anebo krále: ale *z této vlastní moci své, Já vysílám vás*, abyste obrátili svět! A protož tedy vy) jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého; učíte je zachovávat *všecko* (tedy ne jen to, co by jim lichotilo, a se snad zamlouvalo!), což jsem koli přikázal vám!“ (Mat. 28., 18—20.)

Ale rozšiřující apoštolové Páně Církev jeho, nečinili snad tak, jak z Vašeho líčení vysvítá, jako by jeden každý, jak se říká, na svou pěst zakládal »nové církevní sbory«, tak jako to činívají prostantští pastoři, z nichž jeden potírá učení druhého: nýbrž učili všichni *totéž učení Páně*,

učili lid zachovávat *všecko*, co přikázal Pán, nečiníce rozdílu, jako tak zvaní „evanjelíci“ činí, mezi články víry důležitými a méně důležitými čili *nezávaznými*!

A tak činili apoštolé *za vedení náčelníka svého*, jehož jim sám Spasitel byl ustanovil, když řekl apoštolu Šimonovi, jméno jeho zároveň zaměňuje: „Ty jsi *Petr* (to jest česky *skála*), a *na té skále* vzdělám *Církev svou* (kolik *církví* to asi ustanovil Pán?) a brány (čili mocnosti) pekelné ji nepřemohou.“ „A tobě (Petře) dám klíče *království nebeského*“ (abys mohl tedy otevírat i zavírat nebe lidem!). Což bys koli *svázal* (čili závazkem, povinností vyznavačů mých učinil) na zemi, bude svázáno (čili za platné uznáno) i na nebi; a což bys koli *rozvázal* (čili uvolnil) na zemi, bude rozvázáno (čili uvolněno) i na nebi!“ (Mat. 16., 18., 19.) — „Pasiž beránky mé . . . Pasiž ovce mé“ — (čili stádo mé, dobrého Pastýře, *celé*, nebo-li spravuj ty *Církev* mou celou). (Jan 21., 15., 17.) Aj „*Já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá, a ty někdy, obrátě se, (totiž po svém pádu!) potvrzuj (u víře) bratři svých!*“ (Luk. 22., 32.)

A aby apoštolé a řádní nástupcové jich, jimž nyní biskupové říkáme, za vedení dědice sv. Petra a řádných jeho nástupců, jimž papežové (tolik co „otcové“) říkáme, od bran či mocností pekelných nemohli býti přemoženi, aby tedy neupadli v bludy u víře, a v osidla lháře od počátku: Kristus Pán slíbil apoštolům svým za vedení Petra:

„Aj Já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa!“ (Mat. 28., 20.) A opět: „Já prositi budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám (po viditelném odchodu mém ze světa), aby s *vámi zůstal na věky, Ducha pravdy!*“ (Jan 14., 16., 17.)

2. Takto tedy opatření zakládali jednotliví svatí apoštolé sice samostatně, ale pod vrchním vedením sv. Petra, ne sice protestantské čili „evanjelické nové sbory“, jak to zavedli Martin Luther a jeho spřeženci o patnáct set (!) let později, ale jednotlivé křesťanské osady v Antiochii, v Galatsku, v Korintu, Římě a jinde.

A poněvadž měla jedna jediná Církev Páně rozšířena býti u všech národů, Spasitel všechny národy vyučovati velel, a sice *všem* přikázáním svým: bylo třeba ku spravování takového spolku obrovského, mezi národy rozličného vzdělání i nadání rozvětveného, také rozličných stupňů, vyšších i nižších představených, čili „*prelátů*“; což byste přece snadno nahlédnouti mohl, když si sám jméno »prelát« přisvojujete!

Také ač „evanjelíci“ svátostí svěcení kněžstva, kterouž pravomoc apoštolům od Spasitele udělená, řádným způsobem na právní jich nástupce, totiž na biskupy, přechází, zavrhli; neobešli se přece bez rozličných náčelníků i malých svých sborů, kterých nejmenují sice kněžími, biskupy — ale seniory, presbytery, pastory, superintendenty, konsistoriány a podobně! Proč tedy s hlukem vytýkáte katolíkům, že mají k vůli jednotnému vedení

celé, do všech končin země rozvětvené Církve své, jisté náčelníky, kněze, biskupy, preláty a papeže, když *sami bez představených se neobcházíte, ano obejítí ani nemůžete?!*

3. Podivuhodným a směšným zároveň jest tvrzení Vaše (str. 4.), že »není možno, (!) aby miliony lidí ve všech dílech světa, měli úplně stejnou víru — poněvadž (!) jediný Bůh jest stálý a neproměnný; a proto (!!) různí lidé různým způsobem projevovali i projevují své křesťanství!“ Je to podařená logika, důslednost! či ne?

Každý jiný soudný člověk soudil by ale dle pravidel rozumu (logiky) takto: Je-li Bůh věčně stálý, věčně nezměnný a nezměnitelný — jakým skutečně jest! tedy jsou i slova jeho, zákony jeho nezměnitelné! Jsou-li ale zákony Boží nezměnitelné tuť jest povinností všech jeho tvorů, rozumem a svobodnou vůlí obdařených, které proto stvořil, aby jemu — *sloužili* a ve službě té odplatu věčnou si *zasloužili* — aby tuto nezměnitelnou vůli *Pána* svého také věrně, nezlomně konali; či-li aby svůj rozum a svou svobodnou vůli právě proto, že proměnám podléhají a tedy přizpůsobovati se mohou, *nezměnitelné vůli Boží také skutečně přizpůsobovali!* Nebo že vůle Boží jest nezměnitelná a nezměnitelné jsou tedy i hrozby Boží na tvory takové, kteří vůli svou vůli Boží *podřizovati se zpečují* či-li hřeší: *propadá tedy trestům Božím každý tvor Boží, jenž nezměnitelnou vůli Boží svévolně nečiní, a slovo Boží vědomě i dobrovolně mění či překrucuje!*

4. Je to něco divného? Zda-li pak i Vy sám moc učený „preláte“ strpíte sluhu v domě svém, který bude Vaše nařízení předělávati, dle své hlavy jednati, a *Vám chtíti vůli svou vnucovati*? Zajisté, kdo chce od Vás mzdu, musí i Vaši vůli plnit: nechce-li, potrestáte ho; a setrvá-li při své svévoli — vyženete ho od sebe na vždy! A nic jinak nejedná ani Bůh, Pán náš, při své nezměnitelné povaze i vůli: Tvora, jenž jeho vůli překrucuje, tresce: po případu od sebe vyhání na vždy, posílá — do žaláře věčného!

Při dvoře kteréhokoli panovníka pozemského jsou jisté zvyklosti či-li *způsoby* „*etikety*“, jimiž řídití jest se tomu, kdo se chce k němu vůbec dostat, a u něho čehos pořídití. Kdo se předpisům těm nechce podvoliti, ani ku panovníkovi nebývá připuštěn; a kdyby snad přece způsobem nějakým lstivým anebo násilným vůli svou vnutiti chtěl vůli panovníka — trest by ho jistě neminul!

A podobně ustanovil si i král králů, Pán nebes i země, *svou etiketu* buď sám, aneb ponechal ustanovení jí Církvi své, dle uvedených slov sv. Petrovi řečených: „co svážeš na zemi — bude svázáno i na nebi!“ Jest to pořad služeb Božích, způsob uctívání nejvyšší Velebnosti Božské. Není tedy leckomu dovoleno, Bohu předpisy etiketní činiti, jakou by On poctu měl od lidí přijímati: ale třeba řídití se vůlí Boží přímo vyslovenou, anebo ustanoveními jedině, pravé Církve Páně, Církve na sv. Petru zbudované, Církve katolické!

Jestli že tedy kdo chtí opravdu „*křesťany*“ slouiti, ale při tom mají za nemožné, Bohu sloužiti, tak jak On velí a si přeje vyčítají Bohu, jež přece sami nezměnitelným nazývají, buď *nevědomost*, jakoby nevěděl co a jak může od lidí žádati; anebo *neupřímnost*, an jinak velí, jinak si přeje a žádá anebo *necitelnost a nespravedlnost*, an něco nakazuje, o čem věděti musí, že plněno nebude! Kdokoli ale takto činí — pokud vědomě a dobrovolně o Bohu takto smýšlí a tvrdí — syrchované Velebnosti Boží prostě — **se rouhá** — a proto jména pravého *křesťana* či-li *vyznavače Kristova* ani nezasluhuje!

5. Takto, milý, přeucený pane „preláte!“ dostali jsme se ale až ku **jádru celého sporu mezi katolíky a nekatolíky!** Vy tvrdíte, že není možno, by všichni lidé vyznávali tutéž *víru*, a *ji i stejnou bohoslužbou vyznávali*; a při tom **fortelně víru a bohoslužbu pro matení čtenářů! zaměňujete**; a my katolíci věříme a vyznáváme, že Bůh nezměnitelný a nejvyš pravdomluvný jen **jedno učení** zjevití mohl: a toho, že všichni rozumní tvorové jeho, kdož příležitosti mají je poznati, poznati i vyznávatí povinni jsou.

Jako Bůh jen jeden jest, tak *musí býti i jen jedna víra, jeden křest* (Efes. 4., 5.) *Ale víru tuto můžeme při bohoslužbě — na jevo dávali různým způsobem*, buď jak Bůh sám přímo nařídil, aneb jak jménem Božím při rozličných národech, dle různých jich potřeb pravidluje jediná pravá Církev Páně!

Vy, moc učený pane „preláte“, tvrdíte, že *víra* u lidí nemůže býti vždy a všude stejná; a že tedy tak zvané od Vás „Dějiny křesťanství“ nejsou vlastně ničím jiným, nežli *vyprávěním stále se měnících bludů u víře lidí!* Ale milý pane „preláte!“ Kdybyste se nazýval třeba i biskupem, nebo khardinalem, ba i phapežem: my Vám přece uvěřiti nemůžeme, poněvadž nejste neomylným, ale velice na bludné cestě postaveným potud, pokud *nedokážete*, že každý člověk dle pravdy smí si v bibli vyčítati učení, jaké je mu samému se zamlouvá; a zavrhovati každou nauku, jež jeho žádostem odporuje!

Pouhé tvrzení, že se tak smí činiti, jako ti Vaši „evangelíci“ činí, není ještě žádným důkazem! Musel byste zvrátiti ustanovení Páně, že založil Církev jen **jednu jedinkou**; a tu **na Petrovi**; a při té že i *sám i s Duchem svatým slíbil býti až do skonání světa*, aby jí bludů a tak vítězství se strany mocností či bran pekelných uchránil!

Kdyby mělo býti pravdivým tvrzení, že přes slavné sliby samého Spasitele Církev katolická přece v pravém učení Páně zbloudila, a tak mocností pekla propadla: neznamenate, že **viníte Syna Božího i Ducha svatého**. — **z hrozného lži; z neslýchaného podvodu?!**

A kdyby mělo na pravdě býti, že teprve ten pěkný (!) Váš Martin Luther*) v šestnáctém

*) Porovnejte můj spisek ve „Vlasti“ v Praze 1904 uveřejněný pod nápisem „Martin Luther ja-

století po narození Páně (!) tu pravou Církev Páně ukázal: prosím, **kde pak byla pravá Církev až do Luthera**, když Spasitel svým vyvoleným apoštolům a ovšem i jich řádným dědicům, papeži a biskupům, slíbil: „**Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa?!**“

II. Kdo že zanášel kvas pohanství do Církve Páně?

1. „Dvojctihodný“ nebo trojctihodný pane „preláte!“ Tvrdíte, že když sám císař římský Konstantin stal se křesťanem (str. 6.) a s ním mnoho bohatých a mocných, „**přešlo i mnoho kvasu pohanského do Církve (!)**“ Nemohl byste nám snad také přesně udati ty články víry, které z pohanství přijaty byly do učení Církve katolické!? Bylo by to pro nás velice zajímavé a poučné, kterak Kristus Pán i s Duchem svatým přes slavné, Božské přípovědi, že s Církví na Petrovi vzdělané budou až do skonání světa, aby od bludů a tak od bran či mocností pekelných přemožena nebyla, přece jen toho dopustili, že Církev katolická — *zpohanštěla!!*

Vy *článků víry, z pohanství do učení Církve katolické vložených, nižádných neuvádíte*; a proto, milý moc učený pane „preláte“, prozrazujete, že sám o žádných takových člancích opravdu nevíte; a proto i odpustíte, že Vašemu

kožto záletník!“ Jaký to ideal „muže Božího!!“ Ó je!!

tvrzení také nevěříme, ježto ono není ničím jiným, než-li znova přežvykovaným. ničím nedokázaným tvrzením Vašich otců, tak zvaných „reformátorů“ Ti touto zlovolnou *pohanou* Církve katolické *chtěli jen ospravedlniti svoje nespravedlivé a neoprávněné bouření proti Církvi katolické, a zastkvíti se před svými vyznávaci v nezasloužené, poněvadž vylhané svatozáři!!*

Míníte-li ale tím kvasem pohanským *rozličné bludy*, které by lidi lehkomyšní a zlovolní **byli chtěli** jako koukol do dobré pšenice, (Mat. 13., 25.), do učení Církve Páně **zasíti**: dávám Vám za pravdu. Na *pobloudilcích* u víře, ano na *zlovolných kazích víry* čili „*kacířích*“ *neměla žádná doba křesťanská nedostatku!* O to měly již ty brány či mocnosti pekelné péči vždycky!! Jen že Církve na sv. Petrovi vzdělané nikdy nepovalily a nepovali do skonání světa, pokud v ní totiž neviditelně bude působiti Spasitel i Duch svatý!

2. I byl *prvním* *zajisté zlovolným překrucovatelem vůle Boží* — již kníže andělů, jenž odepřel poslušnosti Bohu, Stvořiteli i Pánu svému, chtěl si učiniti trůn nad hvězdami, a jsa pouhým tvorem, vyrovnati se Stvořiteli! Ale ten svržen jest s nebe jakožto anděl padlý!

A tento s nebe vyvržený anděl, zvaný „*ďábel*“ čili „*svůdce*“, *od počátku člověčenství snaží se vždycky lidi od pravého uctívání Boha odvracet*. Ďábel to byl, jenž slova Boží, prvním rodičům v ráji řečená: „Nejezte ze stromu upro-

střed ráje, sice zemřete!“ zlovlně překroutil čili dle Vašeho výrazu „*zreformoval*“ ve slova: „Bůh nemluvil vám pravdy! *Nikoliv nezemřete, když z toho stromu jísti budete*; ale otevrou se oči vaše a budete jako Bůh!“ A tak když svedl prarodiče, v moc dostal i je i celé jich pokolení lidské!

Đábel roznítil k zášti srdce *Kainovo*, že zabil bratra svého Abela proto, že týž Bohu věrně sloužil.

Đábel pracoval ku zkáze mravů takové, že Bůh *za dob Noe* až i celé pokolení lidské potopou vyhladil; a za dob Lotha *Sodomu a Gomorhu* ohněm s nebe zničil.

Đábel poňoukal *Faraona*, aby lidu israelského ku službě Boží na poušti nepropouštěl, až on u vzdoru svém i s lidem svým v moři bídne zahynul.

Đábel vzbuzoval stále i *krvavé rozepře mezi lidem israelským*, on jej pobádal ku častému odpadání od Hospodina a *ku klanění se modlám, v nichž on sám božskou poctu vzdávati si dával a posud dává!*

Đábel *obelstil srdce židů*, že Mesiáše svého, proroky po staletí napřed předpovídaného, nepoznali, zavrhlí, zabili; a on to byl, jenž po nehodném přijímání nejsvětějšího Těla Páně při poslední večeři vnukl v srdce lakotného *Jidáše Iskariotského* (Jan 13., 2.), aby Spasitele zradil!

A tentýž dábel, jenž odporoval Bohu v Zákonu Starém bez ustání. vyhledává i v *Zákonu*

Novém stále ochotná srdce lidská, do nichž vňuká odpor proti Bohu a jeho jediné Církvi, jež milosti Synem Božím získané, nám bezpečně zprostředkuje, a bezpečnou cestu ku věčné blaženosti ukazuje. *Jeho stvůry jsou všechna bludářství*, povstala z víry křesťanské. Ďábel, stálý odpůrce Boží a protivník náš obchází bez ustání jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral (I. Petr. 5., 8.), zvláště tím, aby ho k odpadnutí od pravé víry, v Církvi katolické chované, přivedl.

Již za dob samých apoštolů Páně snažil se věrné stádečko nebeského Pastýře ve zmatky uvést, tak že sv. Pavel věřící opětne varoval před bludaři: a poukazuje k takovým, kteří nebudou chtít snášeti zdravého učení Kristova — (rozumíme?!) ale budou si **shromážďeti učitele — podle žádosti svých!***) Načež pro větší důraz píše vyznávačům víry Kristovy, Galatským: „Jsou někteří, kteří nás nepokojí a *chtějí převrátit evangelium Kristovo*. Bychom pak my, nebo *anděl s nebe (!) kázal vám* (něco jiného) *mimo to, co jsme* (my apoštolé) *vám kázali, proklat buď* (Gal. 1., 7., 8.)!“

A svatý miláček Páně právě proti překrucovatelům evangelia napsal poslední z evangelistů své evangelium, v němž slovy nade vši pochybnost přesnými hájí Božství Spasitele, jež již někteří bludaři jeho doby popírali se snažili, an slavnostně hned na počátku prohlašuje: „Na počátku bylo

*) Srovnej: Kolos. 28.; I. Tim. 1., 4.; 6., 20.; II. Tim. 4., 3., 4.; Tit. 1., 14.; 3., 9.

Slovo, a Slovo bylo u Boha (Otce), a Bůh byl Slovo (to jest: Slovo bylo Bůh, čili bylo Božské bytosti a přirozenosti, nebo-li Božská osoba). Všecky věci skrze ně učiněny jsou; a bez něho nic není učiněno, co učiněno jest!“

3. Vidíte, milý pane „preláte“! že na kazičích pravé víry Kristovy nebyl nedostatek již od počátku; a kdybyste místo pouhého přežvykování tisíckrát vyvrácených lží tak zvaných „reformátorů“ vzal si svědomitou pili a zkoumal skutečné dějiny pravé Církve Páně, byl byste na to přišel, že ani bludy nynějších dob nejsou ničím novým, nýbrž pouze znova ohřívanou krmí starou, dávno znechutnělou!

Ve všech stoletích křesťanských našli se vždy i lidé takoví, jimž nebylo po chuti učení Kristovo, ku pokořování ducha i těla lidského směřující, a „*kterí si proto shromažďovali učitele — dle žádostí svých!*“ **kterí nechtěli napraviti sebe dle evangelia; ale jali se napravovati nebo jak říkali „reformovati« evangelium, slovo Boží dle žádostí svých (!)**, aby to, co evangelium za hříšné prohlašuje, nezdálo se více hříšným býti! V tom ten vtip!

4. Již za dob apoštolských počali příkladně tak zvaní *doketí* učiti, že Kristus nebyl pravým Bohočlověkem, ale že měl jen zdánlivě přirozenost lidskou.

Již *Mikulášenci*, kteří původ svůj odvozovali od Mikuláše, jednoho z prvních sedmi jáhnů, od apoštolů posvěcených (!), učili, že nemáme

tělesných žádostí krotiti, ale že máme těla skrze hovění všem jeho zvířecím žádostem zneužívat i *tak* (!) to umrtvovat!

Pozdější stoupenci jich, zvaní od svého zakladatele Manichea — *Manicheovci*, pokročili v nemravnostech ještě dále, až dědici jich *Adamiti* v Čechách již veškeren stud odložili, a jako ta nemá tvář po spolu v lesích nazí chodili a žili!

Sudte sám, zdali takovéto náhledy, jež po-bloudilci oni rovněž „evangeliiem“, ovšem tím „svým“! ospravedlniti se snažili, nesouhlasí ve-lice pěkně s naukami toho Vašeho čistého Martina Luthera, jenž napsal příteli svému Filipu Melanchtonovi dne 1. srpna 1521 „*Budiž hříš-níkem a hřeš statně!*“, **Musíme (!) hře-šiti všickni, pokud žijeme** ale od Beránka Božího neodtrhne nás žádný hřích, *i kdybychom denně tisícekrát tisíckrát* (totiž milionkrát) *dopu-stili se smilstva a vraždy!*“

5. Vy „protestanté“ proti pravé Církvi Páně, čili „evanjelíci“, jak si asi nejspíše proto říkáte. že v pravdě evangeliiem nikterak se — *neřídíte!* — tyto znamenité (!) nauky Luthrovy uvádíte rádi na doklad, **jak výbornou ta nová víra naše jest!**

Tvrdíte, že na ní zvláštní „požehnání s nebe“ (!) spočívalo; a proto že *ta tak zvaná „refor-mace“ tolik úžasně rychle skoro po celé se-verní Evropě se rozšířila!*

Ale jen pomalu s touto flintou! Veliké roz-šíření nějakého bludu nesvědčí ještě o tom, že

se týž i pravdou stal! Povstal ve čtvrtém století bludař, pyšný *Arius*, kněz v Alexandrii, jenž tvrdil, že Kristus Pán není jedné bytosti s Otcem, ale jen jeho tvorem, jako každý z nás; ač tvorem nejdokonalejším, a Otci co nejpodobnějším, skrze něhož prý Otec stvořil celý svět. Takto ale uče, nepřičítal tedy vykoupení pokolení lidského Bohu, nýbrž pouhému tvorů Ježíši Kristu. I zamlouvalo se toto učení duchům povrchným, na polo pohansky smýšlejícím, a nalézalo rychlého rozšíření nejen mezi obyčejnými křesťany, ale i mezi mnohými kněžími i biskupy! Když pak se na stranu vyznavačů Aria přidali i přemocní panovníci světští, ano násilnický císař Konstancius papeže Liberia do vyhnanství odeslal, nemnohé jen biskupy jemu věrné s násilím utiskoval, a místa jich biskupy pobloudilými obsaditi se snažil tu zdálo se již, jako by Církev katolická přese všechny sliby Božského zakladatele svého měla vykořeněna býti. A sv. Jeroným napsal proto památná slova „Zatesknil celý obor zemský, a divil se tomu, že arianským se stal.“ (Dial. advers Luciferianos n. 19.)

A co stalo se s bludařstvím tím, že o něm nyní více neslyšíme?

Když císařové a jiní mocní tohoto světa přestali je podporovati, počalo se drtiti, nejprve v říši římské, později i u národů germánských, až zmizelo z obzoru zemského docela! Není po něm památky více, leč v dějinách. — Nebyla to sazba Páně!

A podobně má se to s *tím rychlým rozšířením protestantství!* Chytří páni „reformátoři“, aby si pomoc i ochranu mocných pánů zajistili, tvrdili, že majetek Církve katolické patří vlastně jim; a dávali učené návody k tomu, jak by páni krájeli z kůže cizí; což prý na vlastním těle nebolí! I chopili se těch vhodných rad páni lakotní nebo zhýralí, kterým se prostředků k ukájení nízkých žádostí nedostávalo, Církev oloupili, a lid podřízený k tomuto novému „evangeliumu“ zkrátka *všelikým způsobem donutili* dle zloposvěstné zásady, u nich vzniklé „*Cuius regio, illius et religio*“ t. j. „*Či jest země, toho má býti také v ní náboženské vyznání!*“

Poněvadž ale ani sazba tak zvaných „reformátorů“ nebyla sazbou Boží, počínali již za dob jejich strašlivé roztržky v učení a vzrůstají ještě stále! *V samotném Německu čítá se na 700 (!) odrud lutheranských sborů*, jež všechny chtějí býti lutherany, a přece stále mezi sebou na vzájem se potírají, nepravdy si vyčítají!! A v samé severní Americe čítá se takovýchto *potomků Lutherových na 1500!* odstěpence „reformátorů“ jiných v to nepočítaje; a ti všichni chtějí býti tou pravou Církví Kristovou!

A poněvadž papínek Luther tvrdil, že si v bibli může každý nalézt víru, jakou sám chce, ježto prý je bible každému i malému dítěti srozumitelná, stříhá si z ní každý na frak takový, jaký se právě jemu líbí; čili vyhledává si *víru, jaká jeho vlastním žádostem i náklonnostem*

odpovídá! Ale při tom všem chtějí přece všichni býti vyznávači toho jediného Krista, jenž velel apoštolům svým: „Učte národy zachovávat **všecko**, což jsem koli přikázal vám!“

6. Může-li si ale v pravdě každý z Písma svatého vybrati, co sám chce: jest to věru podivno, **k čemu byl Luther „reformátorem“**, když bible byla již skoro patnácte století před ním? ano *k čemu jsou vůbec všichni lutheranští pastoři*, když vyučování u víře od nich nikdo přijímati nemusí, a když oni ani sami o sobě netvrdí, že by od svatých apoštolů nějakého svěcení na biskupy anebo kněze měli; a že by tedy právo měli, *jménem Božím (!)* učit národy všemu, co přikázal Pán?!

I bez pastorů může si tedy z bible vybírat každý, co a jak chce; a každý protestant také tak činí! A tak se stalo i děje, že nové hlavy vždy jiná učení Páně přikrajují; od celého učení Spasitele bez vedení pravé a jediné Církve Páně vždy víc a více se vzdalují; již i apoštolské vyznání víry namnoze zavrhlí; *Pána Ježíše jako zaniklí bludaři věků minulých za pouhého člověka vyhlášují*; vše nadpřirozené, Božské jemu upírají; ba i *z křesťanství vůbec — jej vyhazují!!*

Aspoň mnoho jmenovaný učenec a profesor protestanského bohosloví v Berlíně *Harnack* ve velkém spisu svém „*Das Wesen des Christenthum's*“ čtenářům i posluchačům svým a *budoucím pastorům (!)* bez obalu a bez ostychu

hlásá, k neuvěření věc (!), že „**Kristus Pán do křesťanství (!) vlastně ani nepatří!!**

A při této naprosté již nevěře chce býti ještě vyznávatelem Kristovým! Jak to možno?

Pověděti nedovede zajisté nikdo z katolíků, ale ani ne z protestantů, kteří ještě aspoň bibli za knihu zjevení Božích upřímně považují!!

7. *Není to vlastně hanba pro soudného člověka*, že má přináležeti k náboženskému vyznání, od Martina Luthra, mravního zpustlíka, sběhlého mnicha, věrolomného kněze i zoufalce založeného? A lutheranští pastoři neostýchají se nám tohoto Luthra, jakožto „muže Božího!!“ vychvalovati, a nás ze sobectví na jeho stranu jako nějaké hlupáky lákati?

A ku které z těch set lutheranských „církví“ vlastně nás zvou?!

Bismarck, skoro jako poloboh od protestantů vychvalovaný, sám lutherán, otázal se jednou veřejně v německé říšské radě: „*Kde že vlastně jest při té známé rozháranosti lutheranů ta „evangelická“ církev?*“ A nikdo z lidu lutheranského, ale ani z jeho pastorů nedovedl mu k otázce této odpověditi!

Tedy i ten jinak zbožňovaný fedrovatel lutheranství a němectví sám poznal, že učení *Lutherovo „evangelickým“ v pravdě není*, poněvadž Luther na přčetných místech učí pravý opak toho, co hlásí skutečné evangelium Kristovo! A proto také i posud věřící protestanté, kteří ale vlastně v srdci svém jsou katolíci, byť by ze-

vnitř pojmenování tomu se bránili, nechťi o nemravných učeních a životních zásadách Lutherových ničeho slyšeti, *a stydí se za něho*, když on nestyděl se před celým světem za sebe a za život svůj!

A jiný výtečník německý, proslavený vojevůdce ve válce prusko-francouzské v letech sedmdesátých, polní maršálek hrabě *Moltke* tvrdí ve svých rozmluvách s Bernhardym: „*Přednosti katolické Církve v tom spočívají, že Církev katolická má jednu viditelnou hlavu, a proto i úplnou bezpečnost pravé víry Kristovy. A proto budeme museti mi protestanté — přece jednou všichni státi se katolíky!*“ A měl ještě dodati: „*chceme-li spasení opravdu dojíti! Jinak v rozervaném, ano v úplném rozkladu se nalézajícím lutherantství a protestantství — zahyneme!*“

III. Biskup římský považován byl vždy za hlavu pravé Církve Páně.

1. Tak Vy milý nepravý „preláte!“ Kdybyste si nepřičítal na obalamucení katolíků titulu vyhlaného, a tím již nedoznával, že Vám o pravdu nejde, nýbrž o šidbu a klam, řekl bych Vám Příteli! Neškodte si přede všemi vzdělanými a pravdy milovnými lidmi svými kecanicemi, jako že „**biskup římský osobil si vrchní správu nad církví celou: prohlásil se za náměstka Božího na zemi; že přestalo v katolické Církvi platiti evangelium lásky**“ atd. (Str. 6.)

Což pak byli ti lidé za dob starých hloupí holubi, že by si byli nechali beze všeho líbiti panování římského biskupa, když by byl on o své újmě chtěl jim jho své uložiti? Že by ho ihned za *náměstka Kristova* (!) na zemi měli, když by on to byl o sobě tvrdil?! A ta vláda papežova že by byla přetrvala celé mocné říše, přetrvala nejstatečnější panovníky, přetrvala všecka století — bez bodáků, mečů, kanonů, až na naše dny, tak že ji téměř tři sta milionů katolíků bílých i rudých, žlutých i černých ve všech dílech světa posud uznává?! Komu jen ty své bulíky chcete na nos všet, že toto všecko děje ze *z vůle samého papeže*?!

Ne tak milý, do „prelata“ zakuklený pastore! Všichni pravověřící křesťané uznávají biskupa římského jedině proto za viditelnou hlavu Církve na zemi, poněvadž tyž jest dědicem stolce biskupského, ježž svatý Petr dle prozřetelnosti Boží právě v Římě postavil, a z něhož tu po celé čtvrt století *z viditelných věřících* sestávající a proto i *viditelnou* Církev Páně viditelně spravoval, jak doznávají i poctiví dějepisci protestantští. A tak činil dle nezměnitelných slov Spasitele: *Ty jsi Petr*, (t. j. skála) *a na té skále vzdělám Církev svou* (jedinou), a brány (či mocnosti pekelné) jí nepřemohou!!

I jest Syn Boží, Sám, jenž Církev svou neviditelně řídí, a člověka, dědice sv. Petra, jemuž papež říkáme, za viditelného náměstka svého má. Tedy nikoliv slabý člověk, ale *Bůh Sám zachovává*

tu Církev svou po všechna století, když trůny kolem ní se boří; národové povstávají a zase zacházejí; církvičky odštěpenců a bludařů se rodí a dříve nebo později zase hynou, aby ona samojediná trvala a sice — *až do skonání světa! jakožto „sloup a utvrzení pravdy“*. (I. Tim. 3., 15.)!

2. Ano právě toto trvání Církve katolické po devatenáct století jest *trvalým zázrakem*, svědčícím neklamně o tom, že ona jest nesborným dílem Božím, za jaké uznával je již učený fari-seus Gamaliel, (Skut. apošt. 5., 38., 39.), a jak již sv. Augustin o ní tvrdil.

Kdyby Církev katolická nebyla dílem samého všemohoucího Boha, dávno by byla zanikla! Vždyť se po prvé tři století v krvi svých mučenníků téměř topila; ale krev mučenníku stala se vždy jen semenem nových křesťanů!

Později vrhli se na ni pyšní učenci, aby ji svými klamnými domysly na bezcestí přivedli; ale ona roztrhla sítě na ni nalíčené prostou vírou ve slova Páně!

Není téměř učení, jehož by pýcha, domýšlivost i mravní zbědovanost lidská nebyly podrývaly svými bludy a rozkoly; ale zanikla kacířství, jako když mrak přejde přes slunce, a pravda Církve katolické zazářila vždy v novém jen lesku. Když Církev zničití usilovali mravní zpustlíci anebo lehkomyslníci ve středu jejím, byla tak rozdmýchána vždy jen horlivost věrných dítek jejich pro větší oslavu Boží, a Církev stávala se vždycky při vši zlobě lidské matkou nových světců.

Stále byly útoky na ni činěny, od nepřátel zevnitřních i vnitřních, jak jí Spasitel předpověděl, že nenáviděná bude jako on sám; ale brány pekelné jí nepřemohly a nepřemohou do skonání světa, jako že Bůh Bohem věrným jest, a dle přípowědi své nedopustí, aby i nejhorší bouře skálou Petrovou jen pohnula!

Takto Církev katolická sama jest nejvyšším divem, kterým se zaručuje pravdivost všech ostatních, na nichž založena jest!

3. Je-li ale tomu tak *pak nemohlo v Církvi, Duchem svatým i Synem Božím neviditelně řízené, nikdy vymizeti evangelium lásky, a také nevymizelo, jak nám o tom vydávají nesčetná díla lásky, v Církvi katolické pěstovaná od nesčetných řeholníků, kněží i zbožných nekněží.*

Nikdy nemohly se v Církvi katolické zahnízdit bludy; a také se nezahnízdivy. Kdykoli nepokojné hlavy počaly hlásati učení od posavadního učení Církve odchylná, tu opírali se tomu vždy v kruzích užších biskupové, ve věcech obecných papežové, jakožto vrchní správcové Církve, buď sami, anebo na sněmích církevních.

I konáno bylo pro rozmetání bludů do Církve vznášených během staletí *devatenácte světoznámých sněmů Církve celé, čili ekumenických, a na tisíce sněmů částečných*; vždy vyhledávány prostředky na vymíšení bludného kvasu do Církve zanášeného; a činěna ustanovení o tom, kterak

by bezbožní hubitelé svaté víry učinění byli dle poměrů časových neškodnými.

Jest i nesmírná *řada znamenitých učitelů církevních*, kteří s veškerou silou ducha svého se o potření bludů, do pravé víry vznášených, přičiňovali, jako příkladně: sv. Athanasius Veliký, patriarcha alexandrinský, proslavený odpůrce ariánů; sv. Augustin, velký odpůrce Manicheovců a Donatistů; svatí Řehořové, sv. Basil, sv. Jan Zlatouústý, sv. Bernard, sv. Tomáš Akvinský, sv. František Saleský, sv. Ignác se svým tovaryšstvem, sv. Alfons se svou družinou atd., atd.

Ale konec konců byl vždy, že vše podezřelé nové učení donášeno bylo posléze ku posouzení biskupa římského čili papeže, jakožto dědice Skály — Petra, a při jeho konečném rozhodnutí i setrváno, dle zásady „*Roma locuta est, res decisa est*,“ to jest: „Řím promluvil, a věc konečně rozsoudil!“

A tak. ne jinak bylo vždy, jako se dočítáme již *v bibli a ve Skutcích apoštolských!* Když povstala rozepře o to, zda-li mají novokřesťané všichni také obřízce se podrobiti, sešli se apoštolové i starší na sněm v Jerusalemě, a když porokovali, povstav Petr, prohlásil rozhodnutí sporu slovy: „Muži, bratří Bůh neučinil žádného rozdílu mezi námi a oněmi, kteří z pohanstva křesťany se stali skrze milost Pána Ježíše Krista věříme, že spaseni budou oni (i bez obtížné obřízky) jako i my!“ (Kap. 15., 1.—21.) Proto: „**Vidělo se zajisté Duchu svatému i**

nám, žádného více na ně břemene nevzkládati.“ (v 28.)

Tohle, tuze moc učený „preláte“ ! neměl bych Vám vlastně povídati; ale když jste již do Církve katolické kopl, musel jsem připomenouti.

4. Také se o Církev katolickou otíráte, jakoby se dopouštěla bezpráví na našem lidu, že **má obřadní řeč již vymřelou, latinskou.** „Evanjelici“, kteří mohou prý víru z Písma sami si vybírat, a ji po chuti i měnit jako kabáty, jsou ovšem ve výhodě, když i slova Písma zainěňovati si mohou. poněvadž *slova jazyka živého časem svým nabývají často i smyslu zcela jiného!* Ale církev katolická žárí na to, aby do přesvatého učení Páně nebylo nic nového, bludného vpašováno; a proto přidržuje se řeči již vymřelé, jejíž slova v ústech lidu nových významů více nenabývají, a zabezpečuje nám tak, *jistotu*, že my věříme totéž, co křesťané před desíti, patnácti i osmnácti věky věřili; a čemu za dob našich věří vzdělání Evropané jako i divoši v Africe, Indiáni v Americe, Číňané v Asii!

Svatí apoštolové *Cyrill a Method* přišli k nám ovšem z krajin, kde panoval bohoslužebný jazyk řecký, a pro snadnější pochopení u lidu, užívali jazyka slovanského. Avšak *zplnomocnění k úřadu apoštolskému nabyli v Římě*; tam nabyli oba posvěcení na biskupy; tam při návštěvě sv. Cyrill i zemřel a čestně pochován byl; tam vymohli také výsadu pro jazyk slovanský, ač při službách Božích muselo evangelium zpíváno býti i latinsky. Jestli

později slovanština ustoupiti musela spíše latině. nestalo se tak z nepřátelství Církve katolické, jak zajisté pro pouhé poštvání proti ní připomínáte — ale *z ohledů politických, z vůle a ve prospěch panovníků světských!* Vždyť příkladně u Jiho-slovanů se svolením téže katolické Církve koná se bohoslužba posud v jazyku staroslovanském!

IV. Odmítnutí protestantských lží o jednotě u víře a mravech v Církvi katolické.

1. Milý pane na „preláta“ zakuklený pastore! Až posud lhal jste o Církvi, jako byste mluvil pro špačky — kterým jde jen o dobré nakrmení, a kterým pramálo záleží i *na důkazích* toho, co jste pravil, ale *ničím neprokázal!* Co ale dále vše melete o „*reformaci*“, přivádí mne věru již na myšlénku tu, abych Vám vyslovil svou soustrast pro to, že jste se minul se svým pravým povoláním! Věru *kejklířem* jste měl býti, a mohl jste tak udělati snad i veliké štěstí na světě!

Jen „národně“ (!) na to — je to za našich dob tolik v módě! Máme již národní pivo, národní zápalky, národní karty, národní hospody, národní židy atd. — proč bychom neměli mítí také *národní „reformátory“ a národní švindlěře?!* Hodí se přes „prelátský“ háv plášťík Husův; z utra kvistů čili kališníků udělají se luteráni (str. 10.), poněvadž byl Luther „saský“ čili německý „Hus“ (str. 9.); řekne se tomu „*česká církev národní*“, a zázrak jest proveden!

Když jste tak v bibli honěný, a docela „doktor“ — i „prelát“: nemohl byste mi povědět, *kde to v Písmě svatém stojí, že Kristus Pán přišel na svět, pro každý národ založit jako národní kraj, tak i extra národní církve?* Já se toho nikterak nemohu domakati, a naprosto toho nedovedu srovnati se slovy Páně: „Ty jsi Petr, a na tobě vzdělám **Církev**“ (tedy jen **jednu!**) „Jdouce, učte — **všechny národy** — zachovávat **všecko**, což jsem koli přikázal vám!“ (Mat. 16., 18., 19., 28., 19., 20.) Kde je v těch slovích řeč o těch *extra-národních církvích?!*

Či snad Syn Boží sám nevěděl, co chce, a teprve „evangelíci“ museli mu to povědět?!

Na *všechny* Vaše tu (str. 7.—12.) nahromaděné zajisté vědomé i dobrovolné překrouceniny a tedy *lži* nelze ni mi *krátce* odpovědět; a proto obmezují se na vytknutí jen některých bodů, a *odmítnutí sprostých potup* od přemnohých protestantů na Církev katolickou *nespravedlivě* metaných, a přese všechno tisícere vyvracování dle pravdy, vždy znova a znova ohrávaných! —

Tvrdíte: »*Proti všelikým bludům a nepravostem v církvi papežské povstali občas reformátoři, kteří chtěli církev opět očistiti... a ji na Písmo svaté zase postaviti.*«

Dvě věci tedy vytykáte Církvi; **bludy** — a **nopravosti**, a pro matení čtenářů jednu za druhou fortelně zaměňujete! Na dvoje obvinění, patří i dvoje odpověď.

2. Vyčítáte-li Církvi katolické **bludy**, činíte tak buď z *nevědomosti*; a pak jakožto „doktor“ v „prelátském“ přestrojení jste směšný a k politování! Ale nemyslím, že mluvíte z *nevědomosti*; spíše soudím o Vás, že mluvíte *ze zlomyslnosti*, anebo aspoň z trestuhodné *lehkomyšlnosti*! Nebo nemohu věriti, že by Vám byl neznámým výrok Páně, učiněný sv. Petrovi: „Ty jsi Petr (to jest skála); a na *té skále* (tedy na tobě) vzdělám Církev svou — a *brány* (čili mocnosti) *pekelné* nepřemohou jí“ (Mat. 16., 18.)! Což neznamenate, že když Církvi katolické, na Petrovi založené, bludy vyčítáte, obviňujete zároveň způsobem neslýchaným Syna Boží z *nepravdy* a *věrloumnosti*?! Neznamenate, že chtěje církvíčku svou, teprve po patnácti stoletích po Kristu Pánu povstalou, *způsobem podloudným* přece jakožto Církev Kristovu označiti, dopouštíte se **hrozného rouhání** proti nejsvětějšímu, nejvyš pravdomluvnému a ve svých slibech nejvyš věrnému Bohu?!

A v čem že pochybila Církev katolická?

Bludů jejích žádných neuvádíte; a proto soudím, že i o žádných nevíte, a se bojíte, kdybyste jí nějakých *nalhal*, že nemohl byste jich pak lidem rozumným dokázati! Někoho ale z nedokázané špatnosti nařknouti, dovede i lečjakýs ničema, a není k tomu třeba žádného „prelátsví“ ani „doktorství!“

Že všechna učení Církve nejsou i v samém Písmu svatém zapsána, neujímá Církvi nikterak pravdy, Synem Božím zaručené. Nebo *Spasitel*

sám vůbec ničeho nenapsal. Písmo svaté vůbec nebylo sepsáno k tomu, aby všechno učení Páně obsahovalo. Tak svědčí miláček Páně Jan, když *poslední z apoštolů* evangelium své oproti tehdejším zlovolným kazičům Bohem zjevené víry napsal, takto (21., 25.): „*Jestliž pak i mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš; kteréž kdyby měly každá obzvláště psány býti, mám za to, že by ani svět nemohl obsahnouti těch knih, kteréž by měly psány býti!*“ Který poctivý čtenář může z těchto slov samého miláčka Páně dovozovati, že Písmo svaté obsahuje **vše**, co Syn Boží učil i konal?

Také není nikterak divu, že apoštolové až na dva, totiž Matouše a Jana, evangelií *vůbec ne-psali*, a tak dle zřejmého rozkazu Páně: „**Jdouce učte** (tedy živým slovem) **všecky národy** zachovávají **všecko**, což jsem koli přikázal vám!“ A nikoliv nevelel Spasitel: „Sepisujte knihy, a rozdávejte traktátky všem národům“ — jako to činí nyní protestanti! Církev apoštolská trvala *i bez evangelií*, dříve nežli byly sepsány, a trvá i s nimi dále! „Víra právě (jde) *ze slyšení*, slyšení pak skrze *slovo* Kristovo.“ (Řím 10., 17.)

Jestliže ale *Písmo svaté o sobě tvrdí, že není úplné*, a jestliže apoštolé měli nakázáno **učiti**: odkud dovíme se *všeho* potřebného, co Kristus Pán hlásal? **i toho, co ostatních deset apoštolů kázalo?!**

Co sami svatí apoštolé nepsali, ale živým slovem učili, zaznamenali pohenáhlu jich učenníci.

A tato od apoštolů Páně hlásaná učení nejsou méně hodnověrná, nežli Písmo svaté, (jež samo na svou nedostatečnost poukazuje), poněvadž *z jednoho pramene povstala, totiž z učení Syna Božího*. Jsou tedy učení Páně od apoštolů *ústí hlásaná*, a od jich učenníků teprve později sepsaná, čili tak zvané „**ústní podání**“ čili cizím slovem „**tradice**“ *druhým pramenem svaté víry*, jemuž pravdivosti upíratí opovažují se jen ti, kdo *v kalu rádi loví*, čili zlovolní kaziči učení apoštolského, jakými jsou i ti *zlovolní „evangelíci“*

A se slovem Božím psaným, čili *s Písmem svatým*, a se slovem Božím ústy apoštolů hlásaným a od učenníků jich sepsaným čili *s ústním podáním*, *do počátku Církve katolické sahajícím*, *souhlasí každé učení Církve katolické*. A proto kdykoliv během století bylo třeba, aby Církev některé zděděné učení *své přesnými slovy vyjádřila*, čili jak říkáme, něco za své „**dogma**“ prohlásila, vždy bylo dříve od nejučenějších mužů s největší pílí patráno, co a jak učí Písmo svaté i posvátná tradice všech věků. Nikdy Církev neprohlásila za článek víry něco nového, nebývalého; nikdy učení svého, jednou řádně vyloženého, nezměnila — chráněna jsouc právě před bludy *zvláštní, slíbenou ochranou Syna Božího* (Mat. 16., 18., 28., 20.; Luk. 22., 32.) *i Ducha svatého*. (Jan 14., 16., 17.) A proto *rouháním Synu Božímu i Duchu svatému jest tvrzení „doktora“ na „prelata“ přemalovaného, že Církev katolická u víře upadla kdy do bludů!*

3. Jinak ale se to má s výčitkou téhož, že v Církvi katolické vznikly někdy i **nepravosti**, čili že poklesla tu onde v **mravech**! Kristus Pán právě slíbil Církvi *neporušenost učení*, ale ne-slíbil jednotlivým členům Církve své *bezhříšnost*, tak že by nemohli v mravech poklesnouti, což „pan prelát“ velmi fortelně zaměňuje.

Bohužel, že lakotný, zrádný Jidáš měl a mívá zhusta své následovníky! A přece ho Spasitel — vševedoucí — Spasitel do sboru apoštolů přijal, aby tak všem budoucím nepřátelům své Církve označil, že trpí i koukol mezi pšenicí až do času (Mat. 13., 30.)! *Jestli ale jeden apoštol byl zlodějem* (Jan 12., 6.) *a zrádcem: zdaliž proto všichni ostatní jsou zloději a zrádci?*!

Jestliže z četné rodiny, jakou jest Církev katolická, jež po devatenáct století trvá, a miliony milionů členů měla a má, mnozí členové i nehodně žijí: jest to při lidské křehkosti a zděděné ku zlému náklonosti něco nepochopitelného? Věru že nikoli! Ale spíše věci nepochopitelnou by bylo, kdyby z tolika milionů lidí nikdo nebyl nikdy mravně poklesl!

I byli během věků věru přemnozí zákonů Kristových nedbalí mezi obyčejnými křesťany, ba i mezi kněžími i biskupy i papeži! Ale proto nenabyl ještě nikdo práva, aby i neklamné *učení Páně (!) předělával*. (!) Mnohdy bývalo i jest potřeba nápravy mravů; ale *Církev katolická vždy také o nápravu takovou péči jevila*. Za tou příčinou vykonáno nesčíslných úrad i sněmů od papežů i bi-

skupů. Každý kněz má býti stálým reformatorem čili opravcem mravů ve své osadě: ba každý otec bohabojný jest stálým reformatorem povstávajících nepořádků své rodině!

Lidé žádných oprav mravů nepotřebující nežijí na tomto světě, ale jen v nebi!

Poněvadž Spasitel věděl, že na světě i mezi jeho pravými vyznavači budou i takoví, kterým bude třeba opravdové nápravy, proto ustanovil i útechy plnou **svátost pokání**, o kterou Martin Luther vyznavače své zlovolně oloupil! Když totiž Spasitel po svém z mrtvých vstání ukázal se apoštolům, dechl na ně, a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. **Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterýmž zadržíte, zadržány jsou!**“ (Jan 20., 22., 23.)

V. Něco o těch protestantských „mužích Božích“.

1. Avšak vedle pravých reformatorů čili nápravců mravů při vyznavačích Kristových povstávali po všechna stol. křesťanská také **reformatoři nepraví, nikým nepovolání**, kterým nešlo v pravdě o nápravu mravů, ale, *kterí po vzoru svém, prvém reformatoru*“ (!) **v ráji**, počali **učení Církve katolické přidělovati**, a zmatky povstalé ve svůj vlastní prospěch obracet. Jako řekl ďábel Evě v ráji: Nevěřte Bohu, že byste zemřeli; ale zřeknete-li se jeho poddanství, budete jako — bohové! tak i *falešní reformatoři čili deformatoři, ne opravci*

ale *odpravci Církve* hlásali : Nevěřte Církvi katolické, věřte nám ! Budete slouti osvícení, svobodomyslní, bohatí, neodvislí — budete jako — bohové !

A takovými to „deformatory“ pravé Církve Páně byli i Hus, i Luther, i Zwingli, i Kalvín a ostatní jich spřeženci a následovníci, kteří v patnáctém i šestnáctém století tolik myslí katolických památek !

2. **Hus** jal se u nás v díle učeného *Tomáše ze Štítného* pokračovati, a počal lid český knihami českými vzdělávati, kdežto dotud řečí vzdělanců byla řeč latinská. Jakožto spisovatel český a horovatel pro přednost Čechů v Čechách má zajisté čestné zásluhy, kterých jemu po pravdě žádný katolík neupírá. Vedl také život, pokud se týká cudnosti, mravně spořádaný, čímž liší se od Luthera, Zwingliho i Kalvína tolik, že ti to „velikáni“ pochybné ceny v příčině mravnosti nejsou hodni, ani řeménků u obuvi jeho rozvázati !

Avšak Hus osvojil si Církvi odsouzené, do Čech od dvořenínů královských zanešené bludy Angličana **Jana Viklifa**, a ty tvrdošijně, nenapravitelně hájil a hlásal, a tak i odsouzení propadl.

Viklif ale byl se dostal do sporů s mnichy žebravými i s arcibiskupem svým. Když při svou až i u papeže prohrál, zanevřel i na arcibiskupa, i na papeže, a stal se i neukrotitelným nepřitelem Církve, zejména mnichů. Následkem toho hlásal, že král není ani umluvenými dávkami papeži povinen ; že světští pánové mají právo, církevních

statků, i nejspravedlivěji nabytých, Církvi odnímati; že mnichem se státi znamená tolik, jako na věky zavrženým býti atd. A Hus tytéž bludy rozšiřoval, svými doplňoval, proti arcibiskupovi štvál, a poslušnost posléze i nejvyšší moci církevní odepřel, zapomínaje, jak píše proslavený *protestant a dějepisec Palacký* o něm, že »*také pokora* (základ všech ctností!) *a poslušenství jsou ctnostmi křesťanskými!*“ A vyčítá jemu „*neústupnost; proti nepřátelům nešetrnost; do oka bíjící chtivost po lásce lidu, po cti a chvále;*“ a že „nepřestával (proti vši lásce, úctě a proti všemu právu!) *veřejně kárati vady a poklesky představených!*“ I stal se až tolik — smělým, že „*sbor Církve katolické celý, neměl-li Husovi přisvědčiti, a dáti se od něho posléze mistrovati, musel konečně přikročiti k odsouzení jeho, jak toho žádaly zákony Církve!*“

Hus byl tedy od shromážděných Otců církevních odsouzen *jakožto nenapravitelný hlasatel odsouzených bludů*. Církev neodsoudila ho ale ku hranici: nýbrž tak učinila *moc světská*, a sice na základu zákona, již dvě stě let starého a platného, zvaného „*Schwaben- und Sachsenspiegel;*“ ne od přátel papežových, ale od císaře Bedřicha II., nepřítele papežů ustanoveného. Dle zákona toho ten, kdo bludy do Církve zanášel a tvrdošijně hájil, tak i veřejný klid a pořádek rušil, propadal trestu upálením. Luther ještě o sto let později měl všecken respekt před tímto zákonem, obávaje se, aby se pro jeho bouření „*tělíčku*“

jeho neublížilo, ježto týž zákon i za doby jeho, ba ještě i dlouho potom byl v úplné platnosti.

Želeti jest, že Hus dle tehdejších názorů právních upálen byl. Za našich dob udělali by z něho třeba ministra! Ale on *ničím neprokázal, že by ho byl Bůh ku předclávání článků víry Církve katolické povolal; a svým štváním způsobil v Čechách ony hrozné domácí války, které sta tisíce lidských životů zničily, na miliony národního majetku zhubily, a nenahraditelných škod na umění i vzdělání v Čechách z působily!* Tot ovoce štvanic samozvaného „reformátora“ Husa, o němž dosud vypravují vypálené kostely i kláštery po krajích, a boříí se hrady po vyšinách naší milé vlasti!

3. **Martin Luther** stal se bez pravého povolání mnichem i knězem. Zmítán nízkými žádostmi tělesnými, jimž odporu klásti nechtěl, svrhl se sebe konečně své Bohu přísahami stvrzené přípovědi, a počal za pomoci sobě podobných mocných pánů „reformovat“ — ne sebe (!) skrze pokání — ale učení Církve katolické, aby mu v jeho zvířecích zálibách na odpor nebylo! Za tou příčinou postavil „samotné“ Písmo nad papeže, a pak zase postavil sebe nad Písmo, vykládaje ho dle libosti, aby sama sebe i jiné uchlácholiti mohl, že ve všem, co podniká, dobře jedná!

Chlubíval se: „*Žeru jako Čech, a chlastám jako Němec!*“ Tvrdil, že „*praví svatí musí i velikými hříšníky býti:*“ že „*nejlepším dobrým skutkem jest hřích!*“ Dával rady (v psaní z dne

1. srpna 1521) příteli svému Melanchthonovi: „Budiž hříšníkem, a *hřeš statečně: avšak ještě statněji věř!*“ „Od Beránka Božího neoddělí nás žádný hřích, *byť bychom i tisíce tisíckrát (millionkrát!) — denně (!) smilnili anebo vraždili!*“

Proti papežským odpustkům vystoupil, jimiž tresty za hříchy bývají odpuštěny anebo umírněny; ale sám *hlásal odpustky, dotud neslýchané, čině lidi prostými všech povinností mravních vůbec*, a naváděje je k tomu, aby žili po způsobu němé tváře! Dával „turecké“, neslýchané rady ženám, chtějí-li děti míti; a mužům, nechce-li anebo nemůže-li jim manželka jich vyhověti!

A jak hlásal, tak i žil. Ve Wormsu bavíval se zpíváním při loutně v hospůdkách, chlastem, a. převolným obcováním s ženštinami pochybné pověsti. Uhonil si vícekrát i nemoc francozskou! Svému příteli Spalatinovi přiznal se v psaní z dne 16. dubna 1525, že se ženami se směšuje; ba ne jednu, ale hned *tři najednou jako manželky měl a prudce je miloval*, z nichž konečně sběhlou jeptišku Kateřinu z Bory za manželku svou prohlásil, když již — musel! Ale ani jako „ženatý“ se samotnou Kátou se nespokojoval, a proto mnoho mrzutostí i hanby měl!

Jako mrzké štvání Husovo v Čechách, tak i bohoprázdné „reformování“ Luthrovo nezůstalo mezi Němci bez nejbolestnějších následků. [Svou „evangelickou svobodou“ čili hlásanou úplnou nevázaností pobouřil hlavy sedlákům; a následkem toho vznikla v červenci r. 1524 hrozná *selská*

válka, v které sedláci posavadní pány své, po Luthrovi mluvíce, „rasy svými“ nazvali, drancovali, vylupovali, vypalovali, a při tom neslýchaným neřestem se oddávali. Když pak se jim páni v tuhý odpor postavili, zahynulo jich v krvavé řeži u Frankenhauseu 16. května 1525 na 6000. Celkem ale zhynulo jich v té nešťastné válce na 100.000 hlav! A k tomu vyloupeno a zničeno bylo přes 1000 zámků a klášterů, na sta osad bylo vypáleno, a za miliony lidského majetku vůbec zmrháno. Luther ale právě v této době se „oženil“! A na svedené sedláky vítězné vrchnosti světské, aby se jim zalichotil, a ochranu jich si zabezpečil, hanebně štval! I píše ve zvláštním hanopisu: „*Ustrňte se nad ubohými lidmi, kteří od rozzuřených sedláků trpí! Bodej, bij, škrt, kdo můžeš! Jest na čase, aby sedláci utraceni byli jako vzteklí psi! Kdo slitování má se sedláky — Boha upírá. Jemu se rouhá!*“

Když Luther v pozdějším věku to poželnané (!) ovoce své domnělé „reformace“ zřel, vyznal (Hauspostille, Walch sv. XIII. str. 2193.): „Kdo se stali evangelíky, *stali se horšími*, nežli byli před přijetím „evangelia“. Jsou neposlušnější, lakotnější, svárlivější, než byli pod papežstvím.“ „*Evangelíci jsou sedmkrát horší*, nežli byli dříve! Jednoho ďábla jsme vymetli, sedm jiných do nich vjelo! Proto ať do toho hrom a blesk udeří a srazí všechno na hromadu!“ (Evers. V. 55.)

Již v brzku snad světoznámý dějepisec Luthrův, kněz řádu sv. Dominika, P. *Denifle* vyčítá a do-

kazuje Luthrovi jeho vlastními slovy, ze spisů jeho vyňatými: *faleš i nesčíslné nedůslednosti: překrucování výroků Písma svatého a učení Církve katolické; zlovolné vypuštění celé epištoly sv. Jakuba, jež o povinnosti dobrých skutků jedná; a porušení epištoly sv. Pavla k Římanům, do které (kap. 3., 28.) vsul slovo „sola“ čili „pouhá“ víra (bez dobrých skutků!) že ospravedlňuje; hlásání neobmezeného ukájení tělesných žádostí, zejména pudu pohlavního, třebaš skrze cizoložství a krvosmilství; pokrytectví a svádění ku lžím; neslýchanou pýchu a domýšlivost, rouhání, obžerství, nejhanebnější oplzlosti atd.*

Je možno, že by takovýto člověk směl býti nazýván „reformátorem“ právě Církve Páně. „mužem Božím“, „prorokem?!“

Pane moc učený „preláte!“ *Znáte tyto věci o svém Lutherovi, anebo neznáte?*

Jestliže znáte, a i víte, co ne katolíci, ale sami protestanté, spoluhodovníci a vyznávači jeho začali hned po náhlém jeho úmrtí mluvit, že po velikém chlastu v noci ze 17. na 18. února L. P. 1546 *na nebesích své postele jako zrádný Jidáš se oběsil*: kde nacházíte té podivuhodné — smělosti, že takového mravního spustlíka, sběhlého kněze a mnicha, souložníka sběhlé jeptišky opovažujete se představovati jakožto obnovitele pokleslé Církve Páně?!

Neznáte-li ale Luthra tak, jakým ne dle báchovek protestantských pastorů, ale *dle čisté historické pravdy* jest: pak složte jen svou do-

ktorskou i prelátskou kukli, a dříve jako nevědomý studentík přečítejte si třeba následující důkladné spisy poctivých dějepisců:

a) P. **Heinrich Denifle**: Luther u. Lutherthum *quellenmaessig* dargestellt. Kirchheim. Mainz 1904. I. Bd. Stran 860.

b) **Johann Janssen**. Geschichte des deutschen Volkes. Herder. Freiburg. VIII velikých svazků mimo doplňky, v nichž uvedeno na *tisíce knih, psaných i tištěných*, i rukopisů, z nichž spisovatel čerpal, a *vypravuje nejvíce slovy samých pramenů!*

V Novém Yorku (New York) v Americe vypsalí protestanté cenu 3000 dolarů tomu, kdo by z řad „evangeliků“ dilo Janssenovo vědecky vyvrátil; ale do dnešního dne ani žádný pastor o cenu tu se nepřihlásil! Čím jest i dokázáno, že Janssen Luthera a jeho dilo jen *dle pravdy* líčil.

c) **Georg G. Evers**. Martin Luther Charakterbild *von ihm selbst gezeichnet* in seinen Schriften u. Korrespondenzen. VI svazků. Knihu tu napsal býv. luteranský pastor, jenž přesvědčiv se z pilného čtení Lutherových spisů, jak nicotným byl on „reformátorem“, dobrovolně výnosný pastora opustil, ač tak sebe i rodinu svou do bídy uvrhl, a z upřímného přesvědčení katolíkem se stal. Týž líčí Luthra jeho vlastními slovy, vyňatými ze spisů jeho, jež i podrobně uvádí! —

A podobnými výlupky křesťanské „pravověrnosti“ a Bohem nařízené mravnosti byli i jiní, Vámi chválení samozvaní „reformátoři.“ Tak

4. **Ulrich (čili Oldřich) Zwingli** byl roku 1506 řádně na katolického kněze vysvěcen. Roku 1518 stal se, ač měl již pro svůj nemravný život pověst nejhorší, za pomoci mocných přátel přece obročníkem při velechrámu v Curychu. Tehdy napsal sám o sobě svým příbuzným, kterým se byly hanebné pověsti o jeho životě donesly: „Řekne-li vám kdo, že hřeším *pýchou, ožralstvím a smilstvem* — rádi tomu věřte, poněvadž v pravdě neřestem těm i jiným bohužel podlehám.“ A příteli svému Utingrovi píše beze všeho studu: „Klesl jsem, a stal jsem se *podobným psu, jenž vyvrženého opět požírá!*“

Již než do Curychu přišel, směšoval se dle doznání vlastního s nevěstkou, kterou vlastní otec její byl pro nemravný život z domu vyhnal! Když začal pak r. 1517 Luther proti Církvi katolické bouřiti, poznal v sobě Zwingli povolání, že co dělá Luther v Německu, on by mohl na svou pěst prováděti zase ve Švýcarsku, a činil tak za pomoci a pod ochranou městské rady curyšské. Kněží i řeholníci byli od téže pak rozličně týráni a sužováni, kdežto neposlušní synové Církve našli všemožnou ochranu. Biskupa svého, jenž ku věrnému setrvání při pravé Církvi Páně nabádal, znectil Zwingli hrozným hanopisem, nadepsaným „*Architeles*“ Potom, ač jakožto kněz byl se Bohu čistotou panickou až do smrti zavázal, věrolomně oženil se veřejně s vdovou Annou Meyerovou, s kterou byl již dříve po delší čas souložil. Potom jal se bouřiti proti obrazům, jež

modlami nazval, proti mši svaté, oltařům i obřadům církevním. Na to vydal zase svůj překlad bible, jež dle libovůle své upravil, aby se přece zdálo, že to jeho bořivé učení se zjevením Božím souhlasí! Tak ale dostal se jako druhý kohout do prudkých putek s Lutherem, který chtěl míti výklad Písma zpachtovaný sám, a znectěn jest od téhož způsobem nejhanebnějším. To tak snad z té proslavené (!) lásky — apoštolské anebo „evangelické!“

Stoupenci pak Zwingliho, přejíce si nebe, jež jim on *beze skutků dobrých sliboval*, již i na světě míti, snažili se o to, aby veškeren řád s násilím potlačili, a i *společné užívání statků* — i *také žen zavedli*, asi tak, jak tomu naši socínkové by přáli!

Aby katolíky zničil, prosadil toho Zwingli, aby tam, kde věrně při Církvi Páně stáli, nesměli býti dováženy potřeby životní; *aby tedy katolíci hladem vyhylnuli*. Z toho *povstala krvavá válka*, v které katolíci v bitvě, dne 11. října 1531 u Kapelu svedené, slavně zvítězili; a kde původce toho všeho neštěstí, odpadlý nemravný kněz Zwingli sám padl, probodnut byv mečem, a sice *jsa v plné zbroji vojenské!*

Nenapravoval mravů pokleslých, především svých vlastních! ale *předělával učení Páně, aby jeho nemravnost nemravnosti více se nezdála!*

5. Líbí-li se Vám chváliti **Jana Kalvína**, jakožto „reformátora“ Církve Páně: nutno abych

připomenul také něco málo o něm, jen tak na ukázkou ostatních jeho „výtečnických“ vlastností!

Pocházeje z chudé rodiny, a ukazuje značné vlohy, našel přátele, kteří jemu pomohli r. 1521 k duchovnímu obročí, a později i k místu faráře, ač ani knězem nikdy nebyl! Na studiích svých v Paříži seznámil se s bludaři druhu Lutherova i Zwingliho, a jal se pak i po jich způsobu a pak i po svém roucho Páně. jímž jest Církev katolická, přešívati, čili *učení* její dle své hlavy předělávati. Poněvadž ale ve Francii král F. antišek, znaje hrozné následky církevních rozbrojů v Čechách, v Němcích i ve Švýcarech, nebyl bludaření jeho nakloněn, jako kurfirst saský Bedřich Lutherovi, a curyšská městská rada Zwinglinu: opustil Kalvín svou vlast, a utekl napřed do Basileje, kde složil bludná učení svá v knihu, nadepsanou „*Výklad náboženství křesťanského*“ V tom tvrdí jako Lutr i Zwingli, že *samotné Písmo* svaté (bez výkladu Církve) jest pramenem víry; a ta že *samotná*, bez dobrých skutků, ač Bohem nakázaných, ospravedlňuje. Ze sedmi dvě svátosti toliko v platnosti ponechává, a vši bohoslužbou pohrdá. Vykládá a odporoučí hrozné učení, veškeré spravedlnosti Boží odporující, že prý Bůh *některé lidi předem určil ku věčné záhubě!*

Později stal se Kalvín profesorem i kazatelem v Ženevě, kde ponenáhlu veškerou vládu v městě k sobě potáhl, krutě vládl, ba i zvláštní **sbor inkvisiční (!) zřídil**, jenž měl u víře **jeho (!)** podezřeje ve všech krocích co nejpečlivěji pozorovati

a k odpovídání potahovati. Kdo nechtěli se tou novou vírou — *svobody (!)* — řídit, byli žalářováni, ukováni, upalováni, stínáni!

Na slovo brany spisovatel Boost vytýká Kalvínovi (*Geschichte der Reformation u. Revolution. Augsburg 1843. str. 17.*) „*panovičatost s ukrutností; nepřirozené smilstvo, sodomství, pro něž bylo jemu v mládí na zádech vypáleno potupné znamení v jeho rodišti Noyonu ve Francii, a trest ten zapsán byl v pamětní knize místa toho.*

Protestantský superintendent stralsundský K. Schlüsselburg píše o Kalvínovi (ve své Theolog. Calvini), že Bůh zjevil již na tomto světě soud svůj nad chťiči Kalvínovými. Neboť Kalvín zemřel všivinou, a z jeho . . lezli červi, a z rány povstal nestydatý zápach, že nikdo po delší dobu u něho nevydržel. To vytýkají Kalvínovi veřejně ve spisech, a zároveň v nich o jeho nezřízeném životě, všelijakých neřestech, a o sodomské chlíplosti hrozné věci vypravují. Právě proto prý mu vrchnost vypálila znamení!“

O smrti Kalvínově píše uvedený Boost: „Mocná ruka Boží dotkla se tohoto kacíře tak těžce, že **na svém spasení zoufaje. a ďábla vzýváje (!), v ustavičném zařikání, proklínání a rouhání se duši svou přebídně vypustil.** Do jeho tělesné, za živa hniající nádoby, dali se červi, tak že pro puch, z něho vycházející, žádný nemohl na blízku vydržeti . . “ Proto také, když umřel, nesměl nikdo k jeho mrtvole do umrlčí komory vejíti . . I popílili si tedy černým šatem zastršiti obličej

mrtvoly“ dokládá učený historický spisovatel Audin (v knize Kalvín, II. Bd. str. 222.)

Jakého ovoce přinesla tak zvaná reformace Kalvínova, vysvítá jen tak na ukázkou vypravování francouzského dějepisce Auberte le Mire, jenž vypravuje o vyznavačích Kalvínových. kterým se ve Francii „*hugenotti*“ říkalo, že dle *vlastních svých doznání v jediném roce (!) 1562* zavraždili na 4000 řeholníků katolických obého pohlaví: násilně znectily na 12.000 jeptišek; zničili na 2000 klášterů, 90 nemocnic a na 1000 kostelů! A považme, že podobné divoké přímo zvířecí řadění kalvínců francouzských — podobné našim bouřím husitským, trvalo tam — na **padesát let!** Co tu duševní i hmotné zkázy, tu slz a kletby!!

*

Uvažme nyní úplně chladně, beze vší vášně, beze vší předpojatosti. toliko za rozumem svým jdouce: Jest možno věriti, že by mravný spustlík zoufalec *Luther*, mravní spustlík a násilník *Zwingli*, mravní spustlík a chladný ukrutník *Kalvín* byli nutnou „obnovu“, Církve způsobili, a tak skrze předělávání *učení* Církve Páně, před omylem samým Synem Božím i Duchem svatým chráněné?!

Jest možno věriti, že by chorobně ctižádostivý, neustupný, až i nejvyššího sboru Církve Páně neposlušný *Hus* byl býval tím vyvoleným nástrojem Božím, aby základ Církve *katolické*, nebo-li pro všechny lidi *obecné* pošinul na nějakou církvíčku *národní?* a tak i přes slova Páně, apoštolům a

jich právním dědicům řčená: „Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak pohrdá mnou, pohrdá tím, jenž mne poslal!“ (Luk. 10., 16.); a „Jestliže (kdo) Církev neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán!“ (Mat. 18., 17.)?!

Pravověrní učenníci Páně vždy za pravdu měli slova Písma svatého: „Každá duše mocnostem vyšším poddána buď. Neboť není mocnosti, jediné od Boha. *Kdo se mocnosti protiví, Božímu zřízení se protiví*“ (Řím. 13., 1. 2.): a „Poddáni buďte ve vši bázni pánům (představeným), netoliko dobrým a mírným, ale také *nevhodným!*“ (I. Petr. 2., 18.) A proto upřímní katolíci nedělali nikdy revolucí proti zákonitým představeným. Ale Viklef zplodil vzpoury v Anglii, Hus roznítil hrozné revoluce v Čechách; Luther v Němcích, Zwingli ve Švýcarech, Kalvín ve Francii! Ba tito tak zvaní „reformátoři“ jsou duchovními otci i *hrozné revoluce francouzské* koncem 18. století. A těmito hrůzami, jež vše ušlechtilé jednání zkazily, a *nemravnostem teprve dveře do kořan otevřely*, že by byla Církev Páně nějaké obnovy (!) našla?!

6. Víme dále z posvátných dějin, že kdykoli lidstvo hluboce mravně pokleslo, *dobrotivý Otec nebeský staral se Sám i o nápravu*. Za tou příčinou vzbudil vždy i vhodné muže, a uspůsobil je, aby lid poučovali i kárali.

Takovými muži byli v Starém Zákoně Mojžíš i jiní proroci. V Novém Zákonu poslal Syna svého;

a ten povolal svaté apoštoly. Proti Arianům povolal Bůh hlavně sv. Athanasia; proti Donatistům a Manichejcům sv. Augustina; proti rozmařilcům uvnitř Církve v 12. i 13. století chudobného sv. Františka s jeho bratří; proti bludařům 16. věku sv. Ignace s jeho učeností i ctností vynikajícím tovaryštvem; a tak dále.

Aby lidé bloudící a mravně kleslí uvěřiti mohli, že Bůh ty, kteří je jménem jeho poučují i kárají, skutečně od něho samého posláni jsou: *pověřil on vyslance své tím, že dal jim moc, aby v případech zvláště závažných činiti mohli zázraky, jako by byli sami všemohoucími.* Tak činili dle svědectví Písma svatého zázraky Mojžíš, Eliáš, Daniel i jiní.

Aby *Kristus Pán dokázal, že jest Synem Božím, zázraky činil*, a na ně, jakožto na svědky svého poslání s nebe se odvolával, rka na příklad vyslancům Jana Křtitele, tázajícím se, zda-li jest tím, kterýž přijíti měl, totiž Mesiášem: „Jdouce, zvěstujte Janovi, co jste slyšeli i viděli: slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují“ atd. (Mat. 11., 2—10.) Tak jakoby řekl: Sudte z toho sami, zda-li bych toto všecko činiti mohl, kdybych Mesiášem nebyl!

Židům nepřátelům svým řekl Spasitel: „Oslavují-li já sám sebe, sláva má nic není; jestli Otec můj, kterýž mne oslavuje“ (Jan 8., 54.). Nečiním-li skutků Otce svého, nevěřte mi: pak-li činím, a nechcete-li věřiti mně. *skutkům (mým) věřte,*

abyste poznali a věřili, že *Otec ve mně jest, a já v Otci*". (Jan 10., 37., 38.)

Z moci Spasitele činili zázraky svatí apoštolé, a činili i činí je svatí a světice Boží v Církvi katolické až na *nynější den*. I bývají životy i zázraky svatých *co nejprísněji zkoumány*, nežli se komu dostane cti, aby za *blahoslaveného* nebo *svatého* nebeštana prohlášen byl.

7. Také vyvolil Bůh *téměř bez počtu míst na zemi*, kde zhusta zázraky činil a činí, aby lid *v pravé víře utvrdil, anebo nepřátel jejich zahanbil*.

Tak příkladně vyvolil v rozhárané Francii r. 1858 světoznámé *Lurdy* (*Lourdes*). Tam přibylo příkladně 20. srpna 1898 na 45 vlaků, mezi nimiž 14 zvláštních z Paříže, jež přivezly „národní“ procesí francouzské. Zázraků stalo se tehdy veliký počet. V kanceláři (*bureau des constatations*) u svatyně ohlásilo se 95 osob, jež tvrdily, že byly okamžitě uzdraveny ve dnech 20. až 23. srpna. Ty udaly své adresy, popis i průběh nemoci, i jméno lékaře ošetřujícího, mezi nimiž jsou i *nejslavnější lékaři pařížští*. Do Lúrd přichází ale Matku Boží, bez poskvrny počatou, uctít denně průměrně více než 1000 cizinců. A neuplyne snad ani den, aby se nestalo jedno nebo několik uzdravení. Zázraky, jež Bůh pravé Církvi katolické, ve Francii nyní právě tolik tupené a pronásledované, na potvrzení pravosti její činí, nečítají se jednotlivě, ne na sta, ale po tisících, tak že *zázrakem jest právě ohromný počet zázraků!*

Do Lúrd přibylo během jediného roku 1898 na 130.000 poutníků, organisovaných v *procesí*, a sice z Bavor, Belgie, Holandu, Elsaska, Švýcar, Italie, Uher i Španělska. *Jednotliví* poutníci dostavili se z celého skoro světa. Poděkování za vyslyšení došlo tam za ten rok 46.643, a zaslíbených darů 1261. V posledních letech vystřídal se v nemocnici v Lúrdech 250 lékařů, kteří zkoumali nemocné, za nezhojitelné je uznali, a pak o zázračném uzdravení jich se přesvědčovali. Bývalý pařížský lékař Dr. *Boisarie*, nyní přednosta vyšetřující kanceláře v Lúrdech, vydal o tom *veliké, monumentální dílo pro lékaře*.

R. 1903 přibylo do Lúrd 206 procesí ve 231 zvláštních vlacích, jež přivezly na 20.000 poutníků. Jiných poutníků přibylo na půl milionu hlav. 244.000 poutníků přistoupilo ku stolu Páně, aby přijali skutečně Spasitele svého, v nejsvětější Svátosti skrytého; a 33.714 odevzdali tu poděkování za obdržená zde dobrodiní!

V knize „*Lourdes u. seine Wunder*“, von Dr. Hense str. 129 — 133. stojí vypsáno, že v Paříži již před lety složil francouzský katolík E. Artus, jakožto obhajce zázraků lúrdských, 15.000 franků. Peníze tyto uloženy jsou u p. M. Turqueta v Paříži Rue de Hanovre č 6., a mají připadnouti tomu, kdo dokáže. a sice jak zakladatel žádá, „před tribunalem, sestaveným ze členů akademie lékařské, akademie věd, a appelačního dvoru“, že se v Lúrdech zázraky nedějí: že se klamali povolání soudcové i duchovního i světského stavu,

když pravdu jich dosvědčovali ; že miliony zbožných poutníků do Lúrd přicházejících všichni nemoudří blázínkové byli a jsou! K těmto penězům, jež zatím i skrze úroky značně vzrostly, přidal dle časopisu „Salzburger Chronik“ z r. 1899 jistý občan ještě 1000 zlatých rakouské měny. Až posud ale nepřihlásil se k tomuto znamenitému kapitálu nikdo, aby si ho zasloužil. Čeká posud na osvobození! —

A podobná byť ne právě tolik proslavená jako Lúrdy, památná místa, kde Bůh neustává Církvi katolické, a zejména Matce Spasitelově skrze zázračná vyslyšení svědectví vydávati, máme i v Čechách, příkladně ve Staré Boleslavi, na svaté Hoře u Příbrami, ve Filipisdorfu na hranicích Saska, od Luthera svedeného atd.

8. Milý, zakuklený pane „preláte!“ Dejte si ruce na srdce, a řekněte dle pravdy, jak Vám Vaše svědomí o tom svědectví vydati musí: *máte Vy luteráni, mají všichni evangelíci všech možných odstínů dohromady jen jedno jedinké místo na celém širém světě, kde by Bůh těm Vaším sborům vydával takováto pádná, nepopíratelná, zázračná znamení, že Vy jste tou pravou jeho Církví: a že učení Vaše s učním Syna Božího se srovnává tak, abyste k sobě potahovati mohli výrok Páně: „Bude-li kdo zachovávatí řeč mou, neužří smrti na věky!?“ (Jan 8, 51.)*

Můžete *prokázati*, že by byl Bůh na přímlovu Viklefa, Husa, Luthra, Zwingliho, Kalvína **jen jeden jedinký zázrak** učinil, aby tím osvědčil.

že oni byli od něho posláni, aby učení Církve katolické předělali, a nové, posavadním náhledům o ctnosti úplně odporné mravy zaváděli, a nesčíslných béd na celé národy přiváděli?!

Anebo můžete aspoň tolik prokázati, že by z Vašich řad byl **jen jeden jedinký světec** povstal, jehož svatost by byl Bůh skrze zázraky osvědčil, a tak ostatním za příklad k následování označil, jak bez ustání se děje před očima celého světa v Církvi katolické?!

Máte sice ve svých kalendářích také jména svatých; ale z těch nebyl ani jeden jediný evangelikem! Jsou to světci, které jste si neprávem vypůjčili od nenáviděné Církve katolické!

A co z toho následuje?

Velmi mnoho! Že **všechny sbory evangelické jednotlivě i pospolu žádnou pravou Církvi Páně nejsou**; že *tak zvaní „reformatoři“* toliko o své újmě a ve svůj prospěch učení Páně hříšně předělávali; pravé, Bohem žádané nápravy mravů nespůsobili, ale jen zlo, vždy se vyskytující, do nekonečna ještě rozmnožili! Nebo kdyby protestanté, na chválu jich budiž to připomenuto, nešli na mnoze *více za svým přirozeným citem, nežli za učením i příkladem pustých nemravů Luthra, Zwingli, Kalvína* a jich chvalořečníků, musel by se svět věru v brzku proměnit — **v nějaký svinčík!**

9. Neříkejte snad, že i mezi katolíky byli a jsou lidé nemravní; bohužel, že tomu tak! Ale je

mezi katolíky a evangelíky v příčině této velikánský rozdíl! *Katolík stává se nemravným, špatným*, když přikázání víry své svaté **nezachovává**; kdežto *evangelík stává se špatným člověkem*, když dle učení a příkladů svých tak zvaných reformátorů **se chová**; a tím lepším bývá, čím více Církvi katolické a jejímu učení se přibližuje!

Katolíci člověka nemravného, ať je povolání jakéhokoli, vždy *nemravou* také nazývají, a z Církve své ho vykazují — ale nikdy nenazývají ho „reformátorem“ čili „opravcem“ Církve!

Nám katolíkům stačí věděti, že *Církev katolická, shromážděná na světovém sněmu v Tridentu, bludná učení Luthra i Zwingliho i Kalvína způsobem nejslavnějším zavrhlá i odsoudila; a každého z obcování svého vylučuje, kdo by se neslýchaných bludů těch vědomě i dobrovolně přidržoval*. A chtěje tedy slyšeti Církve, a tím býti i Spasitele poslušni (Luk. 10., 16.: Mat. 18., 17.), veškeré bludy ty spolu zavrhuje, a upřímně vyznáváme: že věříme jen všemu tomu, co Bůh zjevil, a jak jím pověřená Církev římsko-katolická nám vykládá, jsouce přesvědčení, že ona v bludy a moc pekla upadnouti nemůže potud, pokud Kristus Pán neodvolá slov svých apoštolům za vedení Petra učiněných: „*Já s vámi jsem až do — skonání světa*“ (Mat. 28., 20.); a „pošlu vám Utěšitele, *Ducha pravdy*, aby s vámi zůstával — *na věky!*“ (Jan 14., 17.)

VI. Odmítnutí protestantských lží o té výbornosti církevní roztržky vůbec, a v naší vlasti zvlášť.

Po objasnění tedy správného stanoviska o pravé Církvi Páně zbývá dotknouti se jen ještě zběžně některých Vašich *nevědomých nepravd nebo vědomých lží* — moc učený pane „preláte“ !

1. Tvrdíte (str. 9.): **„Jednota bratrská v Čechách byla nejkřesťanštější církev křesťanská!“**

Na to odpovídám : Kristus Pán založil Církev svou jen *jednu jedinou*, a ta jest ta jediná opravdu *dle Krista — křesťanskou* ! Poněvadž Spasitel žádných jiných církví nezaložil, kromě oné na Petrovi, všechny ostatní sbory náboženské jen neprávem křesťanskými se nazývají, poněvadž jich Kristus za dílo své neuznává ; a není tedy ani „málo“ křesťanských církví, ani „nejkřesťanštější“ církve !

2. Nazýváte člena jednoty bratrské **Jana Amose Komenského — „učitelem národů!“**

No, jen pomalu s chválou takovou ! Posud víme, že učitelem národů, od samého Spasitele vyvoleným, byl svatý Pavel, ale žádný *český bratr* ! Či ku kterým národům Komenského poslal - *Bůh* ? !

Komenský zasloužil si ovšem chvalu pro své školství, jež *na základu náboženském* budoval, čemuž zase mnozí učitelé nyní rozuměti nechtějí, ač jeho chvalořečníky jsou ! Ostatně Komenský jen dále prováděl, k čemuž *ve školách jinak ne-*

náviděných jesuitů byl vypožoroval. Předchůdcem a učitelem byl mu španělský jesuita P. Vilém Bateus !

Vypravuje se o vrahci, jenž se byl pod křídla orla skryl, a pak, když orel ve vysoké výši stanul, on úkryt svůj opustiv, ještě o něco výše vzletl, že se potom chlubil, kterak vyletěl on výše, nežli sám orel ! Rozumíme ? !

O Komenském ale víme ještě i jiné věci, pro něž mu veliké chvály věru udíleti nelze ! *Byl zapřisáhlým nepřítelem Církve katolické, i panujícího katolického rodu habsburgského ; a proto se asi nejvíce protestantům líbí !* Musel po bělohorské bitvě, v níž císař Ferdinand II. nad protestantskými odbojníky slavně zvítězil, vlast svou Moravu opustiti, a zdržoval se pak v rozličných zemích, zejména ve Slezsku a Polsku, odkud neustával v čele českých vystěhovalců *neukrotitelnou záští svou na jevo dávati Církvi katolické a domu císařskému až do své smrti*, která ho zastihla v Amsterdamu 15. listopadu 1671.

Podivný to „učitel národů“, jehož mysl plná záští byla; a jenž se nelekal na svou vlast a svého zákonitého krále Ferdinanda III. svolávací i nejhorší škůdce jejich : knížete sedmihradského Jiřího Rákóczya, **spřežence Turků ; pak Švedy i Francouze ;** a jenž své hostitele **v Lešnu v Polsce zradil** nepřátelům jejich !

3. Kališníci chtěli prý se držeti písma svatého.

Kdož pak jim v tom bránil? Vždyť Církev katolická považuje Písmo svaté za *prvůj pramen* své víry!

Kališníci prý uznávali papeže za svou hlavu!

Mnoho-li upřímnosti jest v tom výroku, z toho souditi lze, že v příčině té byl král kališník Jiří z Poděbrad právě pro *nedodržení* slova svého papeži z Církve vyobcován; a že kališníkům biskupové katoličtí *nechtěli světiti kněží*, právě proto, že oni nedbali hlasu ani arcibiskupa pražského ani papeže římského!

Když pak nedostávalo se kališníkům řádně posvěcených kněží, byla upravena půda pro *učení Lutherovo*, jenž vším stavem duchovním *povrhl*, aby své *jidášství* na něm *opentlil*; a radu jim dal, aby na místa řádných duchovních správců ustanovováni byli predikanti čili kazatelé jeho!

Páni patroni kostelů, kteří již dříve byli si neprávem osvojili tu moc, že faráře o své *újmě* jako obyčejné služebníky své přijímali a zase propouštěli, chopili se rádi rady Lutherovy, a počali nyní na místě řádných kněží ustanovovati za „*faráře*“ — nekněze, třebaš nějakého nevzdělaného ševce nebo krejčího, mydláře nebo truhláře, písaře nebo kostelníka — jaký se jim právě naskytl, a který se spokojil s menší odměnou!

Takovíto pak „*duchovní správcové*“ (!) rádi přidávali se ku straně Lutherově, poněvadž ona žádného studia nevyžadovala, zapírání žádostí ne-

ukládala, a přece snad lepší výživu jim poskytovala, nežli na jakou posud byli uvykli.

Šlechtici ale a majitelé panství s radostí přijímali učení Lutherovo, že vlastně oni všichni, jeden každý ve svém obvodu, jsou *pány v církvi*, že mohou se tedy církevním majetkem kostelů i far snadno obohatiti; a při tom i ve věcech duchovních nad poddanými svými vládu provozovati. I počali výhod těch hojně užívat, jež jim Luther tolik štědře do klína sypal, aby se obohatili, a i hojných prostředků k radovánkám svým nabyli.

Co tomu říká *věrné duchovenstvo*, toho nedbali! Nechtěl-li kdo tomuto novému pořádku se podrobiti, dostal zkrátka výpověď ze svého místa, „nejmilostivější“ pan patron zabral pak církevní majetek beze všeho ostychu, a usadil na místo kněze lutheranského kazatele, jaký se mu právě hodil, a který byl levnější! Takovéto násilnictví ovšem že pak málo koho ku stavu kněžskému lákalo, takže bída o kněze byla čím dále tím větší.

Co tomu říká *poddaný lid*, po tom ti „nejmilostivější“ ve své „svobodě“ vůbec se netázali. A jestli by kdo z lidu přece byl se ozval: k čemu byly by panské šatlavy, drábi a jich hole? Poddaní byli zkrátka všemožným týráním i násilím k tomu „evangeliu“ Lutherovu převedeni, *a o pravou apoštolskou víru prostě — oloupení!*

Tak to činili bohatí hrabata *Šlikové* na svých panstvích v západních Čechách; baron *Salhausen* na svých statcích v severních Čechách;

Biebersteinové v Mlado-Boleslavsku; Rabsteini, Dupovec, Schwambergové, Planen, Guttenstein, Lobkovicové z Hassinstejnu, Weitmühle, Wartenberg, Kinský ze Vchinic a jiní na svém zboží.

Přibírali do svých služeb i cizozemce, zejména Němce ze Sas, kteří s lutheranstvím šířili tu i němectví, poněvadž česky neuměli; a tak zmatky v zemi jen víc a více množili.

Když král Ferdinand takovémuto počínání českých pánů jal se brániti, způsobili r. 1547 *revoluci* proti němu s tím úmyslem, že ho trůnu zbaví. To se jim cvšem nepodařilo, když katolíci dne 24. dubna toho roku u Mühlbergu nad Bedřichem saským, patronem Lutherovým, a vyhlídnutým králem českým, slavně zvítězili.

Syn Ferdinandův *Maxmilian protestantům zjevně nadržoval*, a i tak zvanou *českou konfessi*, čili obojetně sepsané české vyznání víry jim dovolil.

Úplně nestatečný syn jeho *Rudolf II. podlehl spojenému násilí protestantských svých poddaných*, kteří v Uhrách za vedení Štěpána Bočkaye až s Turkem na povalení moci jeho se spojili, tak že jim ze strachu před dalším násilím dne 9. července 1609 podepsal tak zvaný „**majestátní list**“, jenž jemu předložili. Tímto listem nejen českou konfessi uznal, ale také dovolil, aby si protestanti zvolili *defensory* čili ochrance, kteříž by nad zachováváním těchto jejich „svobod“ bděli! a je i *brannou rukou* chránili! Z toho zrodilo se nesčíslných svárů, vražd, bojů, hrůz

a olupování Církve katolické. Na konec byli dne 23. května 1618 císařští místodržitelé oknem z hradu vyhozeni, čímž učiněn počátek *války třicetileté!*

V té zničeno bylo dle svědectví slavného německého historika Onna Kloppa 1976 zámků a hradů, 1629 měst a 18·210 vsí. Jaké moře bolů a slz doprovázelo asi spousty tyto, jež protestanté *svou zvůli* zavinili!

Jakmile zmocnili se odbojníci protestantští vlády v Čechách, byli z vlasti vypovězeni: arcibiskup pražský, opat broumovský, jesuité a jiní páni, kteří se protestanství protivili, a věrně při Církvi katolické státi chtěli. Zákonitý král Ferdinand byl sesazen; velechrám sv. Víta byl zneuctěn i zpusťšen, a v něm nový král, kalvínek, *falcký kurfirst Bedřich korunován!*

Avšak tento nový král neměl býti králem opravdovým, nýbrž jen *hastrošem*, v jehož stínu chtěli i nejvyšší hodnostáři zemští *pro sebe pracovati!* (Řezníček. „Bílá Hora.“ 121. 5.—26.) Tak po celou dobu povstání nebyly skládány řádné účty za vojsko! Majitelé pluků dostali napřed tučné „*vstupné*“, aby totiž pluk naverbovali a komandovali. Pak dostali „*zálohy*“ na potřeby mužstva, a „*žold*“ pro ně; avšak nikdo se plukovníků opravdu netázal, mají-li skutečně tolik a takového vojska a potřeb pro ně, jak udávali. I používali těchto okolností „počestní“ *generalové protestantští Thurn, Solms, Kinský, Fels, Kaplíř*

a oba Anhaltové, aby své bezedné kapsy naplňovali !

Jak hrozně pro toto mrhání utiskován byl lid, když se *protestantští páni z placení velmi fortelně vytahovali*, o tom lze si úsudek učiniti, uvedu-li, že ještě než Bedřich za krále byl vyvolen, na „potřeby země“ nasekáno bylo již na dva milliony dluhů ! A že příkladně dne 12. června 1620 vyplacen byl žold pro povstaleckou armádu čítající dle udání generála 21·000 pěšáků a 9580 jezdců: kdežto v téže době bylo ve skutečnosti jen 13·500 pěšáků a 7600 jezdců !!

4. *Ne tedy k vůli tomu výbornému „evangelii“, ale z jiných příčin zmohlo se mezi katolíky v Čechách bludařství husitské, lutheranské a jiné !*

Král Václav IV. popustil z osobních zájmů volnou ruku Viklefovým bludům v Čechách. Ba sám zhoubné Viklefovy i Husovy bludy v život uváděl tak, že arcibiskupa pražského nespravedlivě týral ; jeho generálního vikáře Jana Nepomuckého utopil ; duchovenstvo nechal od zpupných nepřátel o majetek i čest beztrestně olupovati ; a tak budoucím utlačitelům Církve ukazoval cestu !

V hrozných válkách husitských *zmocnili se zpupní šlechtici církevních statků*, poněvadž jim v tom král, povoláný strážce spravedlnosti, nebránil ; pak *zneužívali práva patronátního*, jehož Církev předkům jich pro dobrodiní Církvi prokázaná byla udělila, a propouštěli a vyháněli duchovní z míst církevních, jako by oni služeb-

niky jejich byli a zlovoľně *okrádali Církev o její majetek, a olupovali lid o jeho pravou víru!*

Z toho patrno, jaká nepravda to, kterou milý pane zakuklený „preláte“ do nás cpete, jako by katolíci byli protestanty v Čechách utiskovali! Nikoliv katolíci, *původní vyznavači Kristovi v Čechách*, neutiskovali přivandrovalých kazičů této víry; ale cizáci v Čechách se uhnízdili, a pak jako ježkové domácí *katolíky vytiskovali, a revoluci i proti náměstku Kristovu i proti zákonité vrchnosti světské hlásali i konali.*

5. *Vyčítáte-li císaři Ferdinandu II., že když na Bílé nad odbojnými protestantskými pány s pomocí Boží zvítězil, pak Církev katolickou v její stará práva uvésti se snažil: neměli byste se tomu věru pranic diviti! Nebo předně nečinil ničeho jiného, než co před ním za zlo-pověstné pravidlo si učinili násilníci protestantští, že „čí jest země, toho má býti i náboženství“ („cuius regio. illius et religio!“) A tak hleděl zbaviti se i *revolucionářských živlů*, jež v protestantství se zrodily. a jej i jeho rod již jednou za trunu zbavené prohlásili!*

Byla to tedy i opravdová náboženská *horlivost* Ferdinanda II., jež mu velela, nespravedlivě od protestantů utiskované církve katolické mužně se ujati, i také nutná a spravedlivá sebeobrana!

O Ferdinandu II. sám tvrdíte, že *prý* chtěl míti zemi raději pustou, než-li kacířskou; a tou svou pochybností dokazujete, že vlastně tomuto nespravedlivému nařknutí od protestantů vyšlému

ani sám nevěříte; a proto zbavujete mne povinnosti, je za pouhou ničím nedokázanou lež vyhlásiti!

Zpět uvádění pobloudilců do církve katolické dělo se skrze horlivé poučování kněží, zejména řeholních, a mezi nimi *jesuitů*; pro kteroužto příčinu, oni po dnes u protestantů jen nespravedlivého odsuzování doznávají! Bylo-li kde přísnější na nápravu mravů a vrácení se ku staré víře naleháno; bylo to jen v místech, kde protestanté tu veřejně, tu tajně proti rozkazům císařovým, a proti horlení kněží katolických brojili, *a lidé k násilnostem štváli!* Tam pak zakročovala i moc trestní!

6. Tvrdíte dále (str. 10.—11.) **že země, jež protestantství propadly, zkvétaly a Čechy tu právě církvi Páně zpět přivedené hmotně hynuly.**

Milý pane přeučení „preláte!“ Ceníte-li jakožto pastor *náboženství* dle *hmotných* výsledků jeho, tud' jste věru jakožto osobnost, jež chce býti „duchovní“ — k politování! Což pak přišel Kristus Pán na svět se svými naukami proto, aby nás na tomto světě pomíjejícími statky obohatil, a ne aby duše naše z otroctví hříchu vykoupil?

Toť máte věru o Mesiáši podobné náhledy, jaké měli i židé, kteří ho vydali na smrt, právě proto, že se k tomu neměl, aby z každého žida udělal nějakého potentu, jak oni jakožto členové „národa vyvoleného“ od Messiáše ovšem neprávem očekávali a když se tak nedělo za zklamané

se považovali. Ceníte-li náboženství *dle hmotných* výsledků: tož radím, abyste jen kurážně *přijal obrázku!* Nebo známo na celém světě, v čí rukou se nejvíce hmotných pokladů tohoto světa nachází! Ale o židech známo, že se raději než Hospodinu, klaněli *zlatému teleti!*

Ostatně jest to jen *hloupá fráze*, že země pro svou katolickou víru zůstaly pozadu! Byly říše katolické, a kráčely v čele všem ostatním, jako třebas Španělsko, Francie; a jsou nyní v mnohém pozadu. Ale proč? Snad pro svou katolickou víru? Ó nikoliv! Ale právě proto, že začaly Církev katolickou nevděčně potlačovati, znásilňovati!

A nestojí snad nyní příkladně Belgie v čele národů vzdělaných i bohatých, ač má vládu katolickou?!

Jest-li které země poklesly, mělo to příčiny zcela jiné, nežli proto, že by byly věrně katolické! Vždyť *Církev katolická jest ode všech nepředpojatých uznanou matkou i pěstitelkou všeho lidského vědění, vzdělání i ušlechtění.*

U příležitosti vyhánění katolických řeholníků ve Francii, píše „Revue des deux Mondes“ Francouzskou mluvnicí sestavili mniši. University jsou církevními zřízeními. Naše filosofie spočívá na veledílu sv. Tomáše Akvinského „Summě“. Střelný prach vynalezl mnich Roger Bacon; kompas mnich Albert Veliký; hodinový stroj papež Sylvester I.; největší hvězdářské konservatoře světa spravují jesuité atd. atd. Tedy samé důkazy o nevědomosti katolíků. Ne-li?

Jestliže ale protestanští lordové angličtí, když si z katolických Irčanů *násilně* nadělali robů, těmto vyčítají chudobu: jak se asi takovému nařknutí říká? Jest-li protestanští Prusáci, vynikající počtem nad katoliky, těchto do nejvyšších úřadů zemských *ze zásady, z té chválené, protestantské svobodomyslnosti (!)* vůbec nepřipouštějí, z nejvyšších učitelských stolic vylučují, a pak se jim posmívají, že pozadu jsou: není to *hanebné pokrytectví* od nich?

Jest to podobně, jako v ohledu národnostním u nás v Rakousku! Všechny nejvyšší místa vyhražují si Němci pro sebe, říkajíce, že Slované nemají k nim důstatečné způsobilosti. Když ale Slované po spravedlnosti domáhají se řádných ústavů vzdělávacích pro své jednotlivé kmeny tu jim bývají školy jim patřící prostě upírány!

Ó známe my Češi tu německou i lutheránskou „*svobodu*“ (!) a „*lásku*“ (!) Připadá mi to tak, jak by kdo silnější slabšího svázal do kozlíku, a pak se mu škodolibě posmíval, že nemůže skákat a pracovat jak on!

7. Znamenité jest, co tvrdíte o **tolerančním patentu císaře Josefa II.!** Bylo prý jím dovoleno „evangelíkům“ augšburského a helvetského vyznání míti kostely a školy! A zatím na pravdě jest, jak vysvítá z onoho *císařského patentu, v c. k. místodržitelském archivu přece posud chovaného, a nedávno od známého Dra. Řezníčka uvedeného*, že nedostalo se státního uznání „evangelíkům“ ani augšburského ani helvetského vy-

znání — ale jen těm *stále nepokojným dědicům nauk Husových!* Načež pastoři z Němec povolání (tedy ovšem *vlastenci!!*) jali se svobody té vykořisťovati ve prospěch vyznání svých! A tak *němečtí pastoři ponenáhlu oklamali lid český, jenž neměl vlastních duchovníků, i o to vyznání české*, ač ovšem ani ono učením pravé Církve Páně nebylo!

A také víme, *proč Josef II. polnouti se dal ku vydání jmenovaného tolerančního patentu*. Čeští pobloudilci stále popuzovali pruského krále Bedřicha II., jenž již s matkou Josefovou, císařovnou Marií Teresií, nespravedlivé války vedl, a o drahokam z koruny české, totiž část Slezska ji zrádně oloupil. Aby tedy českým nespokojencům příčiny ku zradě na vlastním panovníku odňal, a válčení s ošemetným i mocným Bedřichem II. předešel, kousl do kyselého jablka, a — patent onen vydal!

A z tohoto císařského patentu nastalo tedy kvašení starého husitství s lutheranstvím, helvetstvím, a kalvinstvím. A to roztomilý pane zakuklený „preláte“ nazýváte naivně *na místě lásky ku rozbrojům „zbylou láskou k evangeliu!“* (str. 11.)

Ku kterému to evangeliu? Vždyť jest jen jedno! A kdo evangelik pravý, přidržuje se bez hádek, různic, svárů toho jediného, jež právě Církev katolická od počátku, jakožto slovo Boží, opatrovala i posud věrně opatruje; a jež ona *jediná* dle přípovědí Páně také neomylně

vykládá (Mat. 16., 18., 28., 20.; Luk. 22., 32.; Jan 14., 16., 17., 21., 15., 17.); a které tedy každý povinen jest se přidržovati, a sice pod ztrátou spasení, jestli by vědomě i dobrovolně tak činiti nechtěl (Mat. 18., 17.; Luk. 10., 16.)!

8. Tvrdíte (str. 11.): „*Na celé zeměkouli jest všech „evanjelíkův“, dítek to reformace (?!), už skoro tolik, co římsko-katolíků.*“

Ovšem, na velikém počtu vyznavačů některého učení nezávisí také, že by již i učení samo muselo pravdivým býti! Ale prosím Vás, nemohl byste nám prozraditi těch úředních zpráv, z nichž jste se této své novinky dověděl?!

My víme ze zpráv ústavu „de propaganda fide“ v Římě, jehož povinností jest, úřední zprávy o množení se víry Kristovy sestavovati, že katolíků na celém obzoru zemském jest asi 300 milionů, a všech ostatních odštěpenců od Církve katolické počtem asi polovic!

A tito odštěpenci netvoří pospolu nějaké jednoty, jež by stála jednolitě proti římsko-katolické Církvi; ale rozvrhují se dle sčítání učeného časopisu „Hilfka“, (vyšlého v Brně 1898, strana 249), asi na **150.000 (!) kusů církvíček!** mezi nimiž jest na *700 rozličných jen lutheranských odstínů v Němcích!*

A tyto církvíčky zase nemají všechny za otce Vámi neprávem vychvalovaného krivopřísežníka Martina Luthera: nýbrž založeny jsou na mnoze *na tisíc i více let dříve*, nežli tento nešťastný muž revoluci svou proti jediné pravé Církvi Páně začal!

Mezi církevní odštěpence Vašnost pán ráčí zajisté počítati také asi 70 milionů Rusů, jen aby těch „dítek reformace“ bylo hodně mnoho! Není-liž pravda? Proti gustu věru žádný disputát! Vždyť prolhaný Luther sám dle toho „svého“ rozkošného „evanjelia“ i vyznavače své ku lžím přímo nabádá, když hlásá: „*Co na tom zvláštního, když by kdo pro něco lepšího a pro křesťanskou církev (!) dobrou, silnou lež pronesl?!*“ (Luth. De Wette V. 290.)

9. Tvrдите (str. 12.): „**Evanjelické vyznání znamená návrat ku křesťanství**; a proto není pozdější!“

Na to odpovídám: Tak tvrdíte sice, ale ničím nedokazujete! Proto, že by se kdo nazval španělským grandem, jím ještě není; a není-li jím, nepravými jsou i důsledky z toho pojmenování vyvozované.

Já ale dovolím se hned o něco níže Vám dokázati, že „evanjelické vyznání“, zejména to Lutherovo, není návratem ku křesťanství, ale spíše — **ku pohanství!** A proto jest také ta jeho „církev“ o 15 set let mladší neboli pozdější, nežli založení pravé Církve Páně! —

Mluvíte dále upřímně, že „*držíte se toho, „co za správné uznávati Bůh v slovu svém nás učí?“*“

Tak tedy jen upřímně přidržujte se slov Páně: „Na tobě Petře, vzdělám Církev svou jedinou“ (Mat. 16., 18., 19.)! „Ty pasíž beránky i ovce mé!“ (Jan 21., 15., 17); „Já jsem

prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá; a ty někdy, obrátě se, potvrzuj bratři svých“ (Luk. 22., 32.).

„A aj, já s vámi (apoštoly, za vedení viditelné hlavy Petra a jeho právních dědiců!) *jsem po všechny dny, až do skonání světa*“ (Mat. 28., 20.); a „prositi budu Otce, a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával navěky, Duch a pravdy!“ (Jan 14., 16., 17.).

„A poněvadž jsem Církev svou takto opatřil, žádám ode všech věřících vůbec, aby jeden každý, kdo v pravdě spasen býti chce, vedení vašemu na zemi bezpečně se oddával, poněvadž ani já ani Duch svatý až do skonání světa toho dle nejvyšší svátosti nedopustíme, aby Církev mou brány či mocnosti pekelné přemohly. Kdo tedy Vám apoštolé! poslušnosti odpírá; i mému zřízení zlovolně odporuje, a o tom platí má řeč: *„Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá; kdo pak mnou pohrdá, pohrdá tím, jenž mne poslal!“* (Luk. 10., 16.) Jestliže ale kdo Bohem Otcem i Synem i Duchem svatým pohrdá: kterak že by měl spasení u nich dojíti?!

Tedy tomu klábosení pana »doktora« a »preláta« Lechlera — šach! A jeho papínkovi čili »muži Božímu!« — Martinu Lutherovi teprve — šach!

Oddělení druhé.

O těch rozdílech v učení katolíků a „evan- jelíků“ vůbec.

Především třeba mi pozastaviti se **při vý-
čítkách, jež Církvi katolické činiti sobě do-
volujete.** a odpověděti stručně k nim.

Vyčítáte Církvi katolické

1. že vyžaduje ušní zpověď.

Kdyby Církev ušní zpovědi nevyžadovala, tož jen dědicům svatých apoštolů „učeně“ poradte, jak se bez vyznání vinníka dovědětí mají, komu mají hříchy odpustiti, a komu nikoliv; čili kdo odpuštění hříchů hoden jest, když zajisté ne na-
pořád čili tak »dle šňůry«, ale jen dle hodnosti práva svého k odpouštění hříchů užívati mají? A toho jim přece Kristus Pán udělil, když po svém vzkří-
šení dechl na apoštoly. a řekl jim *„Přijměte
Ducha svatého! Kterýmž odpustíte hříchy, od-
pouštějíť se jim; a kterýmž zadržíte, zadržány
jsou.“* (Jan 20., 22., 23.)?

Bůh sám, ač vševědoucí, přece žádal na Adamovi, aby se ku svému provinění přiznal a ho jakožto provinění uznal. A toho žádá z vůle Boží také Církev od hříšníků, aby se z hříchů vyznali, a že zhřešili, i uznali! Proto také dějiny posvátné od nejstarších dob o tom svědectví vydávají, že křesťané tu tajně, tu při veřejném pohoršení i ve-
řejně ze svých hříchů *se vyznávali, aby odpu-
štění došli.* Také odstěpenci od Církve od nej-

starších dob (na př. Řekové a Rusové) se zpovídatí!

Zpovědi svatou pohrdnouti, jen aby se jí sám, maje jí nejvíce zapotřebí, podrobiti nemusel, učil Váš spustlý Martin Luther! To obecné vyznání z hříchů, jak lutheráni někde mají, jež pastor předříkává, a při němž jen ten neb onen ruku pozvedne, anebo jen na svůj hřích si vzpomene, jest ovšem tuze moc pohodlné, nikoho nezahanbuje, ale také **nikomu a pranic nepomáhá**, již proto ne, že to *ani řádným, dokonalým přiznáním ku hříchům není*; a pak i proto, že pastor žádného svěcení vůbec nemaje, poněvadž žádného nemáte, a ani v žádné nevěříte, také nikomu ničeho hříšného odpustiti *plnomocí žádné vůbec nemá!!*

2. **V y t ý k á t e, že se katoličtí kněží ženiti nesmějí!!**

No, to přece Vás ale ani v nejmenším rozčilovati nemusí! Vždyť od Vás, ač se »prelátem« nazýváte, přece nikdo nežádá, abyste zůstal svobodným; a za jiného trudití přece se nemusíte!

Spasitel byl panicem, za matku vyvolil si Pannu, za pěstouna panice Josefa, za zvláštního miláčka panice Jana. Tedy panictví a panenství není asi ničím Bohu odporným, ale zajisté *zvláště milým!* A proto vyžaduje pohlavní zdrželivost Církev od osob, jež se způsobem zvláštním Bohu zasvěcují! A pro bezženství kněží připadá množství výhod pro věřící, jimž kněz zcela se obětovati Bohu slibuje.

Ostatně nikdo nesmí ku stavu kněžskému, a k povinnostem s ním spojeným nucen býti : a každý tedy dobrovolně jho to na sebe přijal, na něž měl po leta času dosti. aby se připravoval a zkoumal. Kdo se necítí k oběti té dosti silným, ať se jen věnuje nějakému poctivému zaměstnání světskému, v němž může si spásu věčnou spíše vydobýti. Kdo však Bohu slavnou přísahou k ustavičné zdrželivosti i čistotě slavnými sliby se zavázal, a i posvěcení na kněžství dobrovolně a řádně přijal : jest pak ovšem jako poctivec každý povinen, slovu svému. a zejména i přísahami stvrzenému, mužně dostáti ! Jinak stane se takovým spustlíkem, jakým byl i ten Váš „muž boží!“ roztomilý Martin Luther — »reformats!« ale čeho ? !

3. Vyčítáte, že prý **„Církev katolická staví knihy apokryfické (to jest nepravé) na roveň s kanonickými knihami Písma svatého ?**

Prosím Vás, odkud pak Vy lutherani čili „evanjelíci“ máte tu svou biblu, ne-li od Církve katolické, jež byla patnáct set let dříve, nežli Vy ? ! A Vy budete učiti Církev katolickou, které Kristus Pán svým Božským slovem zaručil neomylnost a přispění proti mocnostem lživého ďábla až do skonání světa, které knihy do Písma patří, a které nikoli ? !

Proto, že Vy jste z ohledů věroučných zavrhlí některé knihy jako příkladně Luther i samou epištolu svatého apoštola Jakuba, jež jedná o dobrých skutečích : a proto že *Luther zlovolně porušil*

epištolu sv. Pavla k Římanům (3., 28.) aby mohl dokazovati, že k dosažení blaženosti věčné dobrých skutků konati netřeba: nejsou přece ještě nepravými knihami knihy deuterokanonické, čili o něco později do celé bible vřaděné, jako jsou posvátné knihy Tobiáš, Judith, Beruch, Sirach, Moudrosti a 1. a 2. Makkabejských! Spasitel se staral i pečuje o to věrně posud, aby koukol nepravého učení do jeho Církve vnesen nebyl. Jen žádnou starost, aby někoho jiného hlava nebolela!

1. O té pravé Církvi.

1. A nyní беру na mušku ten **Váš rozto-
milý výklad o „pravé Církvi“ Páně.** Jest to pravý výlupek chytráctví, neupřímnosti, nedůsled-
nosti i makavých lží, jimiž chcete zakuklený pane
„preláte“, prostým, málo soudným lidem písek do
očí naházeti, aby uvedeni byli v ten omyl, že
lutheranství jest tou pravou, jedinou Církví, kterou
Kristus Pán založil! (Strana 13.—15.). Není uče-
nému „doktorovi“ a „prelátu“ na nic, něco tako-
vého vydati?! —

Pojďte jen vy prostí lidičky dobré vůle, pro-
třete si svůj zrak, a sudte sami, jaké paňácké
„frajkumšty“ ten moc učený pan „doktor“, jenž
si i »prelát« říkati dává, před vámi dělá, abyste
mu uvěřili, potleskali a — kapsu naplnili!
Slyšte jen!

Pan „doktor“, jako nějaký skutečný katolický
»prelát«, doznává správně dle znění apoštolského

vyznání víry o Církvi: »Věřím« za jedno v »svatou **Církev obecnou**« — a za druhé: »Věřím **svatých obcování**.« Mnozí jeho spolubratři víry jeho takovéto dávno již odhodili. Učení pozorovatelé protestantských pastorů s určitostí tvrdí, že z každých desíti pastorů nejméně čtyři, jdouce pouze za svým rozumem, zavrhlí nejen devátý článek víry z vyznání apoštolského, ale i celé »Věřím v Boha« vůbec, a s ním i víru v Ježíše Krista, jakožto Syna Božího! Ale při tom přece zůstávají na svých pastorských místech, a přijímají mnohdy velice tučné obročí z nich!! *Jak se asi říká dělníku, jenž od pána plat bere, ale vůle jeho neplní?!*

Zakuklený pan „prelát“ ještě tedy věří „v svatou Církev obecnou“? Ale *co že jest dle jeho náhledů církev?*

3. Ta není dle něho ničím jiným, nežli „*obcováním neboli společenstvím svatých!*“

Z této odpovědi jeho vysvítá, že dva články víry, a sice o **Církvi** svaté a o **svatých obcování** za sebe zaměňuje, oba za jedno a totéž má, a tedy učení apoštolské překrucuje!

Nebo dle učení apoštolského znamená slovo **Církev** viditelnou společnost všech pravověrných křesťanů; kterážto společnost Církve sluje **svatou** proto, že má nejsvětějšího zakladatele, Syna Božího; že má od téhož učení svaté, i svátosti ku svátosti členů svých napomáhající; že vyplodila množství svatých pro nebe, jimž Bůh svědectví

vydává skrze zázraky; a že i všem pozemčanům cestu k svatosti správně naznačuje.

A že tato Církev na svatosti jest zbudována a od Spasitele tak zřízena, aby neprospívala jen Římanům nebo jen Řekům, jen Židům nebo jen Indianům, jen Němcům nebo jen Slovanům, čili aby *ne*byla toliko pro ten či onen národ, čili aby *ne*byla jen národní, nýbrž **všenárodní**, totiž pro všechny lidi, všech národů, pro všechny časy až do skonání světa, proto Církev Páně nazvali svatí apoštolé — **obecnou** čili řeckým slovem **katolickou**!

Jest tedy každá církvička, jež se nazývá národní, pouhý klam, učení apoštolskému a Božímu odporující, ať se již jmenuje národní česká, nebo národní německá, německo-katolická nebo starokatolická anebo jináč!

Pravou Církví Páně jest jen jedna jedinká, poněvadž jich Spasitel více neustanovil; a ta jest jen tam, kde uznáván jest řádný dědic prvenství sv. Petra čili papež za hlavu. A není v tom rozdílu, zdali v této Církvi užívá se při bohoslužbě jazyka latinského, jako obyčejně u nás, nebo staroslovanského, jako u Jihoslovanů, anebo řeckého, syrského, neb jiného. Nikoli od jazyka ale od zřízení apoštolského pod vrchní hlavou v Římě, kde sv. Petr 25 let biskupoval a mučennickou korunu získal, od jednoty u víře, od jednoty v užívání svátostí závisí to, kde jest ta pravá, svatá Církev obecná!

4. Kdo jiné výklady o pravé Církvi Páně podává, jen pojmy o Církvi pravé komolí; a pokud tak vědomě činí, **podvodu** se dopouští! Od pana »doktora« a »preláta« snad bychom měli očekávat více správnosti! Nebo nejen že učení o Církvi Páně komolí, ale on také zajisté z úmyslu více (!) církví katolických udává (str. 15.), aby tak jaksi vpašoval lidem nesoudným myšlenku, že ač Kristus Pán jen o jediné Církvi své mluví; přece jen mnoho jiných i katolických povstalo!

Dle toho třeba opravit ten výpočet pana „doktora“. Katolická Církev jest jen jedna. Hledíme-li k ní, jakožto ku jednotě, jež má svou hlavu v Římě, říkáme jí také **římsko-katolická**. Kdyby měla hlavu svou jinde, příkladně v Praze, říkalo by se jí **pražsko-katolická**!

Hledíme-li k vyznavačům církve římsko-katolické těm, kteříž užívají při bohoslužbách dle nejstarších obyčejů jazyka řeckého, říkáme těmto katolíkům **řečtí katolíci**, s přídomkem spojení, na rozdíl od odštěpenců od Církve, kteří užívají sice rovněž jazyka řeckého při bohoslužbě, ale papeži poslušnosti odpírají, a jimž tedy neříkáme katolíci, ale **Řekové nesjednocení**.

Takovými nespojenými s římskou stolicí jsou i pravoslavní čili orthodoxní Rusové, kteříž nejsou tedy žádnými katolíky, právě jako jimi nejsou ani tak zvaní starokatolíci, třeba si tak říkali, poněvadž dědici sv. Petra z poslušenství se vypověděli, do četných bludů upadli, a proto i z Církve katolické, jakožto praví „novopro-

testanté“ způsobem slavným — vyloučení byli, a sice dle jasného rozkazu Páně: „Jestliže (kdo) církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a publikán“ (Mat. 18., 17.).

Tak tedy, pane „preláte!“ jen nechtějte plésti pojmů, a kaliti vody, v jaké ovšem nejlépe se loví! Není-liž pravda?

5. Ale pěkně rozeznávejte, jako činili svatí apoštolé, když složili vyznání víry, a učili „**Věřím svatou Církev obecnou**“, což jest jedním — předmětem víry; a (v ě ř í m) „**v svatých obcování**“, což jest jiným předmětem svaté víry apoštolské.

I vyrozumívá Církev Páně článkem »věřím v s v a t ý c h o b c o v á n í« to společenství pravověrných křesťanů, v němž všichni mají podíly na jistých o b e c n ý c h č i l i s p o l e č n ý c h — pokladech nebeských, od Krista Pána Církvi svěřených i od věřících jeho vyzískaných, jako jsou oběť mše svaté, svátosti, modlitby a dobré skutky věřících.

Do tohoto o b c o v á n í, čili do této obce, jejíž členové k jistým milostem v Církvi práva i přístupu mají, patří věřící na zemi žijící, čili Církev za spasení ještě bojující: dále zemřelí věřící v nebi čili Církev v bojích tohoto života zvítězivší neboli vítězná; a konečně zemřelí věřící v očistci, neboli Církev pro mravní nedostatky z tohoto světa odešlá, a na nějaký čas do očistce na očistění od Boha poslaná, a utrpením očišťovaná, čili Církev trpící.

Svatí v nebi z vítězství svých na zemi již se radují; svatí v očistci se těší, že po přestálém trestu s Bohem na věky najisto radovati se budou; a věřící na zemi za spasení své teprve bojují.

Věřící na zemi nazýváme ale přece členy „o b c o v á n í **svatých**“, poněvadž všichni údové Církve pravé na zemi na křtu svatém byli *p o - s v ě c c n ě , a k u s v a t o s t i p o v o l á n ě*.

6. Takto učí jediná pravá Církev Páně, apoštolská, svatá i katolická čili obecná na základu učení toho opravdového „apoštola národů“, od samého Spasitele k úřadu apoštolskému povoláního, jenž píše Římanům (12., 4., 5.): „Jako v jednom těle mnohé údy máme — tak jsme mnozí jedno tělo v Kristu“ (jenž jest neviditelnou hlavou tohoto těla).

A že Církev v takovéto obcování svatých vždy věřila, proto také svaté v nebesích na př. svaté mučenníky hned po smrti, zejména ale Rodičku Boží za přimluvu vždy žádala; a svatým v očistci vždy obětí mše svaté, modlitbami i jinými dobrými skutky ku pomoci spěchati se snažila. Proto také konáme i výroční slavnou památku vůbec *Všech Svatých*, poněvadž všech jmenem neznáme. a sice 1. listopadu; konáme také památku *všech věrných dušiček* dne 2. listopadu, a modlíme se za vysvobození jich ze žaláře očistcového, a sice dle vyzvání sv. apoštola Jakuba, řkoucího (5., 16.); „Modleme se vespolek, *abychom všichni spaseni byli!*“ I modlíme se za všechny duše v očistci vůbec, poněvadž

nevíme, které duše zemřelých se tam nacházejí, a pomoci naši potřebují!!

7. Znamenité jest, jak si ten zakuklený „prelát“ umí hráti i na neviditelného! a jak dovede balamutiti lidi, že i oni jsou neviditelní, jen když jim on nasadí tu svou „čarodějnou“ čepičku nebo kukli na hlavu!

Jen slyšme, co mluví (str. 14.): „Ta svatá církev obecná jest mezi všemi národy ono obcování svatých, *kteréžto svaté my ani viděti, ani počítati nemůžeme!*“

Na to my *Svatá »Církev«* jest něco jiného, a „*obcování svatých*“ jest zase něco jiného! Obcování naše se svatými v nebi a s dušičkami v očištcí ovšem viděti nemůžeme, poněvadž kdo zemi tuto opustil, vše pozemské se sebe tu složil, a my očima svýma tělesnými duchy viděti nemůžeme.

Avšak u vyznávání víry v „*Církev obecnou*“ není řeči o „*obcování svatých*“, nýbrž o *jednotě pozemčanů* takových, kteří pravou víru Krista Pána vyznávají. Poněvadž ale Církev sestává z lidí viditelných, není ona právě neviditelnou, ale *viditelnou společností lidí!*

Či nebylo snad vidět Petra, když ho Spasitel hlavou své Církve činil? nebylo vidět apoštolů, když je Kristus Pán do celého světa kázat poslal? Nebylo vidět věřících, když při seslání Ducha svatého a při uzdravení chromého od narození k apoštolům po tisících se přidávali?

A tak až do dnes ku pravé svaté Církvi počítáme jen lidi viditelné; a sice takové, kteří na *křtu* svatém od hříchů svých byli očištěni a posvěceni; kteří jednu víru vyznávají; a *nejvyššímu vedení dědice svatého Petra se podrobují*, ježto právě sv. Petr učiněn jest tou skalou, na které zbudoval *viditelnou* svou Církev Syn Boží!

8. Pan „prelát“ mluví o *neviditelné církvi* jen proto, aby nesoudných lidí v poznání pravdy o pravé Církvi Páně *popletl!* *Jinak zcela jistě i on sám soudí o té „neviditelné“ Církvi!*

Nebo kdyby věřil v pravdě, že Církev Páně na zemi jest neviditelná, musel by sobě říci: *tedy do ní snad patří mnozí z katolíků, z helvetů, hernhutů, anglikánů.* Kdyby ale tak soudil, že do Církve Páně patří také katolíci, helveti, a že tedy „spasení člověka skutečně nezávisí od zevnitřní společnosti církevní“ (str. 15.), jak tvrdí: *proč proti katolíkům brojí?!*

A proč sám uznává jen takové nekatolíky za lutherány nebo vyznavače augsburgského vyznání, kteří od luteranského pastora byli pokřtěni, do sborů jejich chodí, jejich tak zvanou „večeři Páně“ přijímají? Tedy zase **jen viditelné lidi za lutherany uznává!!** A proto jeho tvrzení o *církvi neviditelné* jest *pouhý — švindl!* vymyšlený a hlásaný na snadnější chytání hejlů!

9. Ostatně tak zvaná „*evangelická církev*“ jest vlastně jen „**prušácká církev!**“ Jest to smuchlání protestantů vyznání dle Luthera, Kalvína

i Zwingliho, jak se o ně přičinil mezi roky 1825 až 1830 pruský král Bedřich Vilém III. Tito tři pohlaváři protestantů za živa co nejlhanebněji si nadávali a se potírali, i ďábelství na vzájem si vyčítali; ale to nevadilo králi pruskému, že z jich věr svařiti se snažil jakýsi letkvar, jenž by všem vyhovoval! Avšak letkvar ten neuzdravil nikoho, neuspokojil nikoho, ale jen zavdal příčinu k delším odchylkám od učení Páně, **a končí úplnou nevěrou!**

Což také divu? **Vždyť již ani Luther sám nevěřil, čemu učil?!** Nebo, když si jemu stěžoval mistr Antonín Musa, telidy „farář“ dle vyznání jeho v Rochlici, že nemůže sám věřiti, co dle mistra svého Luthera káže, odpověděl mu Luther takto: „Bohu čest a dík, že se jiným lidem vede, **jako i mně! Já jsem se domníval, že jen já sám tomu věřiti nemohu!!**“¹⁾ A již na své »duchovní správce« běduje Luther, že jeho učení **za slovo Boží nepovažují!!**“²⁾

10. Kristus Pán řekl sv. Petru, (a jedině jemu!), při jezeře Tiberias po svém vzkříšení: „Pasiž beránky mé“ a „Pasiž ovečky mé“ (Jan 21., 15.—17.), Poněvadž Pán Ježíš žádných skutečných beránek ani ovcí neměl: jest ze slov těch patrné, že mají smysl duchovní; a že jimi chtěl naznačiti v Církvi sv. *rozíl mezi pastýřem* — (beránky) a — *ovečkami*; čili že v jeho Církvi jest *pastýř jeden nejvyšší*, neboli

¹⁾ Tischr. Eisl. A. f. 76. b.

²⁾ Witt. d. A. Th. 6. f. 417. a.

vůdce, učitel a hlasatel jeho nauk, Petr se svými
řádnými nástupci; a jiní že jsou b e r á n k o v é,
čili nejvyššímu pastýři podřízení vůdci oveček
Kristových, jimž nyní biskupové a kněží říkáme.
A konečně, že v pravé Církvi Páně jsou o v e č k y,
jež jsou povinny, vedení řádně zřízených čili apo-
štolskou mocí řádně opatřených vůdců pod vrchním
vedením sv. Petra se podrobovati. Nebo dí Spa-
sitel: „Kdo vás slyší, mne slyší; kdo vámi pohrdá,
mnou pohrdá“ (Luk. 10., 16.). A „jestliže (kdo)
Církve neuposlechne, budiž tobě jako pohan a
publikán.“ (Mat. 18., 17.)

Luther ale vším tímto ustanovením Syna
Božího pohrdl, i svěcení na kněžství zavrhl, a učil
pak, že Církev Páně jest neviditelná! A vyzna-
vači jeho opakují to po něm, ač přece zase ani
oni při vši té neviditelnosti církve obejít se ne-
mohou bez *kazatelů, diakonů, superintendentů.*
a podobných představených! Koho tedy v pravdě
za nos vodí?!

11. I tážeme-li se jich, *kde jest tedy ta
pravá Církev Páně, když ji ani viděti ani po-
čítati nemůžeme?*“ (str. 14.)

Na to odpovídá nám ten »prelát« její:
Církev jedna, svatá, obecná, jest tam, „*kde se
slovo Boží čistotně a upřímně káže, a svátostmi
podle ustanovení Kristova posluhuje.*“

A kde se čistotně káže, a svátostmi řádně
přislahuje? Na to **bez všech důkazů (!)** směle od-
povídá ten zakuklený: *V církvi evanjelické augs-
burgského vyznání!*

Ale církvíček dle Luthera jest jen v Německu **na 700**; a všech církvíček od Církve katolické během století odpadlých, a jako suché větve ze živého stromu Církve ulomených, jest na **150000** kusů; a *každá z nich o sobě tvrdí, že jen ona má to čisté pravé učení Páně. a že jen ona řádně přisluhuje svátostmi!* Proč by tedy kdo měl se přiznávatí právě ku církvi evangelické augsburgského vyznání?!

Tvrdí-li „učený“ „prelát“ přece, že proto, poněvadž právě učí, a řádně svátostmi přisluhuje,“ měl by také **dokázati**, že tomu skutečně tak, čehož ale nikterak nečiní! A proto jest jeho tvrzení pouze **nemoudrý tlach!**

Mohl by dle toho také tvrditi, že on sám jest španělským princem! Ale my bychom mu řekli: Dobře. Máme-li ti však po zdravém rozumu uvěřiti, pouhé tvrzení tvé nám nepostačuje! *Prokaž výrok svůj řádnými svědky, anebo náležitými listinami!* Jinak musíme tě míti za blázna!

Jedině Církev římsko-katolická může prokázati oproti všem církvíčkám odštěpenců, že ona jest pravou chotí Kristovou; a Kristus že jest její hlavou i jejím spasitelem (Efes. 5., 23.); že jediné ona jest Církví Boha živého; sloupem a utvrzením pravdy“ (I. Tim. 3., 15.). A proto jsou všechny ostatní církvíčky odštěpenců vůbec, a lutheranské, evangelické anebo augsburgského vyznání zvláště pouhými, nicotnými bludickami, ne od Boha, ale od lidí zpyšných, aneb jinak znemravnělých založené!

12. Bylo zajisté povinností Spasitele, když Církev svou na světě založil, aby ji také označil tak, aby jako „město na horách“ postavené, snadno *ode všech lidí dobré vůle poznána býti mohla*. Neboť kdo nechce viděti, kdo z úmyslu zraků svých uzavírá, může i potom stále tvrditi, že ničeho nevidí!

A Spasitel postaral se ovšem ve své Božské moudrosti také při té **své** Církvi o značky takové, aby ona ode všech lidí, po všechny věky, na všech místech ze spousty církviček nepravých, jakožto **jedině jeho pravá chof od pouhých záletnic rozpoznávána býti mohla!**

A která že jsou ta neklamná znamení. dle nichž pravá Církev Páně rozpoznána býti může?

Kristus Pán označil tu Církev svou čtyřmi hlavními znameními. I učinil ji

a) *jednou čili jednotnou*, an dal jí jednu společnou nejvyšší hlavu v osobě sv. Petra a právních jeho nástupců; on se o to přičinil, by všichni jeho věřící pod správou sv. Petra *jednotné učení* ve všech dílech světa, po všechna století vyznávali; *a jedněch a těchže sedm svátostí* od něho ustanovených užívali.

Kristus Pán učinil dále tu Církev svou:

b) *svatou*, an sám nejsvětější Bůh ji založil; svaté učení jí zanechal, jež ku svatosti vede; svátosti jakožto nezbytné pomůcky ku svatosti v ní složil a k udílení ustanovil; vždy v ní i svaté členy vychovával, a svatost jich i zázraky dosvědčoval.

Kristus Pán učinil tu Církev svou

c) *obecnou* (čili řeckým slovem „*katolickou*“), totiž takovou, aby ona od jeho časů trvala *po všechny doby až do skonání světa*; aby do lůna svého pojímati mohla *všechny lidi i národy všech zemí*, a také se o to skrze stálé sv. misie přičiňovala.

Kristus Pán učinil tu Církev svou konečně:

d) *apoštolskou*, čili takovou, aby její představení, papež a biskupové, *v nepřetržené řadě měli původ svůj, posvěcení své, od svatých apoštolů*; aby titěž učili nezměněné učení samých svatých apoštolů; a aby také udíleli tolikéž a takových svátostí, jak jich apoštolé dle řádu Spasitelova udíleli.

A tyto známky pravé Církve Páně shledáváme toliko při Církvi římsko-katolické; a proto také jen ji za pravou Církev Páně míti máme i musíme!

13. A nyní poohlédněme se po těch rozličných církevních odštěpenců, zejména po té lutheranské, kterou nám ten zakuklený „prelát“ jakožto tu pravou doporučí, abychom se přesvědčili, mnoho-li on dle pravdy víry zasluhuje!

a)

(O té jednotě v pravé Církvi praví Spasitel: „Mámť i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince; i ty musím přivést, a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec, a jeden pastýř.¹⁾“

¹⁾ Jan 10., 16.

„Otče svatý, zachovej je, kteréž jsi mi dal, ve jménu svém, aby byli jedno, jako my . Prosím pak netoliko za ně, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich uvěří ve mne; aby všichni jedno byli, jako ty Otče ve mně, a já v tobě, *aby i oni v nás jedno byli*; aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal.“¹⁾

Jednotu, jakou Spasitel chtěl míti mezi svými vyznavači, velí zachovávat i ten pravý „učitel národů“, od samého Spasitele vyvolený, když píše: „Usilujte zachovávat jednotu ducha ve svazku pokoje! Jeden Bůh a Otec všech, kterýž jest nade všechno. (A tak) Jedno tělo a jeden duch, jakož povolání jste v jedné naději povolání svého. *Jeden Pán, jedna víra, jeden křest*“²⁾; t. j. jedno jest pravé křesťanské náboženství, k němuž všichni zasvěcení, a v němž všichni jedno jsme a býti máme.

Z těchto slov plyne, že co svatý apoštol při pravé Církvi Páně vyhledává, jest jednotu u vedení Církve, čili aby byl „*jeden pán*“; jednotu u víře čili „*jedna víra*“; a jednotu ve svátostech čili „*jeden křest*“, jímž každý do Církve vchází, a ku přijímání svátostí ostatních způsobilým se stává.

A co proti tomu Luther?

Již Luther *nařiká na hroznou rozervanost v učení* mezi stoupenci svými, a má za jisté, že

¹⁾ Jan 17.. 11., 20.. 21.

²⁾ Efes. 4.. 3.—6.

ještě mnohé jiné sekty po jeho smrti povstanou.¹⁾ Rozmíšky ty týkaly se ale ne snad jen věcí nepatrných, nýbrž hlavních a základních učení o zákonu, o evangeliu, o ospravedlnění, o dobrých skutečích, a zejména o svátostech, v kterýchžto věcech totiž co jedni za pravdu vyhlašovali, druzí naprosto popírali, a za bludy i kacířství vyhlašovali !

Z kterýchto půtek vzal si Luther příčinu k tomuto výroku: „Poněvadž tomu tak (že se co jeden jakožto článek víry křesťanské hlásá, druhý zavrhuje), soudím z toho, že *dlábel, vši nesvornosti otec, učitelem jich jest!*“²⁾

Tyto pak hádky o základních pravdách učení Kristova během časů nezanikly, ale jen se množily, tak že ta lutheránská víra posud *na 700 větších odrud* se rozštípila; že za našich dob lutheranští pastoři tak daleko to dopracovali, že popírají i pravdy v apoštolském vyznání víry, čili ve „Věřím v Boha“ složené; že mají Ježiše Krista za pouhého člověka! Ba mnozí i to již v pochybnost berou, zda-li Ježíš Kristus vůbec kdy žil?! A praporečník jich, profesor pastorů Harnack ve svém spisu „Über das Wesen des Christenthum“ bez obalu prohlásil, že *Kristus Pán do Církve — vůbec ani nepatří!!*

I jest jisto, kdyby dnes Luther z hrobu vstal, že by spráskl ruce nad tím svým učním, že si *v bibli může každý hledati viru sám!* a že by

¹⁾ Tischr. Leipzig. A. 1621.. f. 319. b.

²⁾ Wit. d. A. 2, Th. fol. 166.

sám protestoval proti těm nynějším protestantům, kteří ho přece za svého otce prohlašují!

K takovýmto koncům tedy přišla Lutherova církev a sice zcela důsledně! Pohrdl hlavou Církve, jež jednotu u víře udržuje, učinil i děti rozhodčími nad smyslem Písma svatého; a tak nesvornostem a různicím i vrata do kořán otevřel, a i způsobil, že *v jeho církvě na věky jednoty ani nebude, poněvadž býti ani nemůže!* Nebo vyznavači jeho u věcech víry žádné rozhodující hlavy neuznávají, a žádná z přčetných stran lutheránských tedy v rozepřích druhé se nepodrobí!

Tedy v lutheranství není jednoty ani v nejvyšší hlavě, poněvadž žádné nemají; ani u víře, poněvadž se posud prou, kdo jí lépe rozumí; ani ve svátostech, poněvadž ani Luther sám důsledným si nezůstal, ale v rozličných dobách někdy tři, někdy pět, někdy jen dvě svátosti uznával!

Za našich dob ale přemnozí vyznavači jeho svátostmi vůbec pohrdli, a jen o „ceremoniích“ čili „obřadech“ ještě mluví!

Uvážíme-li, že tak zvaná „evangelická církev“ *v každé skoro zemi, kde „evangelíci“ žijí, jinak jest utvářena, jak se právě tomu, či onomu panovníku světskému líbí, jenž jest na místě papeže jich nejvyšší hlavou; a dále že nemá ani jednoty u víře, ani jednoty ve svátostech; musíme doznati, že to celé „evanjelictví“ vůbec, a lutheranství zvlášt žádnoupravou Církvi Kristovou býti nemůže; proto také není!*

b)

O svatosti pravé Církve Páně píše svatý apoštol národů v tato slova: „Kristus miloval církev, a vydal sebe samého za ni, *aby ji posvětil.*“¹⁾ Církev Kristova pravá musí tedy býti svatou. Která církev není svatou, nemůže býti ani pravou Církví Páně!

aa) Církev římsko-katolická jest svatou především proto, že *má svatého zakladatele*, a sice samého nejsvětějšího Syna Božího. Protestanté sice tvrdí přese všechny přípovědi Syna Božího, že bude s Církví svou až do skonání světa (Mat. 28., 20.), a že v ní působiti bude Duch svatý, *Duch pravdy až na věky* (Jan 14., 16., 17.), že ona přece od pravého učení se odchýlila, a přes zaslíbení Krista Pána přece branám či mocnostem pekla podlehla (Mat. 16., 18.)! *I viní tak rouhavě Syna Božího ze lži a podvodu!*

Ale ani oni nedovedou jiného zakladatele Církve římsko-katolické jmenovati, nežli Pána Ježíše, jenž hlavou Církve své ustanovil svatého Petra, který byl pak v Římě po 25 roků biskupem, a tam víru svou v Ježíše Krista a ustanovení jeho za viditelného náměstka jeho smrtí mučennickou zpečetil. Jest tedy nepopíratelno, že Církev římsko-katolická, majíc Syna Božího za svého zakladatele, jest *svatá dle původce svého.*

A jak to stojí se svatostí Luthera, nepopíratelného zakladatele církvíček „evanjelických?“

¹⁾ Efes. 5., 25.. 26.

O té podivné »svatosti« Lutherově máme téměř nesčíslných důkazů z jeho života i jeho učení. Tak jen některé příklady!

Jakou p o k o r o u, základem všech ctností se vyznamenával, vidno z těchto jeho slov: „Což není Luther vzácný muž? M á m z a t o, ž e *jest bůh*!¹⁾

„Kdyby Matka Boží, Petr a Pavel . ještě dnes na zemi kráčeli, položili by se mi pod nohy, a měli by mne *za svého* — pána!“²⁾

„Mám takovou slávu a čest . že od dob apoštolských nebylo doktora, nebylo spisovatele, nebylo bohoslovce ani právníka, jenž by byl tak znamenitě a jasně svědomí světských stavů utvrdil, poučil a potěšil, jako jsem učinil já (!) Nebo s v a t í A u g u s t i n a A m b r o ž n e v y r o v n a j í s e m i v t o m v n i č e m!“³⁾ —

Jaké náhledy měl o *ctnostném životě*, jasně vysvítá z těchto jeho slov: „Hřeš jen statně, ale statněji věř! . musíme hřešiti, pokud žijeme . od Krista neodloučí nás žádný hřích, kdybychom i denně nesčíslněkrát cizoložství a vraždy se dopustili!“⁴⁾

Filipovi lantkraběti Hessenskému, jenž již po léta v cizoložství žil, i nemoc francouzskou si

¹⁾ Wit. d. Ausg. 4. Th. f. 378 a.

²⁾ Kirchenpostille. Wit. 1584. In festo Nativit. Mar. f. 40.

³⁾ Wit. d. Ausg. 12 Th. f. 243.

⁴⁾ Psaní Lutherovo. Edit. Aurif. Jena I. Tom. I. 258. a. S. 545.

ulovil, dal zároveň se svým čistým »spolubratrem« Melanchthonem, a odpadlým dominikánem Bucerem radu »jako ve zpovědi«, aby ku své živé manželce pojal ještě manželku druhou. Načež tyto oddávky vykonal k lutheranství odpadlý dominikán Dionys Melander, hodný cizoložníka Filipa Hessenského, poněvadž sám byl pojal již třetí ženu, ač obě první byly ještě na živu! Luther za svou „výbornou zpovědní radu“ dostal od Filipa darem fuder (asi osm věder) ohnivého rýnského vína, a poděkoval se zaň vřele. Když pak věc, kterou chtěl mítí Luther tajnou, přece se proněsla, velel, aby vše bylo uzapíráno, a omlouval se slovy:¹⁾ „Co by to bylo vzácného, kdyby kdo pro křesťanskou (totiž lutheránskou!) církev dobře a silně si zalhal... Lež z nouze, pro užitek, pro pomoc komu není proti Bohu; takové chci na sebe vzíti. .!“

Jaká to bezedná spousta mravů! — ale nikoli — zakladatele svatosti!! —

bb) Církev katolická jest svatou dále proto, že vždy opravdové světce plodila. Svatý Pavel v příčině té píše: „Bůh, Otec Pána našeho Ježíše Krista vyvolil nás v něm (čili skrze něho). abychom byli svatí a neposkvrnění, před obličejem jeho.“²⁾ —

Lutheranství však od 16. věku až na nynější den nezplodilo posud ani jednoho opravdového světce, jemuž by byl Bůh svědectví vydal skrze zázraky, jako činí světcům katolické Církve.

¹⁾ Luth. De Wetthe V. 290. ²⁾ Efes. 1., 3., 4.

Sám Luther žádal zázraky na svědectví pravdy, když napsal: „Řekne-li kdo, že Bůh a jeho Duch ho poslali: ať to dokáže skrze znamení a zázraky; nebo *kde Bůh chce zavedený pořádek změnit, tam všude činí tak skrze zázračná znamení!*“¹⁾

Tak ale ovšem odsoudil napřed sama sebe a pak i všechny ostatní tak zvané „reformatory“, poněvadž Bůh ani jemu ani jim nižádného zázračného znamení neučinil, aby dokázal, že je poslal, aby zavedený církevní pořádek nohama vzhůru obrátili!

Kdežto Spasitel svým věrným slíbil, že budou mocí jeho veliké divy činiti, ba větší, nežli on sám,²⁾ ano že i ďábly vymítati budou:³⁾ *Luther ani jeho stoupenci ani jediného zázraku neučinili, ale jen ubohý, svedený lid v moc ďábla vydali, jak o tom Luther sám svědectví vydává, když běduje: „Svět stává se z našeho učení (že bez dobrých skutků člověk spasen hude!) čím dále, tím horší! Nyní jsou lidé posedlí sedmi ďábly, kdežto pod vládou papeže posedlí byli jen jedním ďáblem.“*⁴⁾ A k tomu on Luther dává i toto své reformatorské „požehnání“ A „*proto ať do toho hrom a blesk uderí, a srazí všecko na hromadu!*“⁵⁾

cc) *Luther vykládal sice za zázrak to, že našel mnoho ohlasu u lidí zesvětačilych; a že*

1) Jena. d. Ausg. 2. Th. f. 451.

2) Jan 14., 12. 3) Mark 16.. 17.

4) Hauspost. Jena 1559., káz. 2.. na ned. I. adv.

5) Evers. V., 55.

z paličských jeho listů a kázání po všech zemích, kam zaneseny byly, povstávaly všude *rozbroje, hádky, rvačky!* Ale takovéto věci dovede u lidí lehkomyšlných způsobiti také každý *velkohubý anarchista!*

Ano, rozbroj způsobil i anděl v nebi, když prohlásil Bohu: „Nebudu sloužiti; ale učiním si sám trůn nad hvězdami!“

Proč Lutherovo učení brzo tak velké obliby došlo, o tom zmiňuje se chvalořečník jeho kazatel Milichius, když rázovitě dí „*Mnozí jsou dobří evangelíci, poněvadž ještě jsou k zabrání kalichy, monstrance a církevní (katolické) statky!*“¹⁾

Luther zkoušel se také v prorokování, aby posláni své od Boha (!) dokázal; ale měl při tom jen tu nehodu, že se žádné z nich nevyplnilo!

c)

Církev katolická jest dále skutečně obecnou čili katolickou.

Že pozemská říše Mesiašova čili Církev jeho má zahrnovati *všechny národy*, o tom svědčí již v Zákoně Starém prorok Páně slovy: „*Od východu slunce až na západ veliké jest jméno mé mezi národy; a na každém místě kadí se a obětována bývá jménu mému oběť čistá.*“²⁾ A aby apoštolé ku všem národům celého světa

¹⁾ Milichius. Theatrum diaboli f. 353. — Kázání o životě Luthera.

²⁾ Malach. 1., 11.

evangelium Páně hlásat šli, to jim on jako odkazem svým učinil, když před svým nanebevstoupením velel: „*Idouce, učte všechny národy* . učice je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám!“³⁾ A ti všichni věřící Páně mají *jedno stádo* tvořiti, pod jedním nejvyšším pastýřem býti, jedno učení vyznávatí! A tak tomu skutečně jest v Církvi katolické.

Protestanté ale, roztríštění jsouce na rozličné národní i zemské církevičky, sami doznávají, že oni tou jedinou jednotnou i obecní Církví Kristovou nikterak nejsou, a ani býti nemohli! Proto také vymyslili si ono bludné učení, že jest Církev, ač z viditelných lidí se skládá, přece jen *neviditelná!!*

Luther učení své začal teprv *za patnáct století po Kristu Pánu*, a neustále je měnil, jako krejčí přešívá staré kabáty zase na nové; a proto také učení to *není ani pro všechny časy, a také ne pro všechna místa, a všechny lidi*, poněvadž ani v jedné zemi německé nemohlo se neporušené ujeti! A proto také i celá ta Lutherova „církev“ pravou, jednotnou, obecnou i svatou Církví Páně býti nemůže, a není!

d)

Církev katolická jest konečně Církví apoštolskou.

V příčině té píše sv. Pavel Efeským: „*V y j s t e (spolu) m ě š t a n ě s v a t ý c h (čili věřících)*

³⁾ Mat. 28., 19., 20.

ze židovstva, v jednom městě, jež jest Církev) *vzdělání na základ apoštolů a proroků, kdež jest nejhlubší úhelní kámen sám Kristus Ježíš.*“¹⁾

Tak píše ale svatý učitel národů v úplném souhlasu s výrokem samého Spasitele, jenž řekl Petrovi: „Ty jsi skála, a na té skále vzdělám Církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.“²⁾ Těmito slovy odevzdal ale Kristus Pán Petrovi ne tělesný — ale duchovní úřad, v který nastupují vždy biskupové římsští, poněvadž Petr v Římě přednostenský svůj stolec upevnil, a odtud jakožto vrchní správce Církev Páně řídil. Kdo není ve spojení s touto, od samého Syna Božího ustanovenou hlavou Církve, nestojí na skále, není členem ovčince Kristova!

Proto, tedy že tak zvaná *církev Lutherova ani na Petrovi jako skále ani na apoštolích vzdělána není, nemůže také pravou Církví Páně býti; a proto jí také ani není!*

Dále řekl Spasitel apoštolům: „Já jsem s vámi po všechny dny *až do skonání světa*“; a „Otec můj pošle vám Ducha pravdy, *aby s vámi zůstal na věky*“, „jenž vás naučí všem věcem, a připomene vám všecko, což jsem koli mluvil vám;“³⁾ a „*naučit vás všeliké pravdě.*“⁴⁾ Z kterýchto slov přece jest patrné, že v pravé Církvi Páně nemůže býti ani místa pro bludná učení, týkající se pravé víry a bohulibých mravů. Však

¹⁾ Efes. 2., 19., 20. — ²⁾ Mat. 16., 18.

³⁾ Jan 14, 26. — ⁴⁾ Jan 16, 13.

ani Luther sám netvrdí, že by ta jeho církev církví apoštolskou byla; ale chlubil se, že *založil církev svou, zcela novou*, když napsal měšťanům strassburgským r. 1525: „Smíme se chlubit, že *Kristus byl skrze nás nejprvé hlásán!*“ Tvrdí tedy, že nehlásal tohotěž učení, jako svatý Petr nebo Pavel, nebo někdo z apoštolů Páně!

Církev Lutherova není tedy totožnou s Církví, s kterou chtěl Kristus Pán býti až do skonání světa, a které slibil přispění Ducha svatého až na věky! *Není-li ale církev Lutherova totožnou s Církví apoštolskou, nemůže býti ani pravou Církví Spasitele*, poněvadž Spasitel více nežli oné, na Petrovi založené, nezaložil!

Takto ani církev Lutherova, ani která jiná náboženská společnost nemůže dokázati, že by na sobě měla známky, kterými Syn Boží tu svou pravou Církev označil, aby byla totiž jedna či jednotná — svatá — obecná či katolická — a apoštolská. A proto *kromě Církve katolické žádná jiná církvíčka pravou chotí Páně dle pravdy a práva nazývati se nemůže!*

14. A poněvadž Církev římsko-katolická jest jedinou pravou Církví Páně: proto ona také právem o sobě tvrdí, že *pod slíbenou záštitou Spasitele i Ducha svatého jen ona jediná učení Páně bez jakéhokoli omylu, čili neomylně vykládá, čili že ona jest neomylná*. A že tedy ona *jediná bezpečnou cestu ku věčnému spasení naznačuje; čili že jest i samospasitelná!*

15. Učí-li ale Církev katolická, jak dle pravdy učiti musí, že jest neomylná a samospasitelná: učí tím jen, že pod zvláštní ochranou Boží jsouc postavená, pravou cestu k nebi ukazuje. Ale *neučí tím nikterak, že by všichni lidé, kteří nejsou římskými katolíky, nezbytně museli upadnouti do věčné záhuby!* Soud nad dušemi lidskými ponechává ona úplně tomu, komu náleží — *Bohu*, jenž sám zkoumá srdce i ledví.

I vyjadřuje také své přesvědčení, že každý, kdo bez své viny nalézá se mimo pravý ovčinec Kristův, může spasen býti, ježto Kristus Pán za všechny hříšníky předrahou krev svou prolil; jen když jednají dle zákona, *napsaného v srdcích svých, čili dle hlasu nejlepšího vědomí i svědomí svého!*¹⁾

Bohu nemůže zajisté nikdo předpisovati cesty, po kterých má koho spasiti! *Do Říma vedou mnohé cesty!* Církev katolická ukazuje tu *přímou, nejkratší, nejbezpečnější* skrze svá učení; a pomáhá na té cestě ku šťastné věčnosti *skrze svátosti*, kterých udíleti Kristus Pán moc jí dal. Ale Bůh může jiné duše vésti také jinými cestami, i po velikých oklikách do města svého, a síliti je na té cestě milostmi mimořádnými. Kdo bude rádcem jeho?!

Církev katolická zavrhuje bludy; ale doufá v milosrdenství Boží pro bloudící bez své viny!

Tedy šach jen té *falešné církvi — Luthrově!*

¹⁾ Srovň. Řím. 2., 12.—16.

II. O tom „pramenu učení“.

1. A nyní, když jsme si takto o té pravé Církvi Páně pohovořili, musíme na mušku vzít i ta ostatní *různá učení Církve katolické* — a „**evanjeliků**“. Tedy opět šach — zejména *tomu falešnému učení Lutherovu!*

I snešeno v té brožuře pana „preláta“ tolik překroucenin učení Církve katolické, a učiněno jí tolik neodůvodněných a tedy nepravých a nespravedlivých výčitek: že bych na vyvrácení jich musel sepsati tlustou knihu a ne pouhou brožuru! A proto vytknu jen některé výčitky, Církvi katolické zejména od lutheránů činěné, v tom přesvědčení, že kdo nabyl ze slov Páně přesvědčení o tom, že jen Církev katolická jest pravou Církví Páně, pod zvláštní ochranu Boží postavenou: také jest přesvědčen, že ona **bludným učním nikdy propadnouti nemohla**. Kdo ale této pravdy zlovolně popírá, že Církev katolická jest pro zvláštní pomoc shůry neomylná, a přese všechny důkazy o pravosti její přece i dále spílati jí neustává: jest jen domýšlivostí svou **zaslepený fanatik anebo chlebař**, kterého bych ani nejjasnější a největší knihou nepřesvědčil. Kdo z úmyslu oči zavírá, může stále tvrdit, že ničeho nevidí. Ale člověk takový není slepec, nýbrž *umíněnc*!

Že nemluvim na dluh, když tomu zakuklenému „prelátovi“ vyčítám, kterak ve svém výkladu učení Páně počíná si *neupřímně*, a na „preláta“, jenž by měl předmět svůj znáti, i *ne-*

poctivě, nechť každý sám se přesvědčí z následujících porovnání, jež podávám v podobě rozmluvy mezi lutheránem a katolíkem.

2. Lutherán (str. 16.): *Církev evanjelická má jediné učení Písma svatého, a to celé a nezfalšované, bez újmy a přídavku.*

Katolík: Není pravda, že evanjelíci mají *jediné (!)* učení Písma svatého. Vždyť u nich skoro *kolik hlav, tolik rozumu o učení Páně*; a všichni tvrdí, že tak mají — z Písma svatého!

Kde pak stojí příkladně v Písmu svatém, jakou to nosí pastor hazuku? kde o těch bílých lalčích na hrdle? o té číče na hlavě? kde jest řeč o takové a takové modlitbě lutheranské? kde o moderních varhanách? kde o zvonech? atd. atd.

Lutheráné *nemají Písma svatého celého*, poněvadž celé některé spisy z něho vypustili, za jichž pravost Církev katolická právě tak ručí, jako za ostatní, které se jim zalíbily, a kterých byli tedy ve své bibli podrželi.

Lutheráni *nemají Písma svatého nefalšovaného*, poněvadž učenci již Lutherovi dokázali, že někdy snad pro nedostatečnou znalost původního jazyka, řeckého a hebrejského, jindy ale ze zlého úmyslu Písmo svaté celkem asi *na pět tisících místech zfalšoval!* Zejména vyhodil celou epištolu svatého Jakuba z Písma svatého, a *slaměnou (!)* nazval; a do epištoly k Římanům (3, 28.: „Máme za to, že člověk ospravedlněn bývá skrze — víru, bez skutků zákona“) vpašoval slovo (per „solam“ fidem) „*pouhou*“, aby mohl dokázati pod-

vratné učení, své jež celé učení Písma svatého o bohulibých skutcích přímo na hlavu staví: že totiž člověk bez bohabojných skutků, skrze „pouhou“ víru spasen bude, byť by denně i tisíckrát cizoložil anebo vraždil!

3. Lutherán: „*Církev katolická má vedle Písma svatého podání, které sestává z ustanovení lidských, z nichž mnohé jsou proti Kristu.*“

Katolík: *V celé bibli není jedinkého misticčka, jež by ospravedlňovalo nepravdivé tvrzení protestantů, že **samojediná bible** obsahuje celé učení Páně! Pravý opak jest na pravdě!*

Tak svatý Jan, konče poslední evangelium, píše (21, 25.): „Jestli i mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš; kteréž kdyby měly každá obzvláště psány býti, *mám za to, že by ani svět nemohl obsáhnouti těch knih, kteréž by měly psány býti!*“

Na mnohých místech v evangeliích stojí, že Spasitel učil zástupy, a není udáno, co že mluvil? Spisovatelé epištol odvolávají se na učení, jež hlásali a nenapsali; a na ustanovení, jež osobně učinili a nezaznamenali!

Není divu, že tak jednali! Vždyť Spasitel neposlal jich do světa, aby psali brožurky anebo traktáty a úryvky pro bibli, a ty rozdávali, jak to pastoři a jich pomocníci pohodlně činí; ale velel jim, aby učení jeho ústně hlásali, řka: „**Jdouce, učte** všecky národy, křtíce je. *učíce je zachovávatí všechno, což jsem koli přikázal vám!*“¹⁾)

¹⁾ Mat. 28., 20.

Z apoštolů Páně napsali evangelia pouze dva, Matouš a Jan; a ti ještě jen pro zvláštní příležitosti! Kde pak jsou ta jich naučení ostatní, jichž nenapsali? A kde jsou učení ostatních apoštolů, od nichž ani písmenko se nám nedochovalo, ač všichni za Pána a horlivé hlásání učení jeho i život svůj položili? !¹⁾ *Jakým právem tvrdí tedy ti tak zvaní „evangelici“, že v evangeliu a Písmu svatém vůbec všechno učení Páně i apoštolů jeho jest obsaženo, když ani jedinkým výrokem samého Pisma svatého tvrzení svého dokázati nemohou?!*

A právě tato ústy apoštolů hlásaná učení sebrali a sepsali věrní učenníci apoštolů. I říkáme těmto naučením „ústní podání“ čili cizím slovem „tradice“ A poněvadž jsou rovněž učením svatých apoštolů, právem také za druhý pramen naší svaté víry katolické je máme. Do Pisma svatého posvátné tradice jen proto nečítáme, že nebyla sepsána přímo od těch, kteří samého Spasitele mluvit slyšeli.

„Ústní podání“, jež Církev katolická vedle Pisma svatého za pramen víry právem pokládá, není tedy pouhým ustanovením lidským; a není a nemůže býti proti Kristu, když slovo Kristovo hlásá! A odvěká lež protestantská, stále od nás vyvracená, ale stále od nich znova a zlovole

¹⁾ Poukázání k ústnímu podání viz: Sk. apošt. 1., 3., 15., 41., 16., 4., I. Kor. 11., 2., 11., 34.; Fil. 4., 9; I. Tess. 4., 2.; II. 2., 14.; I. Jan 2., 24; II. Jan 12. a jinde.

tvrzená jest to, že *veškeré učení Církve katolické řídí se dle ústního podání*, tak jako by ona Písmo zavrhovala, kdežto přece protestanté jen od ní ho mají! a jako by toto ústní podání složeno bylo z nějakých výmyslů lidí!

4. Lutherán: Však Písmo svaté tradice zavrhuje. O tom jsou doklady v bibli.

Katolík: I jest *zlovolné překrucování Písma svatého*, když ten váš padělaný „prelát“, aby svatou tradici Církve zostudil, a nás z podvodu nebo hlupství obvinil, odvolává se na následující výroky Písma:

a) „Ptejte se písma... ta svědectví vydávají o mně.“ Prosím, aby každý rozumný člověk bedlivě uvážil, kde že v těchto slovech obsaženo jest, že co Kristus Pán sám ústně učil, co jeho apoštolé po něm ústně hlásali, a co teprvé učenníci jich sepsali, *má býti zavrženo?* Ani potuchy o takovémto odsouzení! Smysl slov těchto, vyňatých z kapitoly 5. evangelia sv. Jana jest jen tento: Židé na Pána Ježíše nevražili, že zázračně uzdravil člověka 38 roků nemocného *v sobotu*, a že nazval Boha Otcem svým. I chtěli ho proto zabít. Pán Ježíš jim na to: Nevěříte-li mým zázrakům, ani mému tvrzení, že jsem Syn Boží, „zpytujte Písma t. j. proroctví o Mesiáši, „tať vydávají svědectví“ o tom, že pravdu mluvím!

b) Dalším *zlovolným překroucením slova Božího* jest druhý citát páně „prelátův“: „Nadarmoť mne ctí, učíce přikázání lidských“

(Mat. 15., 9.). Kde že jest v těchto slovech *odsouzení tradice Církve katolické?*!

Slova tato jsou ohlasem výroku Isaiáše pro-roka (29., 13.), a obsahují *výčitku židům*, že zavrhlí zákon Boží, a zachovávali jakási svá, lidská přikázání. A totéž vyčítá Spasitel *fariseům*, *pokrytci* jich nazývá, a vyhrožuje jim zavržením! O svaté *tradici církevní* ve slovích těch ani potuchy není!

c) Rovněž jest zlovolným překroucením slova Božího, a nížádným způsobem není odsouzením posvátné tradice, další výrok ze *Starého Zákona!* „Nepřidávej ničeho k slovům Božím, a bys nebyl kárán a nalezen lhář“ (Přísl. 30., 6.). Svátá tradice není právě žádným přídavkem k slovu Božímu, nýbrž slovo Boží samo, sepsané od věrných učenníků svatých apoštolů Páně!

5. Kdyby věc tato nebyla příliš vážná, ba svatá, byla by *surchovanou měrou směšná!* Považme jen! Zakuklený „prelát“ vyčítá nám katolíkům *posvátnou tradici*, a snižuje ji na pouhá ustanovení lidská; prohlašuje ji tedy asi tak jako za nějaké báchoroky anebo nemístné, nezávazné předpisy! Ale kdežto katolickou tradici tupí, *sám protestantskou tradici vyznává!* an dovolává se učení Lutherova, vyznání augšburského (str. 15. 17., 26.); konfesse bratrské a — vysvětlivek, bible králické, a tedy zase *ne na bibli* (str. 26.)!!

Není tohle hotová švingulace?

Církev katolická má zaslíbení, že s ní bude Syn Boží až do skonání světa; a Duch svatý, Duch pravdy, až na věky, tak aby od samých mocností pekelných se všemi jejich lžemi, bludy a nástrahami přemnožena býti nemohla. A tou, i jejím učením pohrdli protestanté; a ji proti vši pravdě *za lhářku* vyhláší! Ale z druhé strany, jsouce o patnáct století mladší, právě od ní Písmo svaté přijali, to za pravé mají, a proto i Církev *za věrnou opatrovnicki slova Božího* prohlašují! *Jak to jde dohromady: míti koho jednou za lháře, a podruhé zase za pravdomluvného?!*

Máme církevní tradici, jež jest pod zvláštní ochranou nebes, aby v bludy obrácena býti nemohla, zavrhovati; a přijímati místo ní *tradici leccjakýchs veličin, sběhlých mnichů, znemravnělých a odpadlých kněží a jich slepých náslapníků?!* Což *ta tradice protestantů, jež se neustále mění*, tak že se z ní na tisíce církviček rojí, *má také nějaké zaslíbení s hůry?!* A my pohrdnuvše tradicí posvátnou, máme přijímati tradici nesvatou, těch lidí hříšných, bludných?!

6. Jak io učení *Luthrovo s Písmem svatým na štiru jest*, z části jsem již ukázal, a dále ještě ukáži! A tu opovažuje se nějaký zakuklený pastor, *páté přes deváte přemílaje, Zákon Starý s Novým zaměňuje, farisejské odpůrce Kristovy s upřímnými katolíky do jednoho pytle házeje, odvolávati se na svatého Pavla*, učitele národů, jako by on katolíky odsuzoval, když píše Galatským (1., 8., 9.): „Bychom pak my, neb anděl

s nebe kázal vám (něco jiného) mimo to, co jsme kázali, *proklat' buď!*“ Protestanté sami z Písma svatého si vybírají, jen co se jim zalíbí, by si v životě žádného násilí činiti nemuseli; již od Luthera bibli na tisíce místech zfalšovat si dali; tradicí čili celým ústním učením svatých apoštolů, zejména i sv. *Pavla* pohrdli: a nyní *má býti proklat ten, kdo jinak učí, nežli oni?!*

Koho to vlastně velmožný pán „prelát“ proklíná? Katolíky, kteří vyznávají po devatenáct století tu samou víru apoštolskou, jak i *dokazují*: anebo *sebe a stoupence své?!*

Nevypadá to jeho proklínání asi tak, jako když zloděj před stíhateli utíká, a na potkávající jej, aby ho nezadrželi, úskočně volá: — „*Chyťte ho!?*“

III. O tom „ospravedlnění a dobrých skutečích.“

1. *Stěžejným učením křesťanským jest víra, kterak člověk hříšný bývá před Bohem ospravedlněn, aby v život věčný vejíti mohl.*

Pravá Církev Páně, pod zvláštní ochranu Syna Božího i Ducha svatého postavená, a tedy neomylná, učí, že *člověk ospravedlněn bývá ovšem skrze dokonalou víru v Ježíše Krista, jakožto Syna Božího*. Avšak ta víra že nesmí býti *jalová*, čili neplodná, neboli taková, že bychom spasení své očekávali od Boha bez jakéhokoli přičinění ze své strany, jak hlásají protestanti; nýbrž že

víra musí býti živá ve skutcích se jevící, jak učí sv. Jakub, an píše: „Jako tělo bez ducha mrtvé jest: tak jest i víra bez skutků mrtvá!“¹⁾

2. A kterak má se víra křestanská ve skutcích jeviti?

Tak, abychom skrze tuto víru svou obraz Boží, ku kterému nás Bůh stvořil,²⁾ v sobě vždy více zdokonalovali; Bohu pokud možná vždy podobnějším se stávali; a tak i většího zalíbení u něho vždy nalezali, jak velí Pán „Buďtež vy tedy dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest!“³⁾

V Bytosti Boží jediné a nerozdílné jsou ale Osoby tři, z nichž prvá, jež jest počátkem ostatních, sluje proto Otec; druhá, jež se z první zrodila, sluje proto Syn; a třetí, jež z Otce i Syna vychází, sluje Duch svatý.

Tento poměr Božských Osob nenastal ale postupně za sebou, tak že by byl býval, jako u lidí jest, Otec starší, nežli Syn; a Duch svatý mladší, nežli Otec i Syn; nýbrž tento poměr Božských Osob k sobě jest již *od věčnosti!* Bůh vždycky takovým byl, jako nyní jest! Ale kdybychom si mohli představit dobu, kdy Bůh začal býti, museli bychom říci: V tomtéž okamžiku, kdy začal býti Otec, zrodil se z něho již i Syn, a z obou ihned počal vycházeti Duch svatý.

¹⁾ Jak. 2., 26.

²⁾ I. Mojž. 1., 26.

³⁾ Mat. 5., 48.

Bohu trojjedinému má ale podobným býti i *duch náš*, pokud tvorům Božím možno jest. A to se děje, když *víru* svou v Boha činíme základem, čili jako otcem *naděje* své v Boha; a když z víry i naděje naší roznítí se čili *vychází láska* k Bohu, původci vši krásy a dokonalosti, jak nám o ní vypravuje *víra*; a ku dárce všech nejlepších darů pro čas i věčnost, jak nás k němu vede křesťanská *naděje* naše.

V Bohu jakožto *Tvůrci* jest prvá Osoba čili Otec *sám ze sebe* od věčnosti; z Otce rodí se Syn od věčnosti; a z Otce i Syna vychází Duch svatý od věčnosti.

V člověku však, jakožto tvorů, začátkem podobnosti jeho s Bohem jest *víra od Boha*; z víry té rodí se pak *naděje*; a z víry i naděje rozněcuje se, čili vychází *láska*. A poněvadž skrze křesťanskou víru, naději i lásku připodobujeme se Bohu: slují také tyto *tři ctnosti — Božské!*

A poněvadž jen skrze tyto Božské ctnosti připodobovati se můžeme nejsvětějšímu trojjedinému Bohu: proto *při každém našem skutku, má-li se Bohu opravdově a zcela líbiti, musí zřejmo býti, že činíme ho nejen u věcí, že Bůh jest; ale i v naději na jeho odplatu; i v neobmezené lásce k němu samému, lásky nejhodnějšímu.*

A proto také Církev římsko-katolická, vykládajíc prvé a základní z desatera Božích přikázání, učí, jak v každém katechismu jejím dočísti se lze, takto: Prvé přikázání Boží zní V jednoho

Boha věřiti budeš ! V tom přikázání se velí, abychom nejen v jednoho Boha *věřili*, ale v něho také *doufali*, i jej *milovali*, a proto i jemu se *kla-něli*. A v tomto přikázání se zapovídají veškeré hříchy proti křesťanské víře, i proti naději, i proti lásce !

A poněvadž Spasitel porovnává se s vinným keřem, a milé své s ratolestmi, tvrdí, že jako ratolest od keře odloučená, tedy bez šťávy od něho ovoce vydávati nemůže, ani my bez e něho *nemůžeme ničeho učiniti*,¹⁾ hlásá i pravá, neomylná Církev jeho, že „*milosti Boží k spasení nevyhnutelně jest třeba*“; a že tedy bez milosti Boží nikdo do blaženosti nebeské nevejde.

A proto také učí nejen o bohubilé víře, ale i o naději i o lásce, že jsou to *od Boha vlité, nadpřirozené ctnosti*.

A sice učí :

a) *Křesťansky, bohubile věřiti*, znamená, v š e c k o za pravdu míti, co Bůh zjevil, co ob-saženo jest v c e l é m Písmu svatém; a jak Církev římsko katolická, pod zvláštní ochranu Boží po-stavená, dle výkladů a učení svatých apoštolů, čili dle církevní tradice *vždy jednomyslně vyklá-dala a posud vykládá*. I věříme čili za pravdu máme takto proto, že Bůh jest v š e v ě d o u c í, a m ů ž e nám tedy všechnu pravdu oznámiti; a že Bůh jest n e j v ý š p r a v d o m l u v n ý, a

¹⁾ Jan 15., 5.

musí tedy pravdu mluvit, an by jinak Bohem býti přestal! — Křesťanská víra jestí tedy od Boha.

b) Křestansky, bohulibě doufati znamená, s naprostou jistotou očekávati od Boha všechno, cokoliv nám slíbil, i po smrti i pro blaho pozemské; zejména ale od něbo nezdolně očekávati odpuštění hříchů, (a ne pouhé „přikrytí“ hříchů, jak učí lutheráni!); dále milost k dobrému, a po smrti blaženost věčnou. I doufáme, čili s naprostou jistotou očekáváme takto od Boha, poněvadž jest všemohoucí, a může tedy dáti, co slíbil; a jest i ve svých slibech nejvyšší věrný, a musí tedy splniti, co slíbil, an by jinak Bohem býti přestal. — Křesťanská naděje rodí se tedy z pravé víry v Boha.

c) Křesťansky, bohulibě milovati neboli Božskou lásku míti znamená, míti na Bohu nejvyšší zalíbení pro jeho všestrannou nejvyšší dokonalost, (jak nás o ní poučuje víra), i pro jeho nejdokonalejší dary (jichž nám již udělil i uděluje, jak učí svatá víra) a kterých nám, jakožto dobrovolnou odměnu v životě tomto i v budoucím ještě uděliti slibuje (jak učí z víry zrodivší se naděje); a chovati se zase ze své strany tak, abychom se i my všemožně zalíbili zase jemu! — Křesťanská láska vychází tedy z pravé víry i z pravé naděje.

3. *Kterak se ale zalíbíme Bohu?*

Když počínáme si tak, jak chovají se dobře vychované dítky ku svému otci.

A kterak ti si počínají ?

Plní se vši ochotou a zevrubností jeho vůli. Sic jinak řekl by každý otec dítěti neposlušnému, neochotnému : Kdybys mne opravdu miloval, tak bys mne poslechl ! A poněvadž mne neposloucháš, anebo jen nedbale a z donucování vůli mou plníš, ukazuješ, že mne ani nemiluješ !

A u Boha, Otce nás všech, jest to podobně ! Kdo jej chce milovati — *musí vůli jeho, totiž přikázání Boží věrně a svědomitě plniti.*

Nezáleží tedy na nás, chceme-li anebo nechceme-li, a pokud bychom chtěli, přikázání Boží plniti, jak v té příčině učil Luther, an hlásal, že Desatero dáno bylo jenom židům (!) ; a že pro dosažení spasení jest *nepotřebno a neužitečno!*¹⁾

Pročež také protestanté i *Desatero Božích přikázání ze svých naučení vůbec vypouštějí!*

Ale *povinni* jsme, a sice nejen povrchně, ale *zevrubně* Desatero přikázání Božích plniti, a sice proto, že Spasitel řekl : „Nedomnívejte se, že jsem přišel rušit zákona nebo proroků ! Nepřišel jsem rušit, ale naplnit!²⁾ A proto i dokládá : „Chceš-li vjíti do života, *ostříhej přikázání!*“³⁾

Proto také zajisté dal Bůh přikázání na hoře Sinai za hřímání a blýskání, aby ukázal, s jakou přísností i spravedlností potrestá ty, kteří jich nezachová-

¹⁾ Tischr. Aurif. 178.

²⁾ Mat. 5., 17.

³⁾ Mat. 19., 17.

vají. A proto také prohlásil Spasitel: „Ne každý, kdo mi (jen) říká: Pane, Pane! (neboli: jsem křesťan! jsem evangelík!) vejde do království nebeského; ale *kdo činí vůli Otce mého*, kterýž jest v nebesích, *ten vejde do království nebeského!*“¹⁾

A sice kdo plní vůli Otce nebeského nejen z části, a po své chuti, ale ovšem celou, jak hlásá sv. Jakub, říká: „Kdo by pak koli celý zákon zachovával, ale přestoupil by v jediném (příkázání), učiněn jest všemi vinen“;²⁾ to jest: nevejde do života věčného právě tak, jako kdyby byl přestupoval příkázání Boží všechna!

K věrnému plnění příkázání Božích ale pouhé lidské síly naše nedostačují. Bez milosti Boží nelze nám právě naprosto „ničeho k životu věčnému dopomáhajícího činiti,“³⁾ tedy ani jednoho příkázání zachovávat. Abychom tedy vůli Boží přece plniti mohli, k tomu Bůh pomoci či milosti své nám poskytuje, a sice právě *pro zásluhy jednorozeného Syna svého*, jak kníže apoštolů a hlava Církve Páně, svatý Petr, i slavnostně prohlásil před nejvyšším soudem židovským, říká:

„Není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom měli spasení býti.“⁴⁾

¹⁾ Mat. 7., 21.; Luk. 6., 46.

²⁾ Jak. 2., 10., 11.

³⁾ Jan 15., 4.

⁴⁾ Skut. apošt. 4., 10.

Jestliže ale bez milosti či pomoci Boží ničeho Bohu opravdu milého, a před ním cenného činiti nemůžeme, leč jen pro zásluhy Ježíše Krista: právem píše apoštol národů Efeským, že jen Bohu mají děkovati obrácení své na víru křesťanskou a spasení skrze tuto víru, a sice ovšem skrze víru *živou* a tedy nezbytně i *snaději i láskou křesťanskou spojenou*, an dí: „Nebo milostí spasení jste skrze víru (totiž víru živou, jež jest matkou naděje, a stou i původem lásky bohulibé), a to ne sami ze sebe (poněvadž bez milosti Boží ani věřiti, ani jakékoli skutky ze svaté víry konati nemůžete. Že tedy Bůh do Církve své vás pojal, a spasení vám nabízí) dar zajiště Boží jest (to)! Ne ze skutků (neboli pro zásluhy vaše tak se stalo, ale z milosti Kristovy:) a by se někdo nechlubil.“²⁾

4. Zakuklený pan „prelát“ velmi fortelně z listu sv. Pavla k Římanům (3., 28.) vypustil sice (str. 17.) slovo, které tam byl arcibiskup jeho Luther vsul, že člověk bývá ospravedlněn skrze „*pouhou*“ víru; ale *jeho podvodu přidržuje se přece*, an v uvedená slova sv. Pavla k Efeským vkládá smysl, jako by přece jen spasení stalo se skrze *pouhou* víru! A pro větší váhu přimaštuje výrok ten *vyznáním augšburským!!* (to vše snad dle bible? !)

Což pak Kristus Pán slibil svou i Ducha svatého pomoc i ochranu až do skonání světa -

²⁾ Efes. 2., 8., 9.

skladateli augšburského vyznání, abychom měli jemu více věriti, nežli Církvi katolické?!

Kdo že byl skladatelem toho vyznání?

Byl to přítel Lutherův Melanchthon, sice chválený profesor řečtiny, ale ne — apoštol, ne — kněz, ne — bohoslovec! A ten že na to teprve kápl, co jest pravé učení Církve Páně, o patnácte století starší, nežli on sám?!

Či že augšburské vyznání již proto učení Páně a svatých apoštolů věrně tlumočí, poněvadž je podepsalo po statcích církevních laických osm protestantských světských knížat a „evangelici“ zástupcové některých měst, a císaři Karlu V na říšském sněmu r. 1530 v Augšburgu konaném je předložili?

A konečně, *na které to augšburské vyznání se ten náš zakuklený „prelát“ asi odvolává*, když jich *jest více sobě na vzájem odporuých?* a když sami protestanté dosud se o to přou, které z nich tím původním a pravým jest?! A když za našich dob většina protestantů sama augšburské vyznání má za zastaralé, a takové, *jež se „s evangelickou“ svobodou nesrovnává?!*

A mají věru dle svého učení pravdu! Nebo tvrdil-li Luther, že má či může si každý víru v bibli vyhledávati sám; ba tvrdí-li Luther: „*Nechte každého věřit co sám chce:*“¹⁾ k čemu potřebují vůbec vyznání augšburského anebo ji-

¹⁾ „Man soll einen Jeden glauben lassen, was er will.“ 2. Th. 226.

ného? K čemu Lechlera anebo jiného pastora s výklady jeho? Kdo může číst — ať si víru najde sám! a kdo neumí anebo nemůže — nu ať tedy nevěří třebaš ničeho!!

Takovéto jsou důsledky učení lutheranského, jež ovšem poněkud jinak vypadá, nežli rozkaz Páně apoštolům učiněný: »Jdouce, učte všechny národy učíte je zachovávat *všecko*, což jsem koli přikázal vám!“²⁾

5. Zakuklený „prelát“ s tou svou pouhou vírou bije se tedy již sám. Bije se ale ještě více svým lživým tvrzením, že (str. 17.) Církev, učíc, že dospělým lidem život věčný slíben jest pouze v odměnu za zásluhy, proto již „*výše cení dobré skutky než víru!*“

Ne tak milý, učený „doktore!“ Řekl-li by vám krejčí, že nechcete-li v zimě omrznout, musíte vedle teplých šatů mít i dobré boty; nepraví tím, že boty výše cení, nežli šaty, anebo že šaty za nepotřebné má: nýbrž jen, že potřebujete — *obou!* Tak dle logiky, čili nauky o důsledném a rozumném myšlení. Učil jste jí kdy? Nuže tedy jen logicky a důsledně mluvte, a netvrďte, čemu Církev neučí a neučila, a co se z jejích učení dle pravdy vyvoditi nedá!

Církev učí zajisté správně, že jest zapotřebí *i víry i dobrých skutků dle svaté víry*, má-li kdo spasen býti! Kdo z víry Ježíše Krista lačných nesyť, žíznivých nenapájí, nahých neodívá

²⁾ Mat. 28., 19., 20.

tak jako by samému Spasiteli činiti měl: „*Půjde do ohně věčného!*“ (Mat. 25., 30. — 46.)

6. Víím, že vás nepřesvědčím, abyste ve své zatvrzelosti pravdě svědectví vydal; a budete zajisté i na dále tvrditi, že nevidíte, jako tvrdívá umíněnc, jenž svévolně oči před světlem denním zavíraje říká: Nevidím! Ale proto přece dávám vám i těm vašim věřicím na uváženu výroký Písma svatého, z nichž jest každému nepředpojatému naprosto patrno, že *pouhá víra* ku spasení nevede: nýbrž že třeba víru tu *skutky dokazovati!*

A tyto skutky že přičítá nám Bůh za zásluhy, ne tak pro to naše přičinění, ale jedině pro zásluhy jednorozeného Syna svého!

A že odplatu za dobré skutky své opravdu očekávajice, *nikterak tak zásluze Kristově nezměňujeme*, jak vy pošetile tvrdíte (str. 19.); ale jen pro ni odplaty očekávajice, jen *v plné ceně jí uznáváme!* Kristus zaplatil za nás dluh u Boha Otce všechen, ovšem. Ale od nás žádá, abychom z něho upláceli jemu aspoň tolik, kolik nám lze! Jest to něco nespravedlivého? nepřiměřeného?

Tak jen na příklad! Spasitel dí „Každý strom, který nenese ovoce dobrého, vyřat a na oheň uvržen bude.“¹⁾ Tedy každý opravdový křesťan musí ovoce dlé víry přináseti, čili křesťanský život vésti!

¹⁾ Mat. 3., 10.

„Každý, kdo slyší slova má, a plní je, připodobněn bude muži moudrému, který stavěl dům svůj na skále,“ (t. j. jako skála bude státi u víře: a trvanlivě pojistí si spasení své). „A každý, kdo slyší slova má, a nečiní jich, podobný bude muži bláznů, kterýž vystavěl dům svůj na písku.“¹⁾

Sv. Pavel hlásá: „Ne, posluchači zákona jsou spravedliví u Boha, ale *činitelé zákona spravedliví* (čili ospravedlnění) *budou!*“²⁾ A proto: „Dobré činice neustávejme: nebo časem svým *žítí budeme* (čili za skutky své dobré odplatu přijímati *budeme*) neustávajíce!“³⁾

A jiný apoštol, sv. Jakub, v celé epištole hlásá, že nám jest dobrých skutků činiti třeba, chceme-li spasení dojíti. Proto také Luther, důvodu tohoto psaní apoštolského zvrátiti nemoha, epištolu tu „slaměnou“ napsal, a z Písma svatého vůbec ji vyhodil! Pozdější zášlapníci jeho, stydíce se u věci té za mistra svého, epištolu tu do bible sice zase přijali, ale proto o povinnosti, by i dle víry apoštolské život svůj zařídili, slyšeti přece nechtí! I píše sv. Jakub „Co prospěje, bratři moji, praví-li kdo o sobě, že *má víru, nemá-li skutků* (dle téže víry)? Zdaliž jej bude moci (samotná čili „pouhá“) víra spasiti? *Víra, nemá-li skutků, mrtvá jest sama v sobě.* Ale dí někdo Ty máš

¹⁾ Mat. 7., 24.—27.

²⁾ Řim. 2., 13.

³⁾ Gal. 6., 9.

víru, a já mám skutky; *ukáž mi víru svou bez skutků (!)*, a já tobě ukáži ze skutků víru svou. Ty věříš, že jeden jest Bůh; dobře činíš (ale víra taková sama tě nespasí; neboť) *i zlí duchové věří a třesou se* Abraham *ze skutků* ospravedlněn jest, obětovav syna svého Isaka .“¹⁾

7. Že skutečně *dobré skutky* (t. j. u víře Kristově vykonané), *záslužné jsou*, vysvítá jasně z výpovědi Páně „Modli se Otci svému skrytě; a *odplatí* tobě.“²⁾ „Kdožkoli dá nápoje jednomu z těchto nejmenších (třebas jen) číší vody studené, toliko ve jménu učenníka (mého; čím více, když tak učiní ve jménu mém!) zajisté *neztratí odplaty* své.“³⁾ Pán vinice (čili Otec nebeský) řekne v hodině odplaty správci: „Zavolej dělníků, a dej jim *mzdu*, od posledního až do prvních!“⁴⁾ I obdrží každý dle toho, jak s hřivnami, od Boha svěřenými, po celý pozemský život svůj kupčil čili spolupůsobil.⁵⁾ „Jeden každý *vezme* (svou) *odplatu podle své práce*,“ doplňuje sv. Pavel.⁶⁾

8. A zase pan „prelát“ práší, když tvrdí (str. 18.), že Církev římsko-katolická považuje za dobré, záslužné skutky „hlavně skutky

¹⁾ Jak. 2, 14.—22.

²⁾ Mat. 6., 6.

³⁾ Mat. 10., 42.; Mrk. 9., 40.

⁴⁾ Mat. 20., 8.

⁵⁾ Mat. 25., 14.—23.

⁶⁾ I. Kor. 3. 8.

zevnější nábožnosti, jako modlení, pouti, posty, almužny, sliby klášterní.“

Jako tělo bez ducha jest mrtvé, nicotné: tak i zevnější skutky nábožnosti byly by bez ceny, kdyby jich neoživovala upřímná víra v Boha, nezlomná naděje v odplatu u Boha, i nezdolná láska k Bohu, a pro Boha i láska k bližnímu. Tak Církev katolická vždy hlásala a hlásá, o čemž každý v jejich knihách dočísti se může; čehož ale dobrovolně vědět nechťejí ti s tím „vyčištěným“ evangeliem! Kdyby jim kdo milionkrát dokázal, čemu Církev katolická učí, oni vždy znova tvrditi budou, že katolíci jen na zevnějšek váhu kladou; a jen u protestantů že se Bohu klaní „v duchu a pravdě!“ Inu, také kolovrátek svou písničku *beze změny* stále opakuje, pokud kdo klikou jeho otáčí, byť vedle něho třebaš z děla *jinou muziku* dělali!

Ale jako duch bez těla není celým člověkem, ale duch s tělem při člověku působí jakožto jedna bytost: tak i katolický křesťan Boha v duchu svém upřímně uctívaje, toto vnitřní své smýšlení nezbytně i v zevnějších úkonech na jevo dává, ať se to již komu líbí anebo nelíbí. Však i ten zakuklený také tak činí! Když ho bolí zub, chytá se zajisté za hlavu, a ne za koleno! Když má radost, nepláče; když má bolest nevýská! a pod.

A tak i katolíci vnitřní uctivé smýšlení své o Bohu dávají i zevnitř na jevo. Klekají při

modlitbě, spínají ruce atd. Jest-li to kterého farisea pálí, nemůžeme za to!

9. *A co pálí toho zakukleného?* Jsou to:

a) *Modlitba růžencová*, ježto se v ní často opakují určité modlitby.

Ale Spasitel modlival se často celé noci, a opakoval tedy vícekrát své prosby, nebo díky nebo chvály Bohu. V zahradě gethsemanské do třetice říkal tutéž modlitbu: „Otče, vezmi tento kalich (toto utrpení) ode mne; ale ne jak já chci, ale jak ty chceš!“

Růženci vyučila sv. Dominika sama nebes Královna; a na modlitbu růžencovou, dobře konanou, Bůh udělil již nesčetných milostí lidem: kterak že modlitba ta má býti něčím špatným, zavržení hodným?

Ostatně ani zakuklenec, ani žádný katolík není povinen se jí modlití, když nechce, ježto může dle vůle své i jinak Bohu sloužiti!

b) Pokud poutí se týká, víme také my příliš dobře, že Bůh jest všudy přítomný; a že netřeba tedy choditi na sv. Horu nebo na Hostýn, chce-li ho kdo uctíti!

Ale povězte, milý pane „preláte“, proč horníci právě u sv. Hory dobývají stříbrnou rudu, a ne třebas na Řípu anebo na Hostýně? Nemohl jí tam Bůh také ukrýti? Proč tak neučinil?

Líbilo se jemu, vzácné kovy i kameny i plodiny uložiti právě tam nebo jinam; a my jich pak sbíráme právě tam, kde se nalézají. A udílí-li Bůh dle této své vůle milostí zvláštních na

sv. Hoře, na Hostýně, v Lúrdeli a jinde, spěcháváme tam, abychom se jimi právě tam obohatili!

Ostatně ani zakuklený pan „doktor,“ ani kterýkoli katolík není povinen pouti konati, když nechce; a nikdo mu toho za hřích nepočítá!

Mnozí neputují ovšem s katolíky na pouti k Bohu se pomodlit, anebo panenskou Matku jeho uctít. Ale nacházejí to zcela v pořádku putovat do Lipan; k hrobu Palackého; podívat se na tu světoznámou „kaňku“ na Vartburgu; navštívit hrob — Bismarka! Jak se to asi rýmuje: katolíkům pouti vytýkat, a přece pouti jiné, ovšem méně záslužné, konat?!

c) Zakuklenec dále tvrdí, že „království Božího *postem* si nezískáme“ (str. 19.).

Nu, samotným *postem* ovšem ne; ale ve spojení s jinými dobrými skutky, ano! Bez víry, naděje a lásky k Bohu není právě podobenství člověka s Bohem, není království Božího!

Avšak proto nedáme si *postem* pohrdati, ani námitkami falešného „preláta“ se másti! Praví ovšem Spasitel: „Ne, co vchází v ústa, poskvvrňuje člověka; ale co z úst pochází, to poskvvrňuje člověka.“¹⁾ Ale komu? a proč to řekl?

Řekl to o *fariseích* (!), kteří se domnívali, že některé jídlo již samo o sobě člověka na

¹⁾ Mat. 15., 11.

duši poskvřňuje, kdežto jen úmysl, s kterým kdo jídlo požívá, člověka na duši poskvřniti může. Tomuto farisejskému domnění odporuje Pán, a praví, že ne to, co vchází do úst, člověka hříšným činí; ale co z úst pochází to poskvřňuje člověka. A co tím myslel, hned dále učenníkům vložil, (čehož zakuklenec dodati opomenul!) v tato slova (v 17.—20.): „Všecko, co v ústa vchází, do břicha jde, a vypouští se ven. Ale co z úst pochází, jde ze srdce, a to poskvřňuje člověka. Ze srdce zajisté vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložství, smilstva, krádeže, křivá svědectví, rouhání. To jsou věci, které poskvřňují člověka!“

Dle toho nehřeší čili neposkvřňuje katolík duše své, když v některý od Církve naznačený den požívá zapovězených pokrmů, ježto každý pokrm o sobě jest darem Božím, k požívání určeným; ale hřeší *hříšnou nezdrželivostí, a neposlušností k Církvi*, které ve věcech duchovních poslouchati povinen jest. (Lukáš 10., 16.; Mat. 18., 17.)

Tím požíváním právě na jevo dává tu nezdrželivost i neposlušnost; a tyto hříchy jemu při požívání pokrmů zapovězených jako z úst vycházejí! —

Rovněž nezapomínám jest odvolávání se na výrok sv. Pavla v listě k Římanům (14., 17.): „Království Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj, a radost v Duchu svatém.“ Slova ta netýkají se zase postů, Církví Páně na-

řízených: ale jsou napomenutím věřícím, aby po-
jídáním pokrmů, jež *v Starém Zákonu* byly za-
povězeny, nedávali pohoršení těm, kteří se toho
pro křesťany ovšem již neplatného přikázání posud
přidržovali, aby mír a láska a pokoj nebyly zby-
tečně porušovány!

Že posty řádně zachovávané jsou
Bohu milé. a že jimi nezřízené žádosti těla bý-
vají umrtvovány, i pokání za hříchy spáchané
činěno, o tom svědčí, že první a jediné přiká-
zaní Boží v ráji obsahovalo půst! „Nebudeš
jísti ze stromu zapovězeného; sice zemřeš!“ A když
první rodiče přece jedli, stihla je i celé potomstvo
jich hrozná pokuta. Proč? Že ovoce požili? Ó nikoli!
Ale že rozkazu Hospodinova *neposlechli!*

Kristus Pán, nejdokonalejší vzor našeho ži-
vota, postil se po 40 dnů, jakož i Mojžíš i Eliáš
se postili. V Novém Zákoně postili se apoštolé,
posty zachovávané byly po všechna století kře-
stanská, jak dějiny o tom vypravují. A nyní při-
chází zakuklený „prelát“, aby nám církevní posty
haněl!

Že Luthrovi nechutnal půst, nedivíme se.
Vždyť právě proto tu svou „reformaci“ začal,
aby žádostem těla svého volně hověti mohl. I vedl
velký dům. Pitky a žranice byly u něho
denně. Kdo může o sobě tvrditi, jako Luther
učinil, když psal r. 1540 své Kátě: „**Žeru jako
Čech a chlastám jako Němec!**“ Anebo když
se při stole chlubil: „**My jíme do úmoru, chla-
stáme do úmoru . . . a poděláváme se (!) do**

úmoru!“¹⁾ A kdo²⁾ „**tři ženy najednou měl, a silně miloval,**« těm a takovým odporná jest ovšem i veškerá kázeň nejen mnišská a kněžská, ale jakákoli jiná! Takovým jich „tělíčko“ jako Luthe- rovi jde nade všecko, ovšem že pramálo ve shodě se slovy Páně: „Chce-li kdo za mnou přijíti, *zapři sebe sám, a vezmi kříž svůj a následuj mne!*“³⁾ Anebo se slovy apoštolskými: „Trescu tělo své, a ve službu (je) podrobuji, abych snad, an jiným káži, sám nebyl zavržen!“⁴⁾

d) *Almužnu* udíleti zakuklenec velkomyslně přece také za dobrý skutek uznává, ovšem po- něvadž to dělá čest před lidmi (!), ač Luther i o almužnách jinak smýšlel i učil! Ale prohlašuje, že „udílení almužen jest naše povinnost“ a — *proto!!* — žádná zásluha!“ (Str. 20.)

Milý pane pastore! Co byste tomu řekl, kdyby se tak ti Vaši beránci těchto Vašich slov uchytli, a pak dle pravidel rozumu, důsledně Vám řekli: Pane! Jest Vaší povinností, jakožto našeho pastora, abyste nás oddával a pohřbil. Poněvadž jest to povinností Vaší — tudíž ne- máte žádné zásluhy o nás, když svou po- vinnost při nás vykonáte! Nemáte-li ale zásluhy o nás: jak byste se mohl opovážovati žá-

¹⁾ Tischr. Eisl. fol. 64. a 76.

²⁾ Vyznání Lutherovo v dopisu Spaletinovi ze dne 16. dubna 1525.

³⁾ Mat. 16., 24.

⁴⁾ I. Kor. 9., 27.

dati od nás nějakých poplatků vůbec, a těch vysokých zvláště?!¹⁾ Žádnému dělníku neplatí se přece mzda, když si ji nezasloužil!

A jak asi vyložíte slova Písma: „Království nebeské podobno jest člověku hospodáři, kterýž najal dělníků na vinici svou. Smluviv pak s dělníky z peníze denního“²⁾ jakožto *mzdy*! pak po dokonaném díle denním mzdy jim i udílel!?

Tak vidíte, roztomilý pane „doktore!“ jak jste se zakecal, když i povinným dobrým skutkům zásluhy upíráte. Napřed všude třeba síti — a pak, když Bůh požehnal — možno i žítí! (Gal. 6, 9, 10.). Každý strom, který nepřinese dobrého ovoce, vyřazen bude a uvržen na oheň (Mat. 3, 10.). A tak i každý křesťan, jenž po křesťanskou, dle pravé víry Kristovy nežije, nebude ospravedlněn, nebude připuštěn do nebe, ale vyvržen bude do ohně věčného!

¹⁾ Tak schválilo příkladně lutheránské presbyterium v Aši (kromě stálých, každoročních vysokých dávek) tyto sazby za obřady pastorské (dle tříd):

Od křtů (v korunách): 4, 6, 10, 20, 30!

od oddávek: 2, 5, 10, 20, 40!

od prohlášek zvlášť: 6, 10, 15, 30, 40!

od pohřbů dospělých: 20, 40, 60, 150, 200!

od pohřbů dětí: 12, 20, 30!

Tak tedy jen „Pryč od Říma“ — a k „k Lutherovi,“ a plaťte jako mourovatí pastorům a jich rodinám!

²⁾ Mat. 20. 1.—11.

Musíme síti, dobře činiti; a Bůh Otec nám žehná, ne pro nedostatky a hříchy naše, ale pro neskonalé milosrdenství své i pro zásluhy Syna svého, a dá nám pak i pro zásluhy téhož žíti, kliditi, a z odplaty těšiti se po celou věčnost!

Poněvadž ale bez požehnání s hůry a bez zásluh Syna Božího ničeho, praničeho pro život věčný činiti nemůžeme proto aby nás vši hříšné pýchy a domýšlivosti uvaroval, velí Pán „Když učiníte všechno, co vám, přikázáno jest, (povinni jsme tedy přikázání Boží plniti!) rcete: Služebníci neužiteční jsme; což jsme povinni byli učiniti, učinili jsme (Luk. 17., 10.)!

Nikde v Písmu svatém ale není psáno, co ten fortelný pastor tvrdí, že všechny „naše skutky jsou tolik nedokonalé, tak že vždy spíše ještě trestání (!) (a ne odplaty) zasluhujeme! To jest *řeč zoufalce*, anebo *duchovního lenocha*, jenž aby se nemusel na vinici Páně přičiniti, tvrdí, že bez toho vinice zase bejlím zaroste; a proto by bylo marno, všeliký plevel v ní chtíti vyplíti!

10. Shrneme-li nyní krátce vše dohromady, čemu učí katolíci o víře, a čemu učí protestanté, musíme dle pravdy říci, že *protestanté*, ač se stále tou pouhou vírou ohánějí, *nemají ani pravé víry, ani pravé naděje, ani žádné pravé lásky!* A proto také, bez Božských ctností jsouce, které nás právě Bohu podobnými činí, *nemají ani žádného opravdového ospravedlnění před Bohem!*

Kterak to?

a) *Nemají víry pravé.* Nebo co znamená věřiti?

Věřiti u všech lidí znamená něco za pravdu míti, o čem sami přesvědčiti se nemůžeme, že pravdou jest; co ale za pravdu přece přijímáme, a sice proto, že nám to kdo za pravdu vydává, o němž se domníváme, že pravdu sám dobře zná; a také ochoten jest, nepokrytou s námi ji sděliti. O kom víme, že pravdy sám nezná, anebo jí nemluvívá, tomu nevěříme. Nikdo rozumný nevěří nevědomci ani lháři.

Můžeme ale věřiti Bohu, poněvadž On jediný všecko minulé i přítomné i budoucí ví a zná, poněvadž jest vševědouce. Ba musíme Bohu věřiti, poněvadž On veškeré lži nenávidí, a proto i nejvyšš pravdomluvný jest, ba býti musí, ježto by jinak nejsvětějším Bohem býti přestal.

My členové jediné pravé Církve tedy věříme a vyznáváme všecko, co Bůh zjevil, a jak jeho Církev katolická, dle zaslíbení Syna Božího pod zvláštní ochranu Boží až do skonání světa postavená, a tedy i neomylná, věřiti učí, poněvadž máme Boha za vševědouceho i nejvyšš pravdomluvného, jakým i jest i býti musí.

Protestanté ale vybírají si sami z Písma svatého, co jednomu každému se líbí; a zavrhují, co se komu právě nelíbí, poslušni jsouce Luthera, jenž hlásal: „Nechte každého věřiti, co sám chce!“ Oni tedy mají za to, že buď Bůh nevěděl, co nám měl zjevit, že tedy není vše-

vědoucí; anebo že nemluvil vždy pravdy, že tedy není nejvyšší pravdomluvný; anebo že mu na tom nezáleží, jestli kdo jeho slovo vedle vůle jeho, ale dle svévole své si vykládá, a že tedy není nejvyšší moudrý! Kdo ale Bohu jeho nejvyšších dokonalostí jakkoli upírá, za Boha nejvyššího více ho nemá! A poněvadž protestanté s tou svou „pouhou vírou“ tak činí, *pravé víry v Boha nemají*, a dopouštějí se hříchu proti Duchu svatému jako židé za časů Páně, jemuž se říká „*poznané křesťanské pravdě odpírati*“. I vydávají se v nebezpečí, že se na nich vyplní hrozba Páně: „Kdo neuvěří (byť by i byl pokřtěn!) bude zatracen!“¹⁾

b) Z víry rodí se naděje. Poněvadž protestanté pravé víry nemají, *nemají ani pravé, bohulibé naděje!*

Kterak to?

Naději míti, čili v koho doufati, znamená u všech lidí vždy tolik, jako s jistotou očekávati od něho to, co slíbil. Avšak lidé leccos slibují, o čemž se později přesvědčí, že naprosto splniti pak nemohou. Jiní slibují, a pak se jinak rozmyslí, a byť i dáti mohli, co slíbili, oni více nechtějí slibu svému dostáti. Proto podobně jako nemůžeme vždy lidem věriti: nemůžeme ani vždy s plnou jistotou v lidi doufati, poněvadž oni časté sliby své splniti buď nemohou anebo později ani nechtějí!

¹⁾ Mark. 16., 10.

Ále s dokonalou jistotou můžeme i musíme očekávati, a my věrní katolíci i očekáváme *všecko, co a jak Bůh slíbil*, poněvadž jest *všemohoucí*, a může tedy všecko splniti; a jest i *ve svých slibech nejvýš věrný*, a musí tedy slovu svému dostáti!

Protestanté ale očekávají od Boha spasení z pouhé, a tedy z nepravé víry, beze všeho vlastního přičinění, z pouhé milosti Boží, čehož Bůh přece nikdy neslíbil, an chce život věčný dáti dospělým jen v odměnu za život dle jeho svaté víry spořádaný. Protestanté očekávajíce od Boha něco, čehož on neslíbil, nemají tedy pravé naděje. Pokud vědomě i dobrovolně očekávají od Boha spasení bez svého přičinění, dopouštějí se tak hříchu, jakého se dopouštěli lidé před potopou světa, a jemuž se říká „**opovážlivé spolehání na milosrdenství Boží**“. A pokud vědomě a dobrovolně ruce v klín skládají, Bohem nařízených skutků z lenivosti a zoufalosti nekonají, dopouštějí se hříchu, jakým zhřešili i bratrovrah Kain i zrádce Jidáš, když na usmíření Boha pokání činiti nechtěli; kterémužto hříchu říkáme „**nad milosrdenstvím Božím zoufati**“. A oba tyto hříchy, proti pravé křesťanské naději směřující, nazýváme „*hříchy proti Duchu svatému*“ proto, poněvadž ony zvláštním způsobem milosti Duchasvatého odporují, a obyčejně i obrácení hříšníka zamezují. Pročež také Spasitel v příčině této prohlásil: „Všeliký hřích i rouhání bude lidem od-

puštěno . . ., ale *kdo by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno!*"¹⁾

c) Z víry a naděje v Boha vychází láska k němu, a láska k lidem pro něho. Poněvadž ale protestanté nemají ani pravé víry ani pravé naděje v Boha, **nemají ani také bohu libé lásky.**

Kterak to?

Někoho milovati znamená u všech lidí tolik, jako *míti na kom zalíbení* pro jeho *ušlechtilé vlastnosti*, anebo aspoň pro jeho *dobré dary*; a chovati se k němu tak, abychom si získali zalíbení zase u něho. Opravdově milovati můžeme koho po rozumu toliko pro jeho vynikající vlastnosti duchovní.

Milujeme-li ale již lidi pro jejich dokonalosti a výborné dary, zasluhuje lásky naší vyšší ten, kdo dokonalejší i štědřejší jest; a zasluhuje lásky naší nejvyšší sám Bůh, poněvadž právě při něm shledáváme vlastnosti nade vše pomyslení dokonalé, an jest sám ze sebe Bytost *nejdokonalejší*; a také udílí nám těch nejlepších darů pro tělo i pro duši, pro čas i pro věčnost, an jest *nejdobrotivější*.

Boha máme tedy milovati *nade všechno*, čili více než všechno ostatní na světě, jak velí Pán: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vši mysli své!“ A tuto nejvyšší lásku máme dokazovati Bohu *pilným plněním přikázání jeho otcovských*.

¹⁾ Mat., 12., 31., 32.

A proto že Bůh velí: „Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého“:¹⁾ máme lásku k Bohu osvědčovati i dokonalou láskou k bližnímu, po příkladu, který nám sám Spasitel dal, ani za nejhorší škůdce své umíraje se modlil; a prokazovati jim vše, čeho i od nich si přejeme, aby v pádu potřeby oni činili nám; a varovati se všeho, čím bychom mohli bližního bez spravedlivé příčiny zarmoutiti, jako si přejeme, aby ani on neubližoval nám!

Kterak ale Bohu i bližním lásku osvědčovati máme, o tom nás poučují *Desatero přikázání Božích, a Patero přikázání církevních*, jež Desatero, Židům dané, křesťanům blíže vysvětlují.

Protestanté ale dle návodu Lutherova *Desaterem vůbec pohrdli*, a z pouhé jakési důvěry v Boha spasení očekávají; a tedy přikázání Božích neplníce, Bohu nikterak na jevo nedávají, že by ho milovali; a proto také **žádné pravé bohu-libé lásky nemají!** *Také ani ve svých knihách na jevo nedávají, kterak by Bůh měl opravdově milován býti!*

Bez víry, a z ní rodící se naděje, a bez lásky, z víry i naděje vycházející, není zdokonalování obrazu Božího v nás, **není ani ospravedlnění!**

11. U protestantů není v pravdě ospravedlnění, ježto *svátostí pokání*, zhřešivším nezbytně nutné, vůbec pohrdli; a také *nemají ani kněží,*

¹⁾ Mat. 22., 37.—39.

kteří by jim jménem Božím hříchy odpouštěli a z hříšníků spravedlivé učiniti mohli, dle ustanovení Spasitele, jenž apoštolům svým a jich právním dědicům prohlásil: „Přijmětež Ducha svatého. Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterýmž zadržíte, zadržány jsou!“ ¹⁾ Pastoři jich ničím od svých beránek se neliší, ježto žádného svěcení nemají, v něž ostatně ani sami nevěří! A proto ani žádných hříchů odpustiti nemohou; a z člověka hříšného člověka spravedlivého čili ospravedlněného učiniti s to nejsou!

Však i sám Luther kázal, že Bůh vlastně nikoho neospravedlňuje, nýbrž **hříchy jeho mu ponechává, a jen „jako pláštěm jich přikrývá, aby jako lejno jeho Henzíčka nesmrděly!“** (Damit unser Dreck vor Gott nicht stinkt!²⁾ A o Desateru prohlásil: „*Desatero jest stokou všech kacířství, a musí ze svědomí docela vypuzeno býti. Mojžíš jest nejhorší kacíř, vyhoštěný a proklatý člověk, jenž jest ještě horším, nežli papež a ďábel!*“ ³⁾

Kterak ale takováto tvrzení srovnávají se s pravdou Boží, že »do nebe nevejde nic nečistého neboli poskvrněného, ani činícího ohavnost a lež?« ⁴⁾ Že »půjdou (totiž zlí, kteří přikázání Božích neplnili!) do trápení věčného, ale *spravedliví*, (kteří přikázání Boží věrně plnili, a tedy

¹⁾ Jan 20., 22., 23..

²⁾ Hauspostille, Pfingstmontag V. 220.

³⁾ Evers, Martin Luther. IV., 386; V. 508.

⁴⁾ Zjev., 21., 27.

netoliko planě věřili!) do života věčného?•¹⁾
A budtež dokonalí, jako i Otec váš dokonalý
jest?«²⁾

*Tedy v protestantství dle Luthra není ani
pravé víry, ani pravé naděje, ani pravé lásky
k Bohu i k bližním, ani ospravedlnění před
Bohem!*

A co tedy?

*Inu, jest to právě učení jeho, učení zcela
nové, jež on »svým evangeliem« nazval, kterýž
sám o sobě veřejně prohlásil: »Jsem původce roz-
brojů, arcikacíř, od Boha vzkříšený ďábel!«³⁾*

A tomuto do tenat zvete, pane podvodný
»preláte«! bezelstné duše katolické? Fúj! Jaký
pak za to máte žold, že napodobujete toho „prvého
reformatora“ z ráje?!

12. Směšné věru jest chvástání Vaše slovy
sv. Pavla ku Galatským (2., 20.), tak jakoby
tento opravdový apoštol národů, jenž přece ve-
směs života dle přikázání Božích řízeného u věřících
se domáhá, byl s vámi za jedno s tou „pcuhou“
vírou! Svatý apoštol tvrdí, jak z předcházejících
i následujících slov dohromady v souvislosti (!)
vysvítá: Kdybychom byli hříšníky proto, že ne-
zachováváme dále i tvrdých **čill obřadových**, (*cere-*
monialních) **předpisů Starého Zákona**, (!) kterak

¹⁾ Mat., 25., 46.

²⁾ Mat., 5., 48.

³⁾ „Ich bin ein Spaltungsmacher, ein Erzketzer,
ein vom Gott auferweckter Teufel!“ Luther, Tischred.
Eisl. f. 44 a.

bychom směli se nazývati *vykoupenci Kristovými*?! Kristus nás právě od předpisů starozákonných vysvobodil, an co v Zákonu Starém bylo o něm předobrazeno, skrze krvavou oběť svou naplnil, a tak na dále obřadní předpisy Zákona Starého bezpředmětnými a proto i neplatnými učinil!

Dí: »S Kristem ukřižován jsem,« t. j. *s ním jsem umřel i zákonu Mojžíšovu*. A od té doby tedy „*živť jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus*“ t. j. žiji zcela dle nauk Kristových, jenž velí, abychom i slovům jeho věřili, i také víru skutky dokazovali! A proto dím: „*živ jsem v těle, živ jsem u víře v Syna Božího, (a sice proto, poněvadž On) zamiloval mne a (z lásky ke mně) vydal sebe samého za mne!*“

Tedy zase jen komolení obřadních předpisů *starozákonných* s příkázáními *Zákona Nového* na pomatení prostých myslí — zase jen **švindl!!**

13. Co dle toho všeho souditi lze konečně o té celé „**víře dle učení evangelického**, (str. 18.), jež neznamená pouze za pravdu míti, co Bůh zjevil, nýbrž jest i pevným doufáním a — radostným odevzdáním srdce Bohu?“

Že i to jest vesměs **švindl!** Protestanté *nemají*, jak již řečeno, *ani* opravdové *víry* v Boha, když si z jeho slov vykrajují, jen co se jim zamlouvá; *nemají ani opravdové naděje*, poněvadž ta učí jen tolik a tak s jistotou od Boha očekávati, mnoholi a jak on slíbil; a proto i to do-

mnělé »radostné odevzdání srdce Bohu“, místo povinné lásky jest *pouhý sebeklam!*

Nebo kdyby si kdo *pevně do hlavy vzal*, že má v truhle milion, anebo že mu patří velké panství na Moravě: má již *proto* skutečně milion, a je bohatým velkostatkářem? A kterak Vy, učený pane „preláte!“ nazval byste člověka, jenž by se pro svou libou domněnku, anebo proto, že se mu v noci tak zdálo, již domníval, že skutečně jest milionářem a velkostatkářem, a té své domněnce by *srdce své celé radostně odevzdával?*!

Mám za to, že byste jemu sám řekl: To je jen *politování hodný — blázen!*

Nu, tak tedy naměřte jen tu svou chválenou »víru evangelickou« na tento loket, a porovnejte ji klidně se slovy Páně: »Chceš-li vejíti do života, *ostříhejž přikázání;*«¹⁾ a ovšem *všechna jak jsem apoštolům nakázal;*²⁾ neboť: „*Ne-přišel jsem zákona nebo proroků rušit, ale naplnit!*“³⁾

A pak porovnejte slova Páně i se slovy toho svého čistého Martina Luthra, řkoucího: „*Desa-tero jest stokou všech kacířství; Mojžíš je nej-horší kacíř, vyhoštěný a prokletý člověk!*“⁴⁾ A pak nám ještě jednou tu „víru evangelickou“ hodně vychvalujte, budete-li mítí ještě pak tolik smělosti před lidmi rozumnými, poctivě smýšlejícími!

My na to jen: Té víře spustlíka Luthera — *šach!*

¹⁾ Mat. 19., 17. ²⁾ Mat. 28., 20.

³⁾ Mat. 5., 17. ⁴⁾ Evers IV. 386., V. 508.

IV. O svátostech.

1. Z posavadních ukázek jest zajisté již patrné, jak ten zakuklený pan »doktor« a »prelát« umí Písmo svaté na oblouzení lidí natahovati, překrucovat; a že tedy málo víry zasluhuje. A proto se i při svátostech jeho jen nedlouho pozdržím.

Církev katolická, pod zvláštní ochranu Spasitele i Ducha svatého *až do skonání světa* postavená, a tedy před poblouzením u pravé víře bezpečně chráněná, neomylná, učí, že *jest svátostí sedm*; a sice: *křest, biřmování, svátost oltářní, pokání* (a ne pouhá zpověď, jež jest jen jednou částí pokání!), *pomazání nemocných* (jinak poslední pomazání, ježto tato svátost jen nemocným, a tedy již po jiných pomazáních, jakožto poslední se udílí); *svěcení kněžstva, a stav manželský*. A těchto sedm svátostí že jest jako sedm pramenů, z nichž se nám milosti Boží jediné *pro zásluhy Ježíše Krista* prýští, bychom za pomoci jich, spasení dojíti mohli.

2. I jest *právě tolik svátostí pro rozličné životní poměry vyznavačů Kristových třeba, aby jim cesta ku spasení umožněna byla.*

a)

Skrze **křest** nabýváme odpuštění všech hříchů (i zděděného po prarodících, i všech osobních hříchů, jestli kdo dospělý pokřtěn byl), a stáváme se dítkami Božími.

Kristus Pán ustanovil křest slovy, řečenými apoštolům: „Jdouce, učte vsecky národy, křtíce je ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého.“¹⁾

b)

Skrze **biřmování** (čili česky „*posilování*“) nabýváme v dospělejším věku od Ducha svatého síly, abychom přijatou víru svatou přese všechny pokušení i překážky slovem i životem statečně vyznávali.

Kterými právě slovy Spasitel této svátosti ustanovil, v Písmu svatém jasnými slovy jako o křtu vyznačeno není, poněvadž právě Spasitel apoštolům nenařídil: „Jdouce a *pište!*“ ale velel „Jdouce *učte!*“ a sice „učte zachovávat *všecko*, což jsem koli přikázal vám!“ Tedy učte i o tom, o čem poučoval jsem vás po mém vzkříšení, a jak „Duch svatý, Duch pravdy připomene vám, což jsem koli mluvil vám.“²⁾

Ale i v samém Písmu svatém se dočítáme, že sami *apoštolé Páně skutečně biřmovali*, což by zajisté bez jasného rozkazu Páně nikdy nebyli si dovolili! A Duch svatý k vymyšlenému a nepravému obřadu nikdy by na věřící nebyl sstoupil, jak přece o tom se dočítáme v tato slova: „Petr a Jan šli do Samaří, aby na pokřtěné vzkládali ruce, a jim *udělili Ducha svatého*“. A „když Pavel na ně (pokřtěné) vzkládal ruce, přišel na ně Duch svatý.“³⁾

¹⁾ Mat. 28, 19.

²⁾ Jan 14, 26.

³⁾ Sk. apošt. 8, 14—17.; 19. 6.

c)

I. Jako tělo potřebuje pokrmu i nápoje, aby živo bylo i prospívalo: tak potřebuje i duše pokrmu i nápoje duchovního. A tím jest Tělo a Krev Páně **v nejsvětější Svátosti oltářní.**

I ustanovil Spasitel tuto svátost při poslední večeři. Tehdy „vzal chleb a dobrořečil (čili modlil se a žehnal) i lámal učenníkům svým a řekl: Vezměte a jezte: **Totoť jest tělo mé.** A vzav kalich, díky činil, a dal jim řka: Píte z toho všickni; neboť to (co budete píti) **jest krev má Nového Zákona,** (ovšem ta sama), *kteráž za vás vylita bude na odpuštění hříchů.*“¹⁾

Takto v Písmě svatém vždy od počátku bylo! Ale poctivý pan „prelát“, aby mohl podepřítí své bludné učení, po patnácti stoletích po založení Církve svaté od Luthra vymyšlené, že „**s chlebem** přijímáme právě tělo, a **s vínem** pravou krev Ježíše Krista“ (str. 21.), slova Písma svatého **falšuje**, a tvrdí, že prý Spasitel řekl: „**Tento chléb jest** mé tělo; a **tento kalich jest** má krev!“

Ne tak, milý učený doktore! My si Písma svatého od Vás „*přečišťovati (!)*“ nedáme, ale držíme se do slova toho, co a jak Spasitel řekl! Řekl zajisté: „**Totoť**“, totiž to, co právě v ruce držím, což až dosud chlebem bylo, a dle zevnější podoby posud chlebem zdati by se vám mohlo, není více chlebem, ale *jest mé tělo.*

¹⁾ Mat. 26, 26.—28.

Já jakožto všemohoucí Bůh, jenž mohl v Káni galilejské z vody učiniti víno, proměnil jsem podstatu chleba, čili to, co chleb chlebem činí, v podstatu těla svého, zevnější podobu chleba ponechav. Proto: vezměte **toto**, ne sice „**s** chlebem“; ale „**chleb v tělo mé proměněny!**“

A podobně neřekl Spasitel, jak tvrdí falšovatel slov jeho: „*Tento kalich jest má krev!*“ ale „**Totoť jest krev má**“; čili: co v kalichu bylo posud vínem, a co dle zevnější podoby posud vínem zdáti se vám může, není více vínem! Já dle všemohoucí vůle své **proměnil jsem to v krev svou! Tu píte!** Jest to ta sama **krev, která za vás vylita bude** (při mém umučení) **na odpuštění hříchů!**

Tedy *ne s chlebem* zároveň, neboli v chlebu přijímáme tělo Páně; a *ne s vínem* přijímáme krev Páně: ale *samotné tělo* Páně, jen v *podobě chleba*, a *samotnou krev* Páně, jen v *podobě vína* přijímáme. Tak vždy učila neomylná Církev katolická, a učí posud, a musí učit, poněvadž nelze slov Páně — *bez rouhání změnit!*

II. A Církev katolická, pod zvláštní záštitu Božskou až do skonání světa postavená, aby zblouditi nemohla, učí dle slov Páně dále, že Spasitel ustanovil nejsvětější Svátost netoliko pro svaté přijímání, ale *také jakožto oběť Nového Zákona*, kterou by nám oběť svou krvavou na kříži ustavičně připomínal; a skrze kterou by nám ovoce oné krvavé oběti na kříži přivlastňoval. Neboť slav-

ňostně prohlásil: „**To číňte na mou památku!**“¹⁾ Což přece znamená: Jako mne jste viděli chléb a víno v tělo a krev mou proměnit, a tak se nebeskému Otci obětovati: právě tak číňte i vy na památku smrti mé; a chléb i víno v tělo a krev mou proměňujte!

A to se právě děje při **mši svaté**, jak tvrdí sv. Pavel: „*Nebo kolikrátkoli budete chléb tento (v tělo mé proměněný) jísti, a kalich (krví mou naplněný) píti: smrt Páně zvěstovati budete, dokavadž neprijde.*“²⁾ Tak bylo v Církvi *vždy věřeno*, jak o tom vydávají svědectví *všechny církve východní*, jež se byly záhy od Církve katolické odštěpily, ale posud úplně v souhlasu s ní věří, že Ježíš Kristus jest ve svátosti oltární i **přítomen i obětován!**

Rovněž bylo a jest ode všech jednotejně věřeno, že moc, chléb a víno v tělo a krev Kristovu proměňovati, odevzdal Spasitel nikoliv všem svým vyznavačům, ale *jen spolustolovníkům svým při poslední večeři*, totiž zvláště vyvoleným i posvěceným *apoštolům*, z nichž moc ta skrze svátost svěcení kněžstva přechází na řádné jich nástupce *biskupy a kněze*.

Není ale mezi obětí nekrvavou mše svaté a obětí krvavou na kříži podstatného rozdílu, protože při obojí jest týž obětující kněz a zároveň obětní dar, totiž *Kristus Pán sám! Jen ve způ-*

¹⁾ Luk. 22. 19.

²⁾ I. Kor. 11. 26.

sobu obětování jest rozdíl ten, že na kříži krev Páně skutečně rozlita byla — kdežto při mši svaté prolití to jen naznačeno jest, a sice zvláštními způsoby chleba a vína.

III. Zcela neprávem odvolává se zakuklený prelát k slovům sv. Pavla *k Židům 10, 14.*, že Kristus Pán „*jednou obětí učinil na věky dokonalými ty, kteříž posvěceni jsou*“; a dovozuje z toho, že prý nejsvětější svátost obětí více není. Nebo **zaměňuje zase pouze předobrazné oběti Zákona Starého**, o nichž ve slovích těch mluví sv. Pavel, **s obětí Zákona Nového**, o které mluví Spasitel, když praví o své krvi: **To jest krev má Zákona Nového**, kteráž za vás vylita bude na odpuštění hříchů.“

Starozákonné oběti, poukazující ku krvavé oběti Spasitelově, měly ovšem potud cenu, pokud projadřovali víru i naději v Mesiáše; ale samy sebou přestaly cenu býti, když tuto oběť na odpuštění hříchů Kristus Pán skutečně na oltáři kříže dokonal. Tak tedy skutečně „*jednou obětí učinil dokonalými ty, kteří posvěceni jsou, čili očištění tak, že k tomu svému posvěcení již žádných dalších obětí — starozákonných (!) více nepotřebují!*

Proto také svatý apoštol národů na jiném místě před vyznavači Kristovými s radostí se chlubí: „*Mámeť (my křesťané) oltář (čili oběť Kristovu v nejsvětější Svátosti), z něhož nemají moci jísti, kteří stánku slouží*“¹⁾ čili *židé!* O kterémžto *oltáři*

¹⁾ Žid. 13. 10.

zmiňuje se mimo jiné také sv. Hyppolit († asi **235.**) když píše: „*Denně se obětují Kristovo předražené tělo a krev na stole tajemném.*“

IV. Zposavadních slov o nejsvětější Svátosti vysvítá, že:

aa) Církev katolická, neomylná, vždy věrně tlumočila a tlumočí, a tlumočiti bude dle pravdy slova Spasitelova o nejsvětějším tom tajemství svaté víry ;

bb) že lutherané, nemajíce vůbec **žádných apoštolských kněží ani obětních oltářů, nemají ani nejsvětější Svátosti vůbec, ani s chlebem a s vínem, jak tvrdí, ani bez nich!!**

Ta jejich tak zvaná „*sv. večeře Páně*“ není ničím jiným, nežli *pouhým chlebem neproměněným a pouhým vínem neproměněným*, jakými nasytiti se může každý i bez pastora, doma nebo i v hostinci! Ať si se již při tom *domýšlejí*, čeho chtějí, třebaš že tak přijímají zavdavek na milion, nebo na veliké panství, aneb třebaš i na nebe! Kámen zůstane vždy kamenem, chléb chlebem, víno vínem — nemá-li kdo moci od **všemohoucího Boha**, aby z nich nadělal — převzácných drahokamů a pokladů!!

cc) Poněvadž nejsvětější Svátost jest nejen pokrmem a nápojem, ale i *obětí*, která má nám připomínati obět krvavou na kříži: proto při mši svaté třeba obou způsob, chleba i vína, aby prolití krve Páně naznačováno bylo. A proto také Spasil poprvé Sám *památku nastávající smrti své* s apoštoly při poslední večeři konaje, řekl:

„**Píte z toho všickni!**“¹⁾ Avšak tato slova nikterak neplatí všem křesťanům vůbec, nýbrž *jen apoštolům*, poněvadž *jen oni*, jakožto vyvolení duchovní pastýři lidu a kněžstvo Nového Zákona *přítomni byli*.²⁾

A je-li na pravdě, čeho zakuklený pan „prelát“ snad nepopírá, že Kristus Pán skutečně chléb v tělo své jakožto všemohoucí Bůh proměnití mohl a proměnil: toť zajisté neproměnil chléb v mrtvé své tělo, ale *ve živé!* Vždyť přece řekl: „*Totoť jest tělo mé, které se za vás vydá;*“³⁾ tedy to samé, které právě jako Bohočlověk měl, **živé**. A v tom živém těle byla i **živá krev**. Kdo tedy přijal a přijímá Tělo Páně být i jen pod způsobou čili v podobě chleba, nicméně přijímá celého Pána Ježíše, tak jak při poslední večeři byl: jakožto Boha i jakožto dokonalého člověka; s lidskou duší, a s lidským tělem, v němž byla a jest i živá lidská krev. A kdyby kdo přijímal toliko pod způsobou vína, nicméně přijímal by přece celého Pána Ježíše, jakožto Boha i jakožto člověka, s lidským tělem i s lidskou krví, poněvadž *živá krev*, jakou Spasitel podával při poslední večeři apoštolům svým, a jež měla později vylita býti na odpuštění hříchů, toliko v živém těle býti mohla a byla.⁴⁾

Jestliže tedy Církev katolická podává svaté přijímání z pravidla toliko pod jednou způsobou,

¹⁾ Mat. 26, 27.

²⁾ Mat. 26, 20.

³⁾ Luk. 22, 19.

⁴⁾ Mat. 27, 28; Luk. 22, 20.

nejedná nikterak proti sv. Písmu, žádného věřícího pranic nezkracuje, poněvadž nicméně podává mu celého Spasitele tak, jakým byl při poslední večeři. A velí-li kněžím, aby ku mši svaté brali chléb a víno, a *přijímali pod obojí*, činí tak proto, že by pod způsobou toliko jednou smrti Páně, při které všechna krev Páně byla prolita, nikterak nenaznačovali, a tedy opravdové oběti Nového Zakona **nekonali**! Přistupuje-li ale biskup nebo kněz k svatému přijímání mimo svou oběť mše svaté, přijímá taktéž jen pod jednou způsobou, jako každý nekněz!

Proč ale Církev podává z pravidla toliko pod způsobou chleba, má příčinu tu, že bojí se toho, aby se krev Páně nerozlila, anebo ve způsobách proměnitelného vína snadno nezkazila, a pak lehce i zneuctěna nebyla! I sami protestanté dávají v novější době opatrnosti Církve za pravdu také z toho důvodu, aby jeden člověk po druhém z téhož kalicha pije — *snad se nenakazil*! I žádají namnoze, aby jeden každý, kdo k té jejich „večeři Páně“ přistupuje, měl nejlépe — kalich svůj vlastní!

Ostatně Církev katolická na svatém přijímání pod způsobou toliko chleba tak nezdolně nestojí! Když povstali bludaři, kteří tvrdili, že víno jest od ďábla: ustanovila Církev, aby věřící svou pravou víru na jevo dávali tím, by i pod způsobou vína Spasitele přijímali! A když povstali u nás lidé, kteří tvrdili, že ku spasení jest přijímání pod obojí zapotřebí, a jinak s Církví za jedno býti

nechtěli, povolila jim Církev katolická přijímání pod obojí způsobou, načež oni pak nazývali se „*křesťané pod obojí*“ čili cizím slovem „*utrakvisté*“ nebo i „*kališníci*“.

dd) Poněvadž Spasitel o sobě praví: „Jáť jsem chléb, jenž s nebe sstoupil . . .“ a „tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj“ :¹⁾ proto jej ve svatostní podobě jeho svrchovanou měrou. *jak se na Bohočlověka v pravdě sluší, uctíváme*, čili *se mu klaníme*, a tak i zevnitř vnitřní víru v něho, v této tajemné Svátosti skrytého, vyznáváme. Tak činíme třebas o slavnosti Božího Těla, při výstavech nejsvětější Svátosti, o slavnostech ku počtě Božského láskyplného Srdce Páně a podobně.

Že lutheráni své tak zvané večeři Páně podobné úcty neprokazují, zcela správně činí, poněvadž by počtu svou neprokazovali Bohu, — *ale jen chlebu a vínu!* —

d)

Poněvadž jsme následkem hříchu prvotního od přirozenosti k zlému naklonění, v předsevzetích vrtkaví, nestálí, slabí i křehcí, a tedy často i po křtu svatém ve mnohém klesáme všickni,²⁾ ba mnohdy i hluboce klesáme: ustanovil nám Spasitel **svátost pokání**, abychom mohli skrze ni vždy znova zase povstati, s Bohem se smířiti, a zase na jeho otcovské lásce podílu míti,

¹⁾ Jan 6., 51.—56.

²⁾ Jak. 3., 2.

Po svém z mrtvých vstání ukázal se *apostolům*, dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterým zadržíte, zadržány jsou.“¹⁾ — Kterýmižto slovy *nařídili vyznávání se z hříchů čili zpověď*, ježto by jinak plnomocníci jeho musili odpouštěti zcela libovolně a nemoudře, když by seznati nemohli, komu hříchy odpustiti a komu je zadržeti mají! Pastorům, jakožto pouhým nekněžím, ovšem nikdo svého vnitra otvírati nemusí!

e)

Nejzávažnější dobou života našeho jest doba odchodu z něho, smrt, při které rozhodne se osud náš pro celou věčnost! *Věčně šťastný* — nebo *věčně nešťastný*!

Pro tuto nejzávažnější dobu, kdy hrůzy smrti na člověka doléhají, a kdy snad pro předchozí zmrhaný život zoufalství se oň pokouší, ustanovil Spasitel ve svém neskonalém milosrdenství k nám svátost **svatého pomazání nemocných** čili posledního pomazání.

Ustanovení této svátosti jasně plyne ze slov jeho apoštola: „Stůně-li kdo z vás, uveď (k sobě) kněží Církve, a (ti) ať se nad ním modlí, mažíce jej olejem ve jménu (čili *z rozkazu*) Páně. A modlitba víry uzdraví nemocného, a polehčíť jemu Pán, a jestliže jest v hříších, budou mu odpuštěny“²⁾

¹⁾ Jan 20., 22., 23.

²⁾ Jak. 5., 14., 15.

Lutheráni nemajíce kněží, nemají ani pomazání nemocných od nich, ani slíbených pomocí *pro hodinku smrti*. Ubozí! —

f)

Pro dva zvláště těžké stavy ustanovil Kristus Pán ještě dvě svátosti, aby ti, kteří v nich žijí, bohubíbě povinnosti svého stavu konati a jednou na soudu Božím snáze obstáti mohli. Ty dva stavy jsou: stav kněžský a stav manželský. A pro ty ustanovil Spasitel i zvláštní prameny milosti svých ve svátostech **svěcení kněžstva a stavu manželského**.

Spasitel vyvolil si sám první zástupce své, když byl před tím po celou noc na modlitbách trval. Ty zvláštními plnomocemi obdařil, a Petra hlavou jich učinil.

Apoštolové pak světili nástupce své skrze modlitby a skládání rukou; a ti zase nástupce své; a tak se děje až na nynější den. Každý biskup katolický může dokázati původ své moci od apoštolů; a každý podržený biskupu kněz a pomocník biskupův má svou moc apoštolskou od některého apoštolského biskupa. A těm všem platí slova apoštola národů: „Napomínám tebe, abys opět vzbudil milost Boží, kteráž jest v tobě skrze skládání rukou mých.“¹⁾

Luther ovšem celý stav kněžský zavrhl; ale sám, odpadlý kněz a mnich(!), neostýchal se „**vysvětití**“ (!) přítele svého Amsdorfa, ovšem

¹⁾ II. Tim. 1., 6.

pro ošálení lidu (!) a hned na biskupa (!) v Naumburgu! — Ó, ty veliký “proroku Boží(?)” Luthre!

g)

Stav manželský ustanoven byl ovšem již v ráji; ale Kristus Pán jej *mezi křestany* na *svátost* povýšil, milostmi svými obdařil, návštěvou svou v Kani Galilejské poctil, a nerozlučitelným svazkem učinil, řka: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“¹⁾ A „každý, kdo propouští manželku svou a jinou pojímá, *cizoloží*; a kdo pojímá propuštěnou od muže, *cizoloží*.“²⁾ A proto praví i svatý Pavel: „*Tajemství toto* (manželství) *veliké jest, ale já pravím: v Kristu a v Církvi!*“³⁾

Luther sám sňatek manželský hanebně znečil, an čistotou až do smrti Bohu jsa zavázaný, přece ve sňatek (ovšem neplatný) a k tomu ještě se sběhlou jeptiškou vstoupil; manželství za věc docela světskou („weltliche Hantierung“) prohlásil; i cizoložstvím se provinil; lantkraběti Filipu Hessenskému dvě ženy současně míti dovolil atd. A jeho učenníci beze všeho studu manželství ruší a v nové sňatky vstupují, a tak podle toho — přečištěného evangelia, jen vše *dle bible* — totiž *té Lutherovy!* —

3. Tak tedy jen pomalu, milý zakuklený »preláte«, s tím svým tvrzením (str. 22), že „**Církev katolická si pět svátostí přidělala!**“

¹⁾ Mat. 19., 6.

²⁾ Luk. 16., 18.

³⁾ Efes. 5., 32.

Má jich sedm, a všechny jsou od Krista Pána ustanoveny; všechny od samých svatých apoštolů na nás dochovány; a byl ne jednomu každému jednotlivci všechny, tož přece Církvi celé pro rozličné poměry jejich vyznavačů potřebny a milostmi Božími opatřeny.

Ale „evangelíci“ *pěti svátostmi dle Luthe-
ra vůbec pohrdli; a šestá, ta jich „svatá večeře
Páně“ vůbec žádnou svátostí není!*

Zbývá jim tedy jen křest, který v případě potřeby může platně udělit každý člověk, i nekřesťan, a proto i ten jich pastor, jen když ten, kdo křtí chce,

aa) má úmysl křest vykonati právě tak, jak Kristus Pán velel;

bb) na člověka, kterého křtí, *leje přiro-
zenou vodu*; a

cc) při lití vody současně říká slova: „Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“

Poněvadž ale za našich dob přemnozí pa-
stoři dle příkladu a vzoru Luthrova

aa) v Krista Pána jakožto Syna Božího více *nevěří*;

bb) na člověka, jehož by křtíti měli, ne vodu přirozenou, ale třebas nějakou voňavku lijí, aby to bylo noblesnější a více to vyneslo! a

cc) při lití vody mnohdy ani řádu prede-
psaného *nezachovávají*. jest křest od mnohých pa-
storů *vůbec neplatný*, aneb aspoň *pochybný*,
tak že ti ubozí také — křesťané „evangelíci“

posléze ze sedmi, od Krista Pána ustanovených, svátostí nemají opravdu — *ani jediné!*

Tam to tedy s tím vyčištěným evangeliem dopracovali! A kterak jinak, když jdou za tím mistrem Luthrem, který učil: „*Nechte každého věřit, co sám chce!*“ „*Křest nikomu nepomáhá! a nemá se nikomu udíleti!*“¹⁾ A „Desatero přikázání Božích jest nepotřebno a neužitečno ku spasení!“²⁾

Dle toho to také v tom „evangelickém Římě“ totiž v *Berlíně* vypadá! Běhá tam již na 100.000 lidí, kteří se nazývají „evangelíci“, a nejsou ani pokřtěni! Ve Švýcařích děje se podobně! Tedy *nové pohanství čili křesťanství — bez Krista!!* Tedy jen — *šach* Lutherovi a tomu jeho „prelátovi!“

V. O kněžích a Písmu svatém.

1. *Lutherán*: Vy katolíci rozeznáváte církve *učící*, totiž biskupy s papežem v čele, a církve *slyšící* čili poslouchající, totiž prosté věřící. Tak ale „*udržuje se lid v nesamostatnosti a služebnické odvislosti od kněží.*“

Katolík: Dle pravdy rozeznáváme v Církvi část učící, a jinou slyšící, a sice proto, poněvadž přemoudrý Spasitel sám tak ustanovil, aby v Církvi jeho byli vůdcové a vedení, když řekl *apostolům*:

¹⁾ Luther. Babyl. Gefang. 2., 7b.

²⁾ Luther. Tischr. Aurif. 178.

„Kdo vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá!“¹⁾

Také nikde v Písmu svatém není, že by měl kdo býti samostatným i proti Bohu(!), jako by mu byl roveň! Bohu vyrovnati se chtěl dle návodu ďábla první člověk;²⁾ ale špatně to dopadlo pro něho i pro nás! Ve věcech světských ať jen jest člověk samostatný, komu tak lze; ale ve věcech duchovních podržení jsme kněžím, tito biskupům, a všichni dědici sv. Petra. Poslouchajíce ale kněží ve věcech duchovních „*rozumnou službou*“,“³⁾ posloucháme i Spasitele, ne jako nějakí otroci, ale jako jeho *upřímné děti*, jež v slovích kněze ctí vůli toho, jenž je svými viditelnými náměstky učinil.

2. *Lut.*: Ale což nepraví sám sv. Petr, že „dle vůle *Boží*“, *všichni* členové církve jsou *národ svatý* a **královské kněžstvo**? (I. Petr 2., 9.)

Katol.: Ovšem mluví sv. Petr o královském kněžstvu; ale bez hříchu nelze slov těch ze souvislosti s ostatními slovy *vytrhnouti*, a **smysl jich překrucovati!!**

Smysl uvedené druhé kapitoly jest *ve své celosti* tento: Kníže apoštolů napomíná věřících *ze židovstva* ku křesťanství se obrátivších, aby v hrozícím tehdy pronásledování od ukrutného

¹⁾ Luk. 10., 16.

²⁾ I. Mojž. 3., 5.

³⁾ Řím. 12., 1.

císaře Nerona Kristu Pánu věrnost zachovali, po-
něvadž víra jich jest pravá, skrze proroky napřed
oznámená; a *důstojnost* jich skrze tu víru, že jest
nade všechny důstojnosti světské vyvýšená, tak
že třeba jest, aby nevinným a obětovným životem
této důstojnosti činili se hodnými.

Ve smyslu tom píše doslovně (verš 4.): „*Ku kte-
rémužto (Kristu Pánu) přistupujice (jakožto) ku ka-
mení (základnímu) živému, od lidí (zlých) zajisté
zavrženému, ale od Boha vyvolenému a poctěnému,
i vy, jako kamení živé, vzdělávejte se na něm*
(totiž na Kristu, jakožto základním kamenu —
jak učí také sv. Pavel I. Kor. 3., 16.) *v dům
duchovní (oproti hmotnému, mrtvému chrámu
jerusalemskému!) v kněžstvo svaté (zase ve
smyslu duchovním; totiž jakožto zvláštní spo-
lečnost, jež podobně, jako kněžstvo, jest Bohu
zvláště zasvěcena, aby členové její — oproti
starozákonnému kněžstvu židovskému (!) —
Bohu jakožto praví jeho služebníci a ctitelé
„v duchu a v pravdě sloužili; a sice) k obě-
tování (duchovních) obětí (jakými jsou modlitby,
zapírání sebe, ctnostný život a všelike dobré
skutky, jak o nich poučuje sv. Pavel Řím. 12.,
1.; Žid. 13., 15. — které ale Luther bezbožně
zavrh!) příjemných Bohu skrze Ježíše Krista,
(verš 5.; totiž pouze ve spojení s obětí Ježíše
Krista, pro zásluhy jeho, jimiž se ničeho ne-
ujímá; u víře v něho (!) jsou tyto duchovní oběti
Bohu příjemné, ano příjemnější nežli oběti staro-
zákonné, sestávající z volů, kozlů a jiných zvířat.)*

A dále dí sv. Petr (verš 9.): „*Vý* (jste) *rod vyvolený, královské kněžstvo*“ (t. j. vy jste králové i kněží, a sice opět jen **ve smyslu duchovním!** **Králové** zajisté proto, že z milosti Boží nadáni jste mocí i silou, abyste *panovali* nad žádostmi svými i nad hříchem; a **kněží** proto, že z milosti Boží máte obětovati oběti *duchovní*, jak praví verš pátý!) (Jste) „**národ svatý**“ — čili *Bohu zasvěcený*, v Zákonu Novém, jako byl vyvoleným národem v Zákonu Starém lid židovský. V Zákonu Starém nazval ale Bůh (II. Mojž. 19., 6.) lid svůj vyvolený „**království kněžské a národ svatý**“, pokud poslouchal zákona jeho; a sv. Petr totéž tvrdí o vyvoleném národu *Zákona Nového!*

3. Ze slov sv. Petra, jak jim v souvislosti rozuměti třeba, nikterak tedy nevysvítá, že by byl Kristus Pán každého svého věřícího učinil již hned *králem (!)* a *knězem, (!)* tak že by ani králů světských, ani vladařů duchovních poslouchati nemusel! Vždyť v téže kapitole v. 18. napomíná již sv. Petr: „*Služebníci* (tedy ne „samostatní!“ a „svobodní!“) **poddání buďte** ve vši bázni pánům, netoliko dobrým a mírným, ale také nevhodným!“

A níže v. 35. praví: „*Byli jste jako ovce bloudící*; (uvěřivše v Ježíše Krista) *obrácení jste k pastýři a biskupu* (čili ochránci, opatřiteli) duší!“

A sv. Pavel, kníže apoštolů, praví představeným, starším čili kněžím a biskupům věřících: „**Buďtež bedliví** sebe i všeho stáda, v němž Duch

svatý ustanovil vás biskupy, abyste spravovali církev Boží, kteréž dobyl svou krví!¹⁾

4. *Luth.*: Však naši kazatelé zvěstují nám poselství na místě Kristově, a jsou „šafáři“ tajemství Božích — tak má o nich každý smýšleti. (II. Kor. 5., 20; I. Kor. 4.)

Katol.: Sv. Pavel nemluvil o pastorech lutheranských, za patnáct set let po něm povstalých, kteří sami v žádné svěcení vůbec nevěří, a tedy ani žádného nemají, a od nekneží ničím se nerozeznávají! Ale praví o sobě a spoluapoštolech svých, řádně posvěcených: „Na místě Kristově poselství (jeho) konáme, jakoby Bůh skrze nás napomínal.“²⁾ Pastoři Lutherovi hlasají ale jen to jeho, od něho vymyšlené „nové“ evangelium, ne na místě Krista, ale na místě — bludaře i kacíře Luthra!

A proto také platí *ne o pastorech*, ale jen o řádných apoštolích slovo apoštola národů: „Tak o nás smýšlej člověk, jako o služebnících Kristových, a rozdavačích (a ne šafářích!) tajemství Božích!“³⁾

5. *Luth.*: Máte úchyvky od pravé víry, jež pocházejí z ustanovení papežských. Papež není ale neomylný. Učení o papežské neomylnosti jest teprve od 18. července 1870.

Katol.: Učení Církve katolické založena jsou vesměs ve slovu Božím buď psaném v Písmu

¹⁾ Sk., ap. 20, 28.

²⁾ II. kor. 5., 20.

³⁾ I. Kor. 4, 4.

svatém čili *bibli*, anebo na nás dochovaném *v tradici* čili v posvátném ústním učení svatých apoštolů. Papež jest z ustanovení Krista Pána *neomylným* jeho vykladačem. Kdyby Církev na sv. Petru vzdělaná mohla v blud upadnouti, byla by přemožena od bran či mocností pekelných, od lháře od počátku, od ďábla! A Kristus Pán nebyl by slovu svému dostál, když Církvi své slíbil pomoc svou i pomoc Ducha svatého — *až do skonání světa!* (Mat. 28., 20; Jan 14, 16, 17.)

V každém řádném státě musí býti jistý úřad, jenž v poslední instanci o sporné věci rozhoduje, od kteréhožto rozhodnutí není dalšího odvolání. A tak jest i v Církvi Páně, jež jest královstvím Božím na zemi. Nejvyšším rozhodcem jest papež, a ne teprve od roku 1870, nýbrž již *od dob samého Petra!*

Nebo když stal se spor mezi křesťany ze židovství uvěřivšími, a mezi oněmi z pohanstva příšlymi, zdali židovská obřízka i pro křesťany platiti má, sešel se *první sněm církevní do Jerusalema*, jenž se o té věci za předsednictví sv. Petra napřed radil, a pak prohlásil: „Vidělo se zajisté Duchu svatému i nám, žádného více na vás břemene neukládati.“¹⁾

I ve všech pozdějších stoletích vždy stolice římská *o věcech pravé víry a bohulibých mravů* právoplatně v poslední instanci rozhodovala, a vždy platno bylo: „*Roma locuta est, res decisa est*“,

¹⁾ Skuk. ap. 15., 28.

t. j. *Řím promluvil, a tím věc jest (konečně) vyřízena!*

Když povstali bludaři proti některému učení Církve katolické, tu ona *určitými slovy* prohlásila, jak spornému učení správně rozuměno býti má, čili prohlásila — jak říkají — *dogma* o tom sporném učení. A tak bylo i o neomylnosti papežově.

Víra v neomylnost papeže, jakožto hlavy jediné pravé Církve Páně, vždy v Církvi hlásána byla; ale teprve r. 1870 učení to určitými, přesnými slovy *jakožto dogma*, na němž ničeho změněno býti nesmí, bylo proti popíračům vyloženo.

6. *Luther.*: Slova Kristova: „Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou“ znamenají, že ne *na osobě* Petrově vzdělána jest církev, ale *na víře* v Krista, kterou Petr vyznal, řka: „Ty jsi Kristus, (ten!) Syn Boha živého!“

Katol.: Zase slova Páně **lehkomyslně překrucuješ!** Spasitel pochválil sice vyznání Petrovo; ale na tom jeho *vyznání* nezaložil Církev svou, nýbrž na jeho *osobě*, což přece jasně vysvítá ze slov jeho. lutherány posud nepřekroucených! Spasitel prohlásil slavnostně: „Jáť pravím **tobě**, že **ty jsi Petr** (česky skála), **na té skále** (tedy na tvé **osobě**, a ne na tvé víře! ale ovšem pro tvou nezdolnou víru v mé poslání Božské!) **vzdělám Církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou!**¹⁾

¹⁾ Mat. 16., 18.

7. *Luther.*: Ale vždyť i svatý Pavel píše (Řím 15., 4.) „*Cožkoli napsáno jest, k našemu naučení napsáno jest*“; a proto řeči Kristovy platí všem, a ne snad jen jednomu člověku na světě, papeži!

Katol.: Ovšem že všechna naučení jsou napsána pro naučení všech! Ale — není zajisté jeden každý tak způsobilý, aby si naučení ta správně dle vůle Boží vyložil! To přece i sami protestanti uznávají. Nebo *proč poslouchají pastora nebo kazatele*, když by jeden každý mohl se poučiti sám?!

Církev dle zřízení Páně učí, že Kristus Pán ustanovil zvláštní řád takových, kterým velel, mrtvé slovo Písma živým slovem vykládati, řka: „*Idouce, uče všechny národy*, o uče je zachovávat *všecko*, co jsem koli přikázal vám!“ A všechny tyto učitele pravé víry své že postavil pod vrchní dozor sv. Petra a jeho nástupců slovy: „Ty jsi Petr (skála), a na té skále vzdělám Církev svou!“ *Tobě*, (tedy tvé osobě, a ne tvé víře!) dám *klíče království nebeského* (abys mohl do nebe vpouštět, anebo i cesty uzavírat!) A *což bys koli svázal* (čili nařídil, zákonem učinil) na zemi, *bude svázáno* (čili platno) i na nebi; a *což bys koli rozvázal* (čili uvolnil, usnadnil věřícím) na zemi, *bude rozvázáno i na nebi*“ (jako bych já sám bych rozvázal anebo svázal!)¹⁾ „*Pasiž* (čili spravuj)

¹⁾ Mat. 16., 18—19.

beránky mé . . . pasiž ovce mé“ (čili stado celé, biskupy, kněze i obyčejné věřící.)¹⁾

A abys úkolu svému vznešenému dostáti mohl, vymohl jsem ti zvláštní ochranu nebes; nebo „*prosil jsem za tebe*, aby nezhynula víra tvá, a ty někdy, obratě se (totiž po svém pádu u Kaifáše!), **potvrzuj bratři svých!**“²⁾

8. *Luther.*: Každý křesťan má býti Petrem takovým, Krista vyznávajícím; ale ne Petrem, o němž řekl Kristus: „*Jdi za mnou satane!*“

Katol.: Každý křesťan má věřiti Kristu Pánu z plna srdce, jako Petr; ošem! a sice **všecko**, jak Kristus Pán velel apoštolům, aby učili! *A není nikomu na světě dovoleno, čeho si dovoluji protestanté, vybíratí si z bible jen to, co se jim zamlouvá*, a vykládati si tak, aby poslušnost Bohu *povinná* nikde a pranic netlačila! A za *náčelníky* Církve Paně nejsou povoláni všichni, nýbrž volán byl z apoštolů toliko *Petr*; a náčelníkem i hlavou Církve jest *jen zákonitý dědic jeho!*

Pokud Spasitel ještě dílo vykoupení lidského na kříži nedokončil, a apoštolům ještě Ducha svatého neseslal, jenž by je „naučil všem věcem, a připomenul jim všecko, cožkoliv Pán Ježíš mluvil jim;“³⁾ nebylo jim ještě známo tajemství svatého utrpení jeho. A proto když Spasitel je na ně připravití se snažil, Petr hoře horlivostí pro čest Mistra svého, jal se mu domlouvati, řka: „Odstup

¹⁾ Jan 21., 15, 17.

²⁾ Luk. 22., 32.

³⁾ Jan 14., 26.

to od tebe, Pane! Nestane se tobě toho,“ abys musel býti zabit! A tehdy řekl mu Spasitel: „*Jdi za mnou*“ (čili odstup ode mne) „**satane**“ (česky „pokušiteli!“ *se svým pokušením, abych se za kleslé lidstvo neobětoval!*) „*Nebo nechápeš (ještě nyní) těch věcí, které jsou Boží,*“¹⁾ (totiž že vůlí Otce mého jest, abych za spásu lidí trpěl!)

9. *Luther.*: Ale „z dějin víme, že mnozí papežové byli církvi Páně ku pohoršení, a ne ku vzdělání.“

Katol.: To jest bohužel pravda. Avšak chybil-li kdo z nich v **mravech svých vlastních** skutečně, ať si to spraví jen s Bohem sám! To věru **víře svatě nevadí!** V té **zajisté dle zvláštního vedení Božího nepochybil nikdo z nich!**

Smí kdo rozkazy krále pohrdati, proto, že se který snad *mravně provinil*? Není nám za jedno, jest-li nám panovník poslal nějaký dar anebo vzácné vyznamenání po hodnostáři, jenž jest mravně vzorným, anebo i snad *důvěry jeho nehodným*?! *Hledíme vždy na dárce*, a ne tak na toho, kdo nám daru odevzdává!

Avšak ani svätý Petr ani žádný jeho právní nástupce neudílel milostí *svých*, ale všichni udíleli jen z *milostí od Boha* ku rozdávání jim svěřených! A proto, kdyby některý papež, anebo biskup, anebo kněz i opravdu nebyl ve svém životě bez úhony, čehož ovšem pro spásu slabých duší velice želeť jest, vždy platí slova sv. papeže Lva,

¹⁾ Mat. 16., 22., 23.

že „**důstojnost sv. Petra ani v nehodném nástupci jeho ztracena nebývá!**“

A podobně neztrácí se ani důstojnost apoštolů v zákonitých nástupcích jejich! My katolíci nevyznáváme, že hříchy kněží nebo biskupů, pokud skutečné a **ne vylhané jsou!!** — jsou pravidlem našeho života; ale vyznáváme že jim jest **svatá víra, kterou oni od Krista Pána přijali a hlásají!** Kdežto Vy lutheráni přiznáváte se k evangeliu zcela novému, jež mistr Váš **Luther sám evangeliem svým a novým** nazval!

My se řídíme příklady Spasitele i věrných svatých jeho; ale Vy máte za vzor zpustlíka, křivopřísežníka, zoufalce Martina Luthra!

My katolíci pijeme od Spasitele vodu, jež jest *studnicí vody skákající do života věčného,*¹⁾ ať nám přitéká rourami zlatými, nebo stříbrnými, nebo křehkými skleněnými, anebo i hliněnými; to jest: ať nám svaté učení Páně sdělují dědici svatých apoštolů svatí, nebo méně dokonalí, anebo křehkostem lidským valně podléhající. Ale lutheráni pijou vodu milosti Boží zcela zkalenou od nemravného zakladatele vyznání svého, Mart. Luthra!

10. *Luther.: Církev katolická zraňuje nekněze z čtení bible.*

Katol.: To jest stálá výčitka protestantů, Církvi katolické činěná, jež tisíckrát vyvrácená, tisíckrát znova bývá ohřívána!

¹⁾ Jan 4., 14.

Že příkladně Církev katolická v Čechách čtení bible nikterak nezakazuje, o tom můžeš se přesvědčiti velmi snadno sám. Dopiš si k nejdůstojnější knížecí arcibiskupské konsistoři v Praze, že posíláš si peníze na *tisíc výtisků bible*, vydané nákladem Dědictví sv. Jana, a jsem jist, že v nejkratší době bude žádosti tvé beze všech námitek vyhověno! A v jiných zemích, a u jiných větších národů katolických na celé zeměkouli děje se podobně! Dodávám, že v Praze pracuje se právě ještě na laciném kapesním vydání Nového Zákona, aby si ho tedy mohl každý i snadno pořídit, i ho pohodlně s sebou nositi!

Ale čeho Církev katolická vždy žádá, a *žádati musí*, *pokud jí na čistotě pravé, svaté víry záležitosti bude*, aby věřící čítali jen v biblích takových, jež jsou *od příslušných biskupů řádně prohlédnuty i pověřeny*, že se při nich nevloudil koukol lži do pšenice pravdy; a jež pro zamezení poblouzení u pravé víře, zároveň opatřeny jsou na patřičných místech, jež by pro temnější obsah snadno bludně vykládány býti mohly, *spolehlivými, pravověrnými výklady* v poznámkách. Proto zrazuje Církev od čtení biblí, *od protestantů vydaných*, poněvadž bývají na přemnohých místech *zfalšovány*, a bez správných výkladů vydávány, aby bludným jich učením spíše nasvědčovali se zdály!

Známo jest o Martinu Lutherovi, že když nějaké nové učení vymyslel, pak hledal v bibli temná místa. o něž by to učení své opřel!

A když nemohl snadno z pravé bible, kterou byl přece *od Církve katolické přijal*, nějakého učení dokázati, bibli překladem zfalšoval, nebo do slov Páně něco přidal (Řím. 3., 28.), nebo z nich něco vypustil, jak se mu právě hodilo. Tuto pak „svou“ bibli, *asi na 5000 místech porušenou*, kázal vyzna-vačům svým čítati, a lživě se chlubil, že teprve on „bibli zpod lavice vyzvedl, a lidu do rukou dal!“

Jak málo pravdy na tomto jeho chvastu jest, vysvítá z toho, že již před ním byla *celá řada překladů bible v jazyku německém tiskem vydána a v lidu rozšířena*; dále, že ten jeho překlad Nového Zákona, na němž prý ve svém úkrytu na Wartburgu pracoval, jest jen zfalšovaným prepisem překladu, který byl učinil *katolický učenec Mikuláš z Lyry*; a konečně že i tato Lutherova bible nevyšla, pokud byl Luther na Wartburgu, anebo brzo potom: nýbrž teprve o třinácte let později, a pak ještě jen za pomoci jistého Kreuzigera! Zamilovaný Luther, jenž dle vlastního doznání ve svém úkrytu na Wartburgu „hořel ve velikých plamenech svého nezkroceného těla: **vilností, leností i ospalostí**“, a při tom trapien byl i **obtěžemi francouzské nemoce**,¹⁾ měl tehdy na starosti něco zcela jiného, nežli vydání *správného překladu Písma svatého na jazyk německý*!!

11. Jak dobře činí Církev katolická, že ze *čtení podezřelých a zfalšovaných biblí protestant-*

¹⁾ Srov. De Wette 2., 22.; Denifle I. 91., 814.; Janssen II. 78., 79.

ských své milé vyznavače mateřsky moudře zráží, vysvítá tak jen pro příklad z následující události: Jistá stará miznámá paní čítala ráda v bibli králické den co den. Jednou o svátku marianském přišedši z kázání rozdurděná, vyhledala si svou bibli a řekla: „Co to ten kněz dnes pořád opakoval, že Matka Spasitele měla jen tohoto Syna? a že i po porodu svém zůstala pannou? Tuhle přece stojí (Mat. 12., 46.): „Když on (Spasitel) ještě mluvil k zástupům, aj matka jeho a *bratři* stáli venku, žádající s ním mluvit!“ Jak může kněz mluvit proti bibli, jež tvrdí, že Pán Ježíš měl bratry? Maria nezůstala tedy Pannou; ale měla mimo Pána Ježíše ještě více dětí!“

Katolík jeden, lépe v Písmu sv. zběhlý, nežli ona paní, řekl jí: „Milá paní! Když nechcete ze čtení bible úrazu míti, musíte čísti z bible, od našeho nejdůstojnějšího biskupa, nástupce sv. apoštolů, doporučené a řádnými vysvětlivkami opatřené, a ne z nespolehlivé, mnohdy zfalšované bible, od protestantů vydané. V bibli, katolíkům ku čtení řádně doporučené, byla byste ale dole pod čarou našla poznámku, že slovem „bratři“ v Písmu sv. nerozumějí se jen skuteční bratři, tak jako u nás: nýbrž že i „*všichni příbuzní*“, kteří do jedné rodiny náleželi, jmenovali se obecným jménem (ne vždy bratrance, sestřenice, strýci, tety atd.) ale „**bratři a sestry!**“ Dle toho měl i Pán Ježíš, jakožto člověk své „*bratry*“, *totiž příbuzné, bratrance i strýce atd.*, poněvadž panenská Matka jeho měla příbuzné! a ty měly děti. Tak podobně řekl

na příklad i Abraham, synu bratra svého Arana, tedy *synovci* svému Lotovi: „Prosím, ať není sváru mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými nebo **bratři** (t. j. pokrevní příbuzní) jsme!“¹⁾

12. Církev katolická tedy nikterak ze čtení bible nezráží, ale moudře zráží jen ze čtení neopatrného, aby její věřící v pravé víře zvikláni nebyli!

Lží jest, co Luther tvrdil, že bibli rozuměti může i malé dítě! Kdyby tomu bylo tak, nebylo by povstalo *na tisíce protestantských sekt, jež všechny na bibli se odvolávají*, a z nichž každá jí lépe rozuměti chce! Ba protestanté tím svým volným vykládáním Písma přivedli to již tak daleko, že víru v Božské poslání Ježíše Krista vůbec zavrhlí; a že z tak zvané církve lutheranské *již jen střepiny zbývají* — jimiž by nás nyní lutheráni rádi pro větší slávu — Prušáků (!) a ve svém zájmu obdařili!

Sám jich proslavený učenec Bako de Verulam doznal již před mnohými lety, že v „čem protestanté vůbec ještě se shodují, není více, než co by se dalo napsati na nehet jednoho prstu; a to jediné jest: „**Odpor proti katolické Církvi!!**“

Ve všem ostatním jde každý za svou hlavou, a svou vlastní cestou — jež ale ovšem není tou pravou, ku Kristu vedoucí, poněvadž Spasitel založil na vedení naše Církev jedinkou, a to ka-

¹⁾ I. Mojž. 13., 8.

tolickou, a tu zbudoval na skále Petrově! Kdo nestojí na skále Petrově, není v té pravé Církvi Páně!

Kdyby na pravdě bylo, že Duch svatý jednoho každého jednotlivého učenníka(!) uvádí ve všelikou pravdu (co chvástá „prelát“ na str. 25.), což přece Spasitel slíbil toliko — *sboru apoštolů za vedení ustanoveného jich představeného Petra* (Jan 16., 13.): muselo by býti tolik Duchů svatých, kolik jest odchýlných učení protestantských — tedy na tisíce!! Kterak by to ale vypadalo s tou pravdomluvností té třetí Božské osoby Ducha svatého?!

13. Věří-li ale protestanté přece, že Duch svatý odchýlil se od Církve katolické, kterého jí Spasitel slíbil až do skonání světa; a že na pravdě jsou učení, nikým nepověřená, jakých jim zanechali mravní zpustlík Luther; anebo často nauky své přešívající spřeženec Lutherův Melanchthon, jemuž Luther z „přátelství“ při pitkách i korbelem natloukl (!); anebo Církve neposlušný, chorobně ctižádnostivý Jan Hus a umínění nohsledové jich, kteří ničím, pranicím neprokázali, že je Bůh povolal, aby učení Církve jeho na úkor pravdy a na hříšné uvolnění mravů předělávali: jest to jejich věcí, jak se jednou s Bohem pravdomluvným a ve svých slibech věrným vypořádají! My katolíci, stojíce pevně na skále Petrově, té jejich domnělé „svobody“ (?) vlastně „nevázanosti!“ nikterak jim nezávidíme, poněvadž ona z daleka čpí čertovinou, čili návodem tohoto prvního

reformátora slov Božích v ráji, jenž zakáz Hospodinův: „Nejezte se stromu, z kterého jísti jsem vám zapověděl; sice za trest smrti zemřete“ „zreformoval“ ve slova: „Jen jezte! Nezemřete — ale vyrovnáte se Bohu, budete sami jako bohové!!“

Ó jak hluboce ponížení byli neposlušní prarodiče i s celým nesčíslným potomstvem za pýchu i svévolnost svou! A jak málo podobali se „bohům“! Nemá vypravování to býti — výstrahou všem, kdož Boha a jeho slovo „reformovati“ se snaží dle hlavy své, dle kratinkého, zatemněného rozumu svého?!

Tedy jen — šach té bibli protestantské!

VI. O svatých.

1. Lutheran: Katolíci jsou modláři, poněvadž se klaní svatým, zvláště Matce Kristově. Všude jí uctívají, ano sošky její slavnostně na procesí s sebou nosí.

Katolík: Katolíci praví nikdy modláři nebyli, nejsou a nebudou, poněvadž sice svatých nebešťanů, jakožto služebníků i oslavených přátel Božích uctívají, protože i Bůh sám jich uctívá; a protože taková počta nebešťanům číněná jest nám prospěšná, jak o tom nesčíslní zázrakové svědectví vydávají, jež se od Boha na přímluvu svatých a andělů již staly, a stále ještě se dějí!

Ale žádný pravý katolík svatým nebešťanům se neklaní, poněvadž klanění se přísluší výhradně *Bohu samému*, protože on jediný jest

Pánem svrchovaným všeho tvorstva! K Bohu zajisté voláme: „Smiluj se nad námi dle všemohoucnosti své!“ ale ku svatým toliko: „Přimluv se za nás,“ neboli „oroduj za nás u Boha!“

Protestanté po staletí vždy znova otáčejí na svém flašinetlu písničku tu, že katolíci svatým. se klaní, byť by tito milionkrát dokázali, že tomu není tak, a nemůže býti tak u těch, kdo ještě za pravé mají celé Desatero, jako katolíci; a nepohrdají a nesmějí tedy pohrdati ani přikázáním jeho prvním!

Bylo by proto marné, znova tyto *neustálé lži protestantů* vyvracet; ale připomínám jen tolik, co v samém Písmu svatém, ovšem od protestantů ještě nezfalšovaném a „nepročištěném“ stojí psáno.

Čteme v 2. knize Machabejských (15., 12.) „Judovi Machabejskému ukázal se Oniáš, kterýž býval nejvyšším knězem, muž dobrý a dobrotivý, stydlivý počestný v ctnosti vycvičený (který tedy svatě byl žil; ten se Judovi ukázal) an s rukama pozdvihnutýma modlil se za veškeren lid židovský (aby v boji proti zpupným nepřítelům zvítězil). Potom ukázal se mu i jiný muž, věkem a slávou předivný, a oděvem veliké krásy oblečený. A promluviv Oniáš, řekl: Tentot jest milovník bratrů i lidu israelského; tentot jest, kterýž se mnoho modlí za lid a za všechno město svaté — Jeremiaš, prorok Boží. Jeremiaš pak vztáhl pravici, a dal Judovi meč zlatý, řka:

„Vezmi meč svatý, jímž porazíš protivníky lidu mého israelského.“ A tak se i stalo. Z čehož patrno, že Bůh vševědoucí ku prosbám věrných sluhů svých přihlíží, a pro lásku, kterou k nim chová, dobrodiní prokazuje i chráněncům jejich.

2. Jestliže ale Bůh vzhlíží ku prosbám ostatních nebešťanů, vzhlíží tím ochotněji ku přímlovám panenské Matky Syna svého, „*milosti plné*“, jak ji sám archanděl Gabriel nazval. (Luk. 1., 28.) I nemohla ona býti v hříších zrozena, (str. 27.) poněvadž by jí sám anděl Boží nebyl mohl nazvati „*milosti plnou*“; ale byla ze zvláštní milosti Boží z obecného pravidla, pro všechny potomky Adamovy platného, jakožto budoucí stánek Syna Božího vyjmuta. A jakožto přesvatý stánek Bohočlověka byla po tělesném odumrtí na nebe vzata, i porušení uchráněna, i královnou nebešťanů ustanovena, jakožto Matka Nejvyššího. Tak o tom učí Církev katolická dle ústního podání čili kázání apoštolského od nejstarších dob křesťanských až na nynější den.

3. Tomu nikterak na odpor nejsou slova¹⁾

a)

„Nižádný nevstoupil na nebe, jedině ten, kterýž sestoupil s nebe, Syn člověka, kterýž jest v nebi,“ jak slova ta z ostatní souvislosti vytržená vykládati chtějí protestanté na stranu svou. Nebo slova ta jsou součástí rozmluvy

¹⁾ Jan 3., 13.

Spasitelovy s Nikodemem; a jest smysl celé té rozmluvy tento Nechápeš a nevěříš, když jsem s tebou hovořil o věcech pozemských; kterak ty a tobě podobní uvěříte, řeknu-li vám věci nebeské? (v. 12).

Takovými věcmi nebeskými vyrozumíval Spasitel zajisté tajemství nejsvětější Trojice; narození Syna z Otce; výkupnou smrt svou, jak z následujícího patrno.

Tato tajemství mohl ale jen Pán sám zjeviti, poněvadž prorokům Zákona Starého známa nebyla. A proto řekl: „Nižádný nevstoupil na nebe, jedině ten, kterýž sestoupil s nebe“; to jest jinak slovy prorokovými vyjádřeno:¹⁾ „Kdo vstoupil do nebe, a vzal moudrost s nebe?“ Nebo-li: Moudrost jest darem shůry, od Boha; a kdo si jí žádá, k Bohu na nebi vystoupiti musí! A proto praví-li Spasitel, že „sám jediný na nebe vstoupil,“ jest smysl slov těch jen ten, že jedině on sám zná tajemství Boží, a lidem je zjeviti může! Slovy těmi ale Spasitel nikterak nemluvil o svém vzkříšení, a tím méně o vzkříšení a nanebevzetí panenské Matky své, poněvadž sám od věčnosti v nebi byl! Chtěl ale jenom říci, že jedině on sám, jsa od věčnosti v nebi, tajemství nebeská znáti i zjeviti může: Mohl říci: „Nikdo nebyl v nebi, a nespatriť věcí nebeských.“ Ale řekl jinými slovy: „Nikdo nevstoupil

¹⁾ Baruch 3., 29.

na nebe,* poněvadž jinak v nebi se octnout nelze, leč by kdo tam vstoupil!

b)

Rovněž nesprávným jest odvolávání se protestantů (str. 27). na Spasitele, jako by byl proti úctě Panny Marie výrok jeho: „Kdož by koli činil vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, tenť jest bratr můj, sestra, i matka.“¹⁾

Nebo slovy těmi, zase od protestantů ze souvislostí s ostatními výroky Páně vytrženými, (!) chce Spasitel toliko říci, co již také jako dvanáctiletý pacholík v chrámu jerusalemském propověděl,²⁾ že ve věcech Božských ani nejbližší příbuzní nemohou předností míti, aniž se smí pro ně plnění nejsvětější vůle Otce nebeského opomíjeti!

c)

Věru směšno jest, že proti uctívání Bohorodičky uvádějí protestanté také to, že ji Spasitel, umíraje na kříži, odevzdal ochraně miláčka svého Jana. Ano učinil tak — ale jen pro tento život pozemský (!) právě jako i On sám, ač všemohoucí Bůh, jako novorozeně postavil se pod ochranu svatého Josefa!

d)

Neřekl ovšem Spasitel, abychom prosili jménem Matky jeho anebo svatých; ale také toho nikdy

¹⁾ Mat. 12., 50.

²⁾ Luk. 2., 49.

ne z a k á z a l! A zkušenost každodenní nás poučuje, že Bůh přimluvy nebešťanů, zejména Matky své za nás s ochotou přijímá. O tom svědčí téměř bezpočetná poutní místa marianská, tak za našich dob zejména již světoznámá svatyně lúrdská!

A přimlouvá-li se Panna Maria za nás, tím ještě nikterak není zvrácen výrok Páně: „Žádný nepřichází k Otci, než skrze mne,“¹⁾ poněvadž od žádného světce, a ani od Matky Boží spasení neočekáváme, ale jen je za přimluvy prosíme, a skutečně vyslyšení býváme!

Již před staletími prohlásili znamenití učitelé v Církvi katolické, že sice nikdo nepřichází k Otci, leč skrze Syna; ale že rovněž nikdo nenakloní si Syna, leč skrze věrné uctívání jeho Matky! Sv. Bernard již ve 12. století prohlásil: „Posud není slýcháno, že by kdo, jenž se k Matce Boží s důvěrou o pomoc utíkal, byl od mateřského srdce jejího oslyšen býval!“ Jestliže protestanté pohrdli úctou Bohorodičky, jen sami přemocné ochrany její se zbavili, a proto také zajisté cesty zpět ku Kristu a ku pravé Církvi jeho najíti nemohou!! V jejich umíněnosli ale my jich nikdy následovati nehodláme.

e)

Ostatně v novější době ti, kdo řvou „Pryč od Říma“ a „od Rakouska“, radí těm svým apoštolům, aby proti úctě Bohorodičky

¹⁾ Jan 14. 6.

nebrojili, a tak mnohým krátkozrakým katolíkům očí v čas neotevřeli, co se s nimi státi má! Vědí zajisté dobře, že úcta Syna od úcty jeho Matky snadno odloučiti se nedá!

Věru viděl bych rád toho zvedeného syna, jemuž by bylo lhostejno, jestliže kdo matku jeho nazývá praobyčejnou ženou, jenž se s ním podnesla, a Josefa podvedla — jak to protestanté často tvrdí o Matce nejsvětějšího Syna Božího, o němž přece ještě namnoze tvrdí, že jej v pravdě za Syna Božího mají!

4. *Luther.*: Ale vy katolíci přece jen jste modláři, poněvadž před kříží, obrazy a sochami i na kolena padáte a se modlíte, kdežto Kristus prohlásil: „Pánu Bohu samému klaněti se budeš!“¹⁾

Katol.: Tak jako vy protestanté, jsme chytrí i my katolíci! Bohu prokazujeme čest nejvyšší, čili v pravdě jemu samému se klaníme; a svaté jen přiměřenými poctami uctíváme!

Luther.: Proč tedy kříže a obrazy pozdravujete i líbáte? vždyť je přece dřevo jako dřevo, a kámen jako kámen?!

Katolík: Viděl jsem tebe, že si své rodiče a svou manželku líbal při odchodu na cestu na ústech a na tvářích. Proč pak nelíbal jsi jich někde hodně dole na zádech, když je i kůže jako kůže?! —

My uctívající třebas i pokleknutím kříže, obrazy a sochy, neprokazujeme pocty tomu dřevu

¹⁾ Mat. 4., 10.

nebo kamenu, z nichž jsou ty věci zhotovené; ale vždy jen tomu, koho ony představují, na jehož lásku, ctnost, vznešenost nás pamatují. Kdyby porouhával se kdo fotografiím osoby tvé, anebo miláčků tvých, roztrhal by je, do bláta by je hodil: zůstal bys při tom lhostejným? Zajisté že nikoli! Ale každou pohanu takovou považoval bys i za pohanu osoby své, ač by tě pohana taková na těle tvém nikterak nebolela! A tak podobně soudí i Bůh! Každé zlovolné zneuctění obrazů a soch i křížů jeho, každé zlovolné zneuctění oslavených přátel jeho, považuje on za pohanu jemu samému učiněnou!

Zkus toho, a zneucti nebo roztrhni obraz panovníka světského, a brzo uvidíš, jak štědré odměny dostane se ti — kde si za mřížemi!

Tak tedy zase jen šach — tomu vašemu zlovolnému přezdívaní, že katolíci jsou modláři!

VII. O očistci.

1. Při křehkosti lidské, nám všem smrtelníkům obecné, odchází asi poměrně malý počet duší dospělých lidí z tohoto světa, aby si zasloužily, přímo vejíti ve slávu Boží. A zase nejsou všichni tak špatné, aby zasluhovaly od Boha spravedlivého bytí zavrženy na věky. I žádá toho spravedlnost Boží, aby jeden každý pokání dokončil po smrti, když ho nedokonal na tomto světě. A tomu právě místu, kde se duše i po smrti ještě očistiti mohou, říkáme „očistec“.

Že protestanté tohoto útěchy plného učení zavrhli, není s velkým podivením! Doufají, ovšem bludně, že beze všeho přičinění vlastního do nebe vejdou; a proto zavrhli i svátost pokání, i očistec i odpustky a vše, co s těmito pravdami souvisí.

Že ale i po smrti jest život a v něm odpuštění, vysvítá jasně ze slov Páně: »Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno; ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno — ani v tomto věku, ani v budoucím!“¹⁾

Že jsou rozličné stupně pokut za hrobem, o tom mluví Spasitel ve slovích: „Kdo se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu. Kdo by řekl bratru svému „rácha“ (čili nadal mu v hněvivosti „ničemníků“!) hoden bude rady. A kdo by řekl »blázne! (neboli „bezbožníku«, poněvadž jen „blázni« praví v srdci svém: Není Boha!“ Žalm 13., 1.), hoden bude *pekelného ohně!*“²⁾

2. Za zemřelé konány bývaly oběti již ve Starém Zákonu, jak svědčí slova II. knihy Machabejských. Judas Machabejský shledav, že ti, kteří v bitvě padli, provinili se tím, že uschovali si pod sukněmi dary z model, což měli Zákonem zakázáno: „učiniv sbírku, poslal 12.000 drachem stříbra, aby obětována byla oběť za hříchy mrtvých... Kdyby byl neměl naděje, že vstanou z mrtvých, kteří padli, zbytečné a daremné by se zdálo, modliti se za mrtvé. Protož *svaté a*

¹⁾ Mat. 12., 31.

²⁾ Mat. 5., 22.

spravedlivé jest myšlení, za mrtvé se modliti, aby od hříchů sprostěni byli.“¹⁾

Tedy ani židé nevykládali si výrok žalmisty, že „bratr nevykoupí, (ani) vykoupí člověk: nedáť Bohu výplaty své ani ceny za vykoupení duše své,“²⁾ jako protestanté. text zfalšovavše, činí, poněvadž právě slova ta netýkají se očistce, ale mají ve *spojení s ostatními slovy* toho žalmu smysl ten: že kdo ctnostně nežije, nemá si zakládati na štěstí pozemském, na pomíjejícím zboží a na liché slávě, jež po smrti ceny žádné nemají, aby za ně mohl bratr bratra od *smrti časné i věčné vykoupiti!*

V Starém Zákonu již věřili, že může duším zemřelých pomáháno býti modlitbami i oběťmi. To-mutéž vždy učila i učí pod zvláštní ochranu Syna Božího i Ducha svatého až do skonání světa postavená pravá, jediná Církev Páně.

Ba v usmíření ještě i po smrti věřili a věří i pohané, a proto i oběti za zemřelé konají, čímž dokazují, že i při všem poblouzení svém přece jen z původního Zjevení Božího ledačehos správného dochovali! Jen protestanté z odporu proti Církvi katolické učením o očistci pohrdli, poněvadž nikým nepovolany tak zvaný „reformator“, v pravdě ale „deformator“ čili kazič Církve Páně, nemravný Luther tak hlásal.³⁾

¹⁾ II. Mach. 12., 39.—46. ²⁾ Žalm 48., 8., 9.

³⁾ Důkladné poučení o očistci obsahuje můj spis „K a m n e c h c e š?“ vydaný u Prombergera v Olomouci, obsahující 30 statí na měsíc listopad (dušičkový), a církevní modlitby za zemřelé i v jazyku českém.

3. A aby to učení o očistci tím odpornějším učinili, hlásají učení Církve překroucené, když tvrdí, že papež může svou mocí tresty očistcové zkrátiti — kdežto papež má moc toliko nad živými věřícími na zemi, jimž může ovšem tresty časné promíjeti čili *odpustky udíleti* (Mat. 16., 19.). Takovéto prominutí trestů mohou ale duším v očistci toliko *cestou přimlvy* — jsou-li toho totiž hodny a potřebny — přivlastňovány býti!

A to promíjení trestů za hříchy (čili odpustky) nikterak nevede k úplnému potupení kříže Kristova (str. 29.), poněvadž odpustky toliko z pokladů zásluh Kristových i svatých jeho udíleny bývají, ale *jen pro zásluhy Kristovy cenu mají!*

Za to na pravdě jest, že Luther obral si učení o odpustcích církevních, o nichž, jak sám se zapřísahal, zprvu ani ponětí neměl¹⁾ při té své hrozné učenosti (!) při vykládání Písma sv. za záminku, aby Církev katolickou, jež mu zvířecím žádostem hověti zapovídala,²⁾ nesmírně ztupil, a tak i nevýslovnou zhoubu na duších lidských způsobil!

Dále na pravdě jest, že Luther sám, ač nebyl papežem ani biskupem, udílel odpustky takové, o jakých svět před ním neslyšel — že

¹⁾ Prohlásil zajisté svým přátelům: „Jako že mne i Kristus Pán vykoupil, nevěděl jsem tehdaž (r. 1517.) ani čím odpustky jsou!“ Walch. XVII. 1704.

²⁾ Srovnej můj spisek: „M. Luther jakožto záletník“ str. 18. vydaný „Vlastí“.

totiž *kromě víry všechny povinnosti k Bohu prominul a celé Desatero ztratil!!*

4. Protestanté klamou se lichou, ničím nestvrzenou nadějí, že jim Bůh bez vlastního přičinění blaženosti věčné udělí, ba uděliti *musí (!)*, ať žili jak žili; a že tedy „zemřelí jsou v ruce Boží.“

K té liché naději sluší dodati: Poněvadž jest Bůh všudypřítomný, a není tedy místa ani na nebi ani na zemi, kde by nebyl: proto ovšem jsou i všechny duše zemřelých v ruce Boží; a sice i duše zemřelých v nebi; rovněž jakož i duše zemřelých v očistci; jakož ovšem i ony nešťastné duše *v pekle věčném!!*

Dodatek.

1. Co vykládá zakuklený „prelát“ v dodatku o uzavírání smíšených manželství, že ona přináší jí nebezpečí pro víru, může každý katolík spolu podepsati, a má se smíšených manželství co nejvíce varovati!

Jak zkušenost učí, *přichází v nich katolická strana vždy zkrátka!* Když chce protestant dostati za manžela katolíka, tu snadno podpisuje předepsaný revers, i smlouvu o katolickém vychování dítek; ale pak po oddavkách se i přísahou stvrzené smlouvě rovněž snadno vysměje, jako to učinil ten zvaný „muž Boží“ *Luther*, jenž samému Bohu učiněné a přísahou stvrzené sliby mnišské i kněžské lehkovážně zrušil; se sběhlou jeptiškou v neplatný sňatek vstoupil; a ani té věrnosti nedodržel!

Je-li katolická strana podajná bačkora, hučí do ní její manžel a protestantské příbuzenstvo tak dlouho, *až odpadne!* Při nejmenším musí se s náboženskými úkony svými skrývati, načež povinnosti své náboženské ponenáhlu zanedbává a vlašnosti se oddává. Je-li ale katolík věrný, nebývá v jeho manželství smíšeném svárů konce!

A což teprve ty ubohé *děti* z takového manželství vyšlé! Nevědí, mají-li se řídit příkladem otce nebo matky, a neplní posléze ničeho! Stávají se odumřelými ratolestmi na stromu Církve!

Tedy pozor na ty ženítky protestantské! Mívají zálusk na bohaté katolické partyje, aby z bohatli, a svou stranu sesílili! Kde jich je více, chtějí přese všechnu svou vyhlašovanou „svobodomyslnost“ jen vládnouti nad katolíky! Veliký znalec jich proslavený dějepisec *Döllinger* napsal tato památná slova: „Historicky není nic nesprávnějšího jako tvrzení, že (tak zvaná) „reformace“ jest snahou po „svobodě svědomí“. Právý opak jest na pravdě! *Pro sebe lutheráni i kalvinci svobody vždy vyžadovali; ale také jiným ji dovoliti, kde byli silnějšími, nikdy jim nenapadlo! Církev katolickou úplně potlačiti, vyhubiti, všichni (tak zvaní) „reformátoři“ měli za něco, co se samo sebou rozumí!*“

Výrok tento stvrzují celé spousty historických dokladů, jak se protestanté měli ku katolíkům!

2. *Proč by také měli protestanté v něčem se obmezovati, když jim mistr jich Luther dal*

svobodu ode všech přikázání? Tak Bůh velí v Desateru: „V jednoho Boha budeš věřit!“ Ale Luther ve své nadutosti dělá se tím bohem sám, když píše: „Což není Luther vzácný muž? Mám za to, že jest — *bůh!*“¹⁾

Bůh velí: „Nevezmeš jména Božího nadarmo!“ a zapovídá veškeré lání, klení, rouhání. Ale Luther se přiznává: „Nemohu se modlit, ale musím klít!“²⁾ Žádný opravdový muž Boží nekleje. Ale Luther klel a rouhal se jako, snad nikdo, kromě ďábla! Syna Božího prohlásil za »blázna«, když napsal: „Syn člověka přišel, aby spasil, co bylo zahynulo; ale počínal si při tom *dosti bláznovsky!*“³⁾ Ba i hříšníkem ho nazval, řka: »Kristus musel ve svém těle *hříšníkem* se státi, *tak hanebným*, *jak jen mohl!*“⁴⁾

Bůh velí: »Pomni, abys den sváteční světil!« Ale Luther přikázání to zrušil, jako by vyšším pánem byl, nežli Bůh. Neboť učil: „Kdo nechce v neděli od prací odpočívati, ať jen pracuje!“⁵⁾

Bůh velí: „Cti otce svého i matku svou,« a i jich zástupce vrchnosti duchovní i světské! Ale ten tak od lutheránů zvaný »muž Boží« Luther učil: „Knížata německá jsou nerozumná zvířata.“⁶⁾ A tehdejšího císaře Karla V. nazval »ďábelskou bestii«, »vzteklým bláznem«, »pacholkem ďáblovým«, jehož poddaní nemají strpěti, ale uškrtni nebo jinak zabít!“⁷⁾ A o pa-

¹⁾ Luth. Schrift. Jen. A. 3., 550. — ²⁾ Tischr. 213. —

³⁾ Tischr. Eisl. A. 127. — ⁴⁾ L. Schrift. W. Ausg. — ⁵⁾ Jans. 188. — ⁶⁾ Luth. ep. c. mandat. Caesar. — ⁷⁾ Op. terr. 7.

pežích i biskupech napsal neslýchaných nadávek a potup celé spousty!

Bůh velí: »Nezabiješ!« Ale Luther velel selský lid, od něho samého proti vrchnostem poštvaný, když podlehl, hrozně ubíjeti, an napsal: »Každý má do sedláků bít, je bodati, škrtiti. Kníže může si tak nebe snáze zasloužiti (tedy přece věřil i on na zásluhy!), nežli modlením!“¹⁾ A když na sto tisíc sedláků bylo od pánů porubáno, Luther se tím chlubil, řka »Já Martin Luther všechny ty sedláky jsem pobil, poněvadž jsem velel, jich ubíjeti!“²⁾ Jsou to slova muže Božího?

Bůh velí: „Nesesmilníš!“ A Luther dovoluje třebas tisíc cizoložství i vražd za den, žije sám jako Turek! a poučuje jiných: „Doznávám, že *nemohu nikomu toho zakázati, chce-li více žen pojeti!*“³⁾

A podobně staví i proti ostatním přikázáním Božím Luther úplně odporná přikázání svá!

Bůh chce, abychom přikázání jeho zachovávali, a tak vešli do života (Mat. 19., 17.); ale Luther učí výslovně: „Co bychom se mučili zachováváním Desatera? Přikázání ta jsou nepotřebná a ničemná k dosažení blaženosti!“⁴⁾

Spasitel učí, »že každý strom, jenž nenese dobrého ovoce, bude vyřat a na oheň uvržen« (Mat. 3., 10.); ale Luther tvrdí, že „praví svatí

¹⁾ Luth. Werke 28, 142. — ²⁾ Walch 59, 284.

• ³⁾ Dopis z r. 1524. — ⁴⁾ Tischr. Aurit. 178.

musejí býti statnými hříšníky!“¹⁾ a že „nejlepším dobrým skutkem jest — hřích!“²⁾

Spasitel učí (Jan 3., 5.), že jest křtu, čili znovuzrození z vody a Ducha svatého) nezbytně zapotřebí ku vejiti do života věčného. Ale Luther tvrdí: „Křest nikomu nepomáhá, a nemá se také nikomu udíleti!“³⁾

S v. učitel národů hlásá (k Žid. 11., 6.), že kdo k Bohu chce přijíti, musí věriti. Ale Luther hlásá: „Nechte každého věriti, co sám chce!“⁴⁾

A z takovéto „víry (?)“ bez Desatera, beze svátostí by mělo spasení přijíti?! —

3. Ba ani sám Luther věru nevěřil, že by z té jeho církve mohlo v pravdě spasení přijíti; nebo píše o ní k neuvěření pohrdlivě, když dí: „Naše náboženství není ničím proti Turkům, jakož i naši duchovní Turkům daleko ustoupiti musí.“⁵⁾ Ba „Křesťanská církev jest — drzou církví ďáblovou!“⁶⁾

Jestli ale takto mluví o té církvi, jež má přece býti dílem Božím, nepřekvapuje pak již ani, co pronesl o Bohu samém, že totiž „**jest pošetilým, hloupým a bláznovským bohem!**“⁷⁾

A ten a takový člověk, jenž boří všecku úctu k Bohu a vrchnostem, veškeren mravní řád nohama vzhůru obrací, a sám svým životem příklad dává nejhroznější: ten že jest ten „muž Boží“,

¹⁾ Walch. 6., 548. — ²⁾ Assert. ort. 31., 32.

³⁾ Babyl. Gefang. 2., 7. — ⁴⁾ Luth. 2., Th. 226.

⁵⁾ Luth. De vita Turc. — ⁶⁾ Tischr. Eisl. 55., 342.

⁷⁾ Schütze, Neueste Briefe L. 22.

ač praničím neprokázal, že by byl od Boha poslán! Tomu že máme na slovo věřiti (!!), více nežli Bohu a jeho Církvi, na svatém Petru zbudované, které Spasitel slíbil svou všemohoucí ochranu až do skonání světa?!

Ó vari s cesty, s takovýmto „čistitelem“ evangelia! —

4. Milý »zakuklený preláte«! neohánějte se stále jen s tou biblí, na tisících místech od Luthra porušenou, a pro jeho rouhavá učení upravenou; ale *obeznamujte lid poctivě i se spisy Lutherovými!* Proč tak nečiníte?! Věru že se asi sami za něho stydíte!!

Nám stačí hlas našich vůdců, kteří úřady své dovozují až od samých apoštolů Páně. Líbí-li se vám ten „čistý“ Luther, my vám gusta vašeho nezávidíme, ale od toho vašeho „muže Božího“ jen s *opovržením k němu a s politováním pro vás* se odvracíme.

5. Že se po protestantsku nebo lutheránsku pěkně pohodlně, bez obtíží a obětí žije, nepopíráme; ale my majíce smrt, soud i osud věčný na zřeteli, chceme přese všechny vaše úšklebky po katolicku žíti, abychom mohli jednou i dobře umíratí, a odplatu od Boha věrným služebníkům slíbenou s radostí přijati.

Jak těžko ale umírá se těm, kteří snad proto, že evangelia zavrhlí, přece rádi „*evangelíky* (!)“ se nazývají, z tisícerych příkladů pro výstrahu do-
dávám na zakončení jen to, co vypravuje se

o tom protestantském „polobohu“ a „nadčlověku“ Bismarkovi.

Poslední chvíle tohoto železného kancléře byly hrozné ! Vzpomínal na veškero zlo, jež spáchal. Před shromážděnými pravil sám k sobě ve zlé předtuše : „Těžko mi v duši. Po celý svůj dlouhý život nikoho jsem neučinil šťastným, ani přátel svých, ani rodiny, ani sebe sama. Vykonal jsem mnoho zlého, mnoho . . . Byl jsem původcem tří velkých válek. K vůli mně padlo na poli válečném 80.000 lidí, kterých nyní oplakávají matky, bratři, sestry, vdovy. Vše to stojí mezi mnou a Bohem. V celém životě neměl jsem radosti; a nyní cítím se nešťastným.«

Co srdce i hrdlo ráčilo, měl tento člověk vždycky, zasahoval mocí svou i do dějin evropských. Co mohl dobrého vykonati, maje tak rozsáhlou moc ! Před smrtí cítil se ale nešťastným, že nevykonal ničeho dobrého, poněvadž lutheránství dobré skutky pro zásluhu u Boha konati zavrhuje !

Životopisec kancléřův Brusch, jenž byl vyznání umírajícího Bismarka přítomen, dodává : „My všichni seděli jsme mlčky, slyšíce tato slova kancléřova, a viděli jsme, jak těžké slzy kanou po tvářích jeho !“

Člověk se zachvěje, čta v životopisu »slavného« tohoto muže o takovémto jeho skonu !

Ze soukromé informace od osob věrohodných vypravuje se, že Bismark umíral zoufale ! Tvář jeho měla prý výraz hrozný, byla celá rozdrásaná, plná krve a ran, kterých si nehty svými

udělal. Proto také, když si přál císař mrtvolu jeho spatřiti, příbuzní nechtěli mu jí ukázati; a jak z novin známo, ani neukázali!

Žil dle toho „přečištěného“ evangelia, a proto i podobně umíral bídne jako zoufalec Luther, jako sodomita Kalvín a přecetní jiní kaziči víry svaté, a svůdcové nesčetných duší, krví Kristovou vykoupených!

Jak zcela jinak umírají upřímně žijící katolíci! Kdo by se smrtí jich nevzdělal?

Ó ano! na pravdě jest pořekadlo: „Protestantsky se sice pohodlně žije; ale katolicky dobře se umírá!“

A od té dobré smrti závisí celá nekonečná věčnost! „Co tedy platno jest člověku, byť by (odpadnutím od svaté víry) všeckén svět získal, a (tak) na své duši škodu trpěl? *Jakou dá člověk výměnu za duši svou?*“ (Mat. 16., 26.)

Proto jen z celého srdce — **Martinu Lutherovi šach — i mat!**

OBSAH:

	Strana
Úvod	3
O d d ě l e n í p r v é.	
O těch kratičkých dějinách křesťanství.	
I. O začátcích pravé Církve Páně .	7
II. Kdo že zanášel kvas pohanství do Církve Páně?	14
III. Biskup římský považován byl vždy za hlavu pravé Církve Páně	24
IV. Odmitnutí protestantských lží o jednotě u víře a mravech v Církvi katolické .	30
V. Něco o těch protestantských „mužích Božích	36
VI. Odmitnutí protestantských lží o té výbornosti cír- kevní roztržky vůbec, a v naší vlasti zvláště	56
O d d ě l e n í d r u h é.	
O těch rozdílech v učení katolíků a „evanjelíků“ vůbec	71
I. O té pravé Církvi	74
II. O tom „pramenu“ učení	99
III. O tom „ospravedlnění a o dobrých skutcích“	106
IV. O svátostech	136
V. O kněžích a Písmu svatém	150
VI. O svatých	166
VII. O očištcí	173
Dodatek	177

Douška: Kdo by se chtěl o tom protestantském „evangelium“ a jeho původcích více poučiti, tomu doporučuji následující své spisy, jichž lze dostati:

I. v Cyrillo-Methodějském knihkupectví
v Praze:

1. Kde jest reformace? Studie historická.
Cena 4 K 80 h.

2. Kde jest reformace? Odpověď časopisu
„Hus“ 20 h.

3. Klerikální nevědomost či nepo-
ctivost? Odpověď „Hlasům ze Siona“. 30 h.

4. K té obraně „reformátorů“ a refor-
mace. Pastoru Šádkovi na jeho flašinetl naštemováno.
1 kor.

II. ve „Vlasti“ v Praze vydané:

1. „Reformátor M. Luther — jakožto
záletník.“ 40 h.

2. „Či katolík či Lutherán?“ 12 h.

3. Luteranství v Čechách až po bitvu
na Bílé Hoře. 24 h. (Řeč.)

4. Přísluší protestantství přednost
před katolictvím? (Řeč.)

Spisovatel

Brožury Tiskové ligy:

=== Jest nad námi Bůh? ===

Napsal FILIP JAN KONEČNÝ.

Cena 1 K.

V administraci družstva Vlast přímo objednaná stojí
pouze **60 h.**

„Reformator Martin Luther jakožto záletník!

Víry svatováclavské i myšlenky rakouské vyznavačům
i odpůrcům dle historických pramenů vypravuje

Dr. **KAREL L. ŘEHÁK.**

Cena **40 h**

=== Či katolík, či lutherán? ===

Napsal Dr. **KAREL L. ŘEHÁK.** — Cena **16 haléřů.**

Objednávky vyřizuje:

administrace družstva Vlast v Praze, č. 570-II.

Nové brožury družstva Vlast.

Luteranství v Čechách až po bitvě na Bílé Hoře.

V Historickém kroužku »Vlasti« přednesl Dr. Karel L.
Řehák. Cena 24 hal.

Pryč se zpovědí! Od Dra. Aug. Eggera, biskupa Svato-havelského. Přeložil Fr. Rymnický. Cena 16 hal.

Má protestantství přednost před katolictvím?

Posuzuje a řečníkům na
schůzích katolických doporučuje Th. Dr. K. L. Řehák.
Cena 12 hal.

Objednávky — ale jen za hotové — přijímá a vyřizuje:
admin. družstva Vlast v Praze-II., Žitná ulice čp. 570.

MILÁČEK PÁNĚ.

Ctitelům nejsvětější Svátosti oltářní
kytici tuto uvil Th. Dr. Karel L. Řehák.

Se schválením nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze.

Doufáme, že všem duším, po dokonalosti křesťanské
toužícím a Spasitele ve Svatostánku milujícím, vložíme pře-
milý dárek do rukou!

Cena brožirované K 1·20, s červenou ořízkou K 1·40, se
zlatou ořízkou K 1·60.

Laskavé nabídky přijímá

administrace družstva Vlast v Praze, čp. 570-II.

Skvostným dárkem na památku Svatého přijímání, biřmo-
vání nebo kanonické visitace může býti

P. Martina z Kochemu

PROSTOMILÁ KNÍŽKA

čili

**K MODLITBĚ, ROZJÍMÁNÍ I ŽIVOTU DOKONA-
LÉMU PROSTINKÝ NÁVOD PRO KAŽDÉHO.**

Přeložil se svolením nejd. k. a. konsistoře v Praze ze dne
30. ledna 1901

ThDr. Karel L. Řehák,
farář u sv. Ducha v Praze.

Cena vázaného ex. 1 K, se zlatou ořízkou K 1·20.

Roztomilou tuto modlitební knížečku, vkusně v kapesním
formátě v plátně vázanou, více doporučí

nakladatelství družstva Vlast
v Praze, čp. 570-II.
